

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

26

YASAMA YILI

2

SIRA SAYISI: 446

**Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ile
Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde
Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/796)
ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu**

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda
“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 1/796 Esas Numaralı Tasarının	
- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı	3
- Genel Gerekçesi	4
- Madde Gerekçeleri	7
• Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu	13
• Muhalefet Şerhleri.....	30
• Tasarı Metni	91
• Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin.....	91
• Tasarı Metnine Ekli Liste.....	111
• Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metne Ekli Liste	112

T.C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü
Sayı: 31853594-101-1358-4748

16/12/2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Maliye Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığımıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 12/12/2016 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Binali Yıldırım
Başbakan

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYON (1/796)	
ESAS	Plan ve Bütçe Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Bugüne kadar yatırımın, üretimin, istihdamın artırılması amacıyla yatırım ortamının iyileştirilmesi, işlem maliyetlerinin düşürülmesi, işletmelerin büyümelerinin teşvik edilmesi yönünde pek çok kanuni düzenleme hayata geçirilmiştir.

Aynı amaçlara hizmet etmek üzere hazırlanan Tasarı ile;

- Uluslararası taşımacılığa ilişkin damga vergisi ve harç istisnasının kapsamına, yolcu taşımacılığı alınmaktadır.

- Kamu kurum ve kuruluşlarının uluslararası ihale konusu yolcu taşıma işlerine damga vergisi ve harç istisnası getirilmektedir.

- Ölçek ekonomilerinden faydalanmak ve işletmelerin büyümelerini, kurumsallaşmalarını teşvik ederek rekabet güçlerini artırmak amacıyla üretim sektöründe faaliyette bulunan kurumların birleşmeleri halinde üç yıl süreyle kurumlar vergisinin indirimli uygulanmasına imkân verilmektedir.

- Yatırım teşvik belgesi kapsamındaki gayri maddi hak ve yazılım teslimleri katma değer vergisinden istisna edilmektedir.

Ayrıca, münhasıran 2017 takvim yılında ve imalat sanayiinde yapılacak yatırım harcamalarında uygulanmak üzere mevcut destek unsurları güçlendirilmektedir. Bu çerçevede;

- İmalat sanayii yatırımları üzerindeki katma değer vergisi yükünü gidermek amacıyla bu yatırımlar nedeniyle 2017 yılında yapılacak inşaat harcamaları dolayısıyla yüklenilecek katma değer vergisinin hızlı bir biçimde iade edilmesine imkân sağlanmaktadır.

- Kurumlar Vergisi Kanununun 32/A maddesi kapsamında sağlanan yatırıma katkı oranının ilave 15 puana kadar artırılabilmesi, kazançta yüzde 100'e kadar indirimli kurumlar vergisi uygulanabilmesi ve yatırım döneminde hak edilecek yatırıma katkı tutarının yüzde 100'üne kadarının diğer faaliyetlerden elde edilen kazançtan indirilmesine imkân sağlanması yönünde Bakanlar Kuruluna yetki verilmektedir.

Öte yandan, işletmelere kredi garanti kurumları tarafından verilebilecek Hazine destekli kefalet tutarı 250 milyar Türk Lirasına çıkarılmakta, böylece işletmelerin finansmana erişim imkânları artırılmaktadır.

Denizcilik sektörünün gelişmesini ve yabancı bayraklı gemi ve yatların Türk bayrağına geçmesini teşvik etmek amacıyla;

- Türk Uluslararası gemi siciline kayıtlı gemi ve yatlardan elde edilen kazançlar ile bu sicile kaydedilecek gemi ve yatlarla ilişkin işlemlere yönelik vergi, resim, harç istisnasına ilişkin uygulama netleştirilmekte ve istisna kapsamına giren gemi ve yatların devir nedeniyle bu sicilden terkin edilerek başka bir sicile geçmesi veya ihracı ya da hurdaya ayrılması için satışı gibi hallerde de istisnanın uygulanmasına imkân sağlanmaktadır. Geçici madde düzenlemesiyle de geçmiş yıllarda ortaya çıkan sorunlar çözümlenmektedir.

- Bağlama kütüğüne kaydedilen gemi, deniz ve iç su araçlarından yıllık vize harçları kaldırılmaktadır.

- Yurtdışında bulunan yat, kotra, tekne ve gezinti gemilerinin Türkiye'deki gerçek veya tüzel kişilere bedelsiz intikali, yurda ithali, kayıt ve tescili iş ve işlemlerine vergi, resim, harç istisnası tanınmaktadır.

Tasarıda uygulamada karşılaşılan bazı sorunlara da çözüm üretmek amacıyla;

- Emekli ikramiyesine esas hizmet süresinin hesabındaki otuz yıllık üst sınıırın Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmesi üzerine, Anayasa Mahkemesinin iptal kararının yürürlüğe girdiği tarihten önce aylık bağlananlar ile emekli ikramiyesini almadan vefat edenlerin dul ve yetimlerine, otuz fiili hizmet yılından fazla süreler için emekli ikramiyesi ödemesi yapılmaması nedeniyle ortaya çıkan yargısal ihtilafların yasal düzenlemeyle çözüme kavuşturulması amaçlanmaktadır.

- İşlemin yapıldığı yere bakılmaksızın vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri sonucu lehe alınan paraların banka ve sigorta muameleleri vergisinden istisna edilmesi amaçlanmaktadır.

- Belediye ve il özel idarelerinin taşınmaz teslimlerine geçmişe şamil olarak katma değer vergisi istisnası getirilmektedir.

- Gümrük Kanunu hükümlerine göre elkoyma suretiyle mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararı verilen kara, deniz ve hava taşıtlarının elkoyma işlemlerinin siciline işlenmek suretiyle de uygulanabilmesine imkân sağlanmakta ve geçici bir düzenleme ile de mülkiyetinin kamuya geçirilmesi kararı kesinleşmemiş olan kara, deniz ve hava taşıtlarının belli şartlarla ilgisine geri verilmesine imkân tanınmaktadır.

- Para Politikası Kurulu toplantılarının ayda bir kez yapılması zorunluluğu yılda en az sekiz kez şeklinde değiştirilmektedir.

- Bireysel emeklilik sistemi kapsamında Hazine tarafından sigorta şirketlerine ödenen katkı payının, şirket hesaplarına nakden intikal ettiği tarihten önceki bir tarihte Devlet katkısı hesaplamasına konu edilmesi nedeniyle erken ödenen Devlet katkısı tutarlarına uygulanacak mali müeyyidenin süresi, geçmişe şamil olmak üzere netleştirilmektedir.

- 31/12/2000 tarihinden önce üzerinde yapılanma olan Hazineye ait taşınmazların bedelsiz olarak ilgili belediyelere devredilmesi ve belediyeler tarafından da öncelikle üzerinde ev, işyeri gibi yapı yapan vatandaşlarımıza rayiç bedel üzerinden ihalesiz ve uygun ödeme koşulları ile satılarak bu vatandaşlarımızın mağduriyetleri giderilmiş olmakla birlikte 31/12/2000 ila bu konuyu düzenleyen 4706 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 19/7/2003 tarihleri arasındaki dönemde Hazine taşınmazları üzerinde ev, işyeri gibi yapı yapan vatandaşlarımıza aynı statüde olmalarına rağmen bu imkân sağlanamadığı dikkate alınarak mevcut madde hükmünden bu vatandaşlarımızın da yararlanması sağlanmaktadır.

- Bütçenin gelir ve gider hesaplarıyla ilişkilendirilmeksizin, Tasfiye Halinde Türkiye Emlak Bankası A.Ş.'nin TOKİ'den olan alacaklarından, Hazineye olan borcu mahsup edilmek suretiyle, mevcut borç ve alacakların tasfiyesi öngörülmektedir.

- Hane içinde kişi başına düşen gelir, net asgari ücretin 2/3'ünü geçtiği halde, evde bakım yardımlarından faydalananlara yapılan yersiz ödemelerin, söz konusu sınır hangi oranda aşıldıysa yine aynı oranda geri alınması sağlanarak, mağduriyetlerinin giderilmesi amaçlanmaktadır.

- Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan ve öğrencilere yönelik eğitim ve yurt temini faaliyetinde bulunan vakıflardan Gençlik ve Spor Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ile Milli Eğitim Bakanlığı tarafından müştereken belirlenen şartları sağlayanlara Hazineye ve diğer kamu idarelerine ait taşınmazlar üzerinde kırk dokuz yıl süreli bedelsiz irtifak hakkı tesisi veya kullanım izni verilmesi sağlanmakta ve mevcut irtifak hakkı ve kullanım izinlerinin bu kapsamda dönüştürülmesine imkân verilmektedir.

- Mali sorumluluk sigortası kapsamında, riskin gerçekleşmesine bağlı olarak hasar tedvir sürecinde orijinal olmayan belgeli eşdeğer parçaların da kullanılmasına olanak tanınmaktadır.

- İşverenlerin rekabet gücünün artırılması ve kayıtlı istihdamın teşviki ile asgari ücretle çalışanların yoğunlukta olduğu küçük ve orta ölçekli işletmelerin desteklenmesi için 2016 yılında uygulaması başlatılan asgari ücret desteğinin 2017 yılında da devam ettirilmesine imkân tanınmakta ve ödemek zorunda oldukları sigorta primlerinin ertelenmesi suretiyle işverenlere katkı sağlanmaktadır.

- Karşılıksız çıkan çek, protesto edilmiş senet, kredi kartı ve diğer kredi borçlarını zamanında ödeyemedikleri için Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezine bildirilen kişilerin ve kredi müşterilerinin maddede belirtilen yükümlülükleri yerine getirmesi halinde geçmiş ödeme performanslarına ilişkin olumsuz kayıtların dikkate alınmayabileceği öngörülmektedir.

- Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesinde kullanılmak üzere öğretim elemanlarına ait kadrolar ihdas edilmek suretiyle anılan üniversitenin öğretim elemanı kadro ihtiyacının karşılanması amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Emekli ikramiyesine esas hizmet süresinin hesabındaki otuz yıllık üst sınır Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiştir. Buna göre, Anayasa Mahkemesi Kararının yürürlük tarihi olan 7/1/2015 tarihinden sonra ilk defa aylık bağlananlara ödenecek emekli ikramiyesinde otuz yıllık üst sınır aranmamış ve ilgililerin emekli ikramiyesine müstahak oldukları hizmet sürelerinin tamamına, her tam hizmet yılına karşılık emekli ikramiyesi ödenmeye başlanmıştır. Anayasanın 153 üncü maddesinde yer alan Anayasa Mahkemesinin iptal kararlarının geriye yürümeyeceği hükmü sebebiyle, söz konusu iptal Kararının yürürlüğe girdiği tarihten önce aylık bağlananlar ile emekli ikramiyesini almadan vefat edenlerin dul ve yetimlerine, otuz fiili hizmet yılından fazla süreler için emekli ikramiyesi ödemesi yapılmamıştır. Ancak, söz konusu uygulamaya karşı açılan iptal davaları Sosyal Güvenlik Kurumu aleyhine sonuçlanmıştır. Bu çerçevede madde ile, konunun kanuni düzenleme yapılması suretiyle çözüme kavuşturulması amaçlanmaktadır.

MADDE 2- Madde ile, işlemin yapıldığı yere bakılmaksızın vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri sonucu lehe alınan paraların banka ve sigorta muameleleri vergisinden istisna edilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 3- Madde ile, kamu kurum ve kuruluşları tarafından uluslararası ihale konusu edilen yolcu taşıma işleri döviz kazandırıcı faaliyetlere ilişkin damga vergisi istisnası kapsamına alınmış ve uluslararası taşımacılığa ilişkin damga vergisi istisnası, yolcu taşımacılığını da kapsayacak şekilde genişletilmiştir.

MADDE 4- Madde ile, kamu kurum ve kuruluşları tarafından uluslararası ihale konusu edilen yolcu taşıma işleri döviz kazandırıcı faaliyetlere ilişkin harç istisnası kapsamına alınmış ve uluslararası taşımacılığa ilişkin harç istisnası, yolcu taşımacılığını da kapsayacak şekilde genişletilmiştir.

MADDE 5- Madde ile, 492 sayılı Kanuna bağlı (8) sayılı tarifenden “XIII- Bağlama kütüğü ruhsatnamelerinden ve bunların vizerlerinden alınacak harçlar:” başlıklı bölümünde yer alan ve bağlama kütüğüne kaydedilen gemi, deniz ve iç su araçlarının yapılacak vize işlemlerinden harç alınması uygulamasına son verilmektedir.

MADDE 6- Para Politikası Kurulunun ayda en az bir defa toplanması yönündeki kanuni zorunluluk, 1211 sayılı Kanunun anılan Kurula ilişkin 22/A maddesinin, Banka Meclisinin toplantı esaslarını düzenleyen 21 inci maddesine yaptığı atıftan kaynaklanmaktadır. Her iki organ da kurul halinde çalıştığından, toplantı ve karar alma esaslarına atıf yapılması yerinde ise de Bankanın yönetim organı olan Banka Meclisi için öngörülen toplanma zorunluluğu, farklı ve özel yetkili organ olan Para Politikası Kurulunun niteliğiyle ve ihtiyaçlarıyla uygunluk göstermemektedir. Bu nedenle, para politikasının istikrarı, devamlılığı, esnekliği ve etkinliği amacına hizmet edecek biçimde Para Politikası Kurulunun yılda en az sekiz defa toplanmasının doğrudan ve açıkça bu maddede düzenlenmesinde fayda görülmektedir. Böylece, başta Avrupa Merkez Bankaları Sistemi ve Avrupa Merkez Bankası Statüsü olmak üzere karşılaştırmalı hukuk örneklerinde olduğu gibi, Para Politikası Kurulunun toplantı zamanları yönetim organından farklılaştırılmış olmaktadır.

MADDE 7- Mevcut durumda 2828 sayılı Kanununun ek 7 nci maddesinin son fıkrasının göre, hane içinde kişi başına düşen gelir, asgari ücretin aylık net tutarının 2/3'ünü geçtiği takdirde evde bakım yardımı kesilmekte ve yapılan yersiz ödemelerin tamamı yasal faizi ile birlikte geri alınmaktadır. Madde ile, 2828 sayılı Kanuna geçici madde eklenmek suretiyle, mevcut muhtaçlık sınırı (asgari ücretin aylık net tutarının 2/3'ü) gelir artışı nedeniyle hangi oranda aşıldıysa yine aynı oranda (gelir artış oranı kadar) yersiz ödemenin tahsili yoluna gidilmesi sağlanarak daha önce 4/7/2012 tarihli ve 6353 sayılı Kanununun 13 üncü maddesiyle 2828 sayılı Kanuna eklenen geçici 9 uncu maddeyle uygulanan hükmün yeniden uygulanması amaçlanmaktadır.

MADDE 8- Madde ile, yatırım teşvik belgesi kapsamında yapılan yazılım ve gayri maddi hak satışı ve kiralama katma değer vergisinden istisna tutulmaktadır.

MADDE 9- Madde ile, belediyeler ve il özel idarelerinin taşınmaz teslimlerinin katma değer vergisine tabi tutulmaması amaçlanmaktadır.

MADDE 10- 3065 sayılı Kanuna eklenen geçici 36 ncı maddeyle, belediyeler ve il özel idarelerinin taşınmaz teslimleri için getirilen katma değer vergisi istisnasının geçmişe yönelik olarak uygulanmasına imkân sağlanmaktadır.

Madde ile ayrıca, taşınmaz satışlarına ilişkin olarak belediyeler ve il özel idareleri tarafından beyan edilen ancak Hazineye ödenmeyen katma değer vergisinin, bu idarelerden taşınmaz satın alanlara da Hazine tarafından iade edilmemesi sağlanmaktadır.

Ayrıca 3065 sayılı Kanuna eklenen geçici 37 nci maddeyle, tutarı ne olursa olsun, mükelleflerin yatırım teşvik belgesi kapsamında münhasıran imalat sanayiinde ve sadece 2017 yılındaki yatırım harcamaları kapsamında gerçekleştirilecek inşaat işleri nedeniyle yüklenilecek ve indirim yoluyla telafi edilemeyecek katma değer vergisinin iadesi öngörülmektedir. Bu çerçevede, 50 milyon TL ve üzerindeki sabit yatırım tutarı olanların yılın altı aylık dilimlerinde yüklenilen ancak indirilemeyen katma değer vergisi altı ayı takip eden bir yıl içinde, daha düşük sabit yatırım tutarı olanların yıl içinde yüklenilen ancak indirilemeyen katma değer vergisi ise ertesi yıl iade edilecektir. Bu kapsamda yapılacak işlemlerle ilgili usul ve esasların belirlenmesi konusunda Maliye Bakanlığına yetki verilmektedir.

MADDE 11- Madde ile, 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 18 inci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “Mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin karar kesinleşinceye kadar ilgili kamu kurum ve kuruluşu tarafından eşyaya elkonulabileceği gibi; eşya, kişilerin muhafazasına da bırakılabilir.” hükmüne ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 128 inci maddesinin dördüncü fıkrasındaki hükme muvazi olarak elkoyma kararının sicile kayıtlı kara, deniz ve hava ulaşım araçları için sicile şerh verilerek uygulanması amaçlanmaktadır.

MADDE 12- Madde ile, 4458 sayılı Gümrük Kanununun 235 inci maddesinin (4) numaralı fıkrasının uygulanmasına ilişkin geçiş hükümleri düzenlenmektedir.

MADDE 13- Madde ile, Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı gemi ve yatlara yönelik istisna uygulamaları yeniden düzenlenmektedir.

Bu doğrultuda, kapsama giren gemi ve yatların Türk Uluslararası Gemi Sicilinden terkin edilerek yerli veya yabancı bir başka sicile geçişi veya ihracı ya da hurdaya ayrılma için satışı gibi hallerde de kazanç istisnası uygulanmasına imkân sağlanmaktadır.

Ancak, yurtdışından ithal edilen 3.000 DWT'nin (yolcu gemileri ile özel maksatlı, özel yapılı gemilerde ise 300 grostonun) üzerinde olup Türk Uluslararası Gemi Siciline kaydedilen gemilerin, bu sicilden terkin edilerek başka bir sicile devri veya ihracı ya da hurdaya ayrılmak için satışı halinde, söz konusu istisna hükümlerinin uygulanabilmesi için, en az altı ay süreyle Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı olarak işletilmiş olmaları şartı aranmaktadır.

MADDE 14- Madde ile, 4490 sayılı Kanunun 12 nci maddesinde yer alan istisnalara ilişkin olarak yapılan değişiklikle söz konusu istisna hükümlerinin, kapsama giren gemi ve yatların Türk Uluslararası Gemi Sicilinden terkin edilerek yerli veya yabancı bir başka sicile geçişi veya ihracı ya da hurdaya ayrılmak için satışı aşamasında da uygulanmasına imkân sağlanmakta olup bu kapsamda, maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce söz konusu istisnalardan yararlananlar hakkında, yararlandıkları bu istisnalar dolayısıyla geçmişe yönelik herhangi bir tarhiyat yapılmaması, daha önce yapılmış olan tarhiyatlardan varsa açılmış davalardan feragat edilmesi kaydıyla vazgeçilmesi, tahakkuk eden tutarların terkin edilmesi, tahsil edilen tutarların ise iade edilmemesi sağlanmaktadır.

MADDE 15- Emeklilik şirketlerince, operasyonel sebeplerden dolayı, Devlet katkısı alması gereken bir katkı payının şirket hesaplarına nakden intikal ettiği tarihten önceki bir tarihte Devlet katkısı hesaplamasına konu edilmesi sonucunda Devlet katkısının 1-1,5 ay erken ödenmesi söz konusu olabilmektedir. Bu ödeme, haksız ödeme kapsamına giren bir ödeme olmayıp vaktinden erken ödenen bir Devlet katkısı ödemesi niteliği taşımaktadır. Mevzuatta erken Devlet katkısı ödenmesi durumuna ilişkin bir düzenleme olmaması nedeniyle, mali müeyyide uygulamalarında ihtilaflar ortaya çıkmaktadır.

Madde ile, erken ödenen Devlet katkısına uygulanacak mali müeyyidelerin belirlenmesi amacıyla 4632 sayılı Kanunun Devlet katkısına ilişkin ek 1 inci maddesine bir fıkra eklenmekte ve konu açıklığa kavuşturulmaktadır.

MADDE 16- Madde ile, 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanununun ek 1 inci maddesine eklenen fıkra ile yapılan değişikliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce ödenmiş katkı paylarına da aynı hükmün uygulanacağına yönelik düzenleme yapılmaktadır.

MADDE 17- 18/7/2001 tarihinde yürürlüğe giren 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun, 19/7/2003 tarihinde yürürlüğe giren 3/7/2003 tarihli ve 4916 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi ile değiştirilen 5 inci maddesinin altıncı fıkrasında; belediye ve mücavir alan sınırları içinde olan Hazineye ait taşınmazlardan 31/12/2000 tarihinden önce üzerinde yapılanma olanların, öncelikle yapı sahipleri ile bunların kanunî veya akdi haleflerine satılmak ya da genel hükümlere göre değerlendirilmek üzere ilgili belediyelere bedelsiz olarak devredileceği, belediyeler tarafından da bu taşınmazların öncelikle üzerindeki yapı sahipleri ile bunların kanunî veya akdi haleflerine rayiç bedel üzerinden doğrudan satılacağı yönünde hükme yer verilmiş ve ayrıca fıkroda, ödeme koşulları ile diğer konularda düzenleme yapılmıştır.

Aynı maddenin son fıkrasında ise maddenin yürürlüğe girdiği tarihten yani anılan maddede değişiklik yapan 3/7/2003 tarihli ve 4916 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarih olan 19/7/2003 tarihinden sonra Hazineye ait taşınmazların üzerinde yapılan her türlü yapı ve tesislerin başka bir işleme gerek kalmaksızın Hazineye intikal edeceğine ilişkin hükme yer verilmiştir.

Bu hükümler uyarınca 31/12/2000 tarihinden önce üzerinde yapılanma olan Hazineye ait taşınmazların bedelsiz olarak ilgili belediyelere devredilmesi ve belediyeler tarafından da öncelikle üzerinde ev, işyeri gibi yapı yapan vatandaşlarımıza rayiç bedel üzerinden doğrudan yani ihalesiz ve uygun ödeme koşulları ile satılarak bu vatandaşlarımızın mağduriyetlerinin giderilmesi mümkün olabilmesine karşılık, 31/12/2000 ile 19/7/2003 tarihleri arasındaki dönemde Hazine taşınmazları üzerinde ev, işyeri gibi yapı yapan vatandaşlarımız aynı statüde olmalarına rağmen, bu taşınmazların belediyelere devredilmesi ve belediyeler tarafından da üzerinde evi, işyeri olan vatandaşlarımıza satılması mümkün olmadığından uygulamada, aynı durumda olan vatandaşlarımızın mağduriyeti söz konusu olmuştur.

Açıklanan sebeplerle madde ile, 4706 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin altıncı fıkrasında yer alan “31/12/2000” ibaresinin “19/7/2003” şeklinde değiştirilmesi suretiyle, 31/12/2000 ile 19/7/2003 tarihleri arasındaki dönemde Hazine taşınmazları üzerinde ev, işyeri gibi yapı yapan vatandaşlarımızın da anılan fıkra hükmünden yararlandırılmalarının sağlanması ve böylece bu vatandaşlarımızın mağduriyetlerinin giderilmesi ve ihtilafların ortadan kaldırılması amaçlanmıştır.

MADDE 18- 4706 sayılı Kanunun ek 4 üncü maddesine eklenmesi öngörülen fıkra ile Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan ve öğrencilere yönelik eğitim ve yurt temini faaliyeti bulunan vakıflardan Gençlik ve Spor Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Millî Eğitim Bakanlığı tarafından müştereken belirlenen şartları sağlayanlar lehine, kuruluş amaçlarına uygun olarak kullanılmak üzere mülkiyeti Hazineye veya kamu kurum ve kuruluşlarına ait taşınmazlar üzerinde kırkdokuz yıl süre ile bedelsiz irtifak hakkı tesis edilebilmesi veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerler üzerinde bunlar adına bedelsiz kullanma izni verilmesi sağlanmaktadır. Bedelsiz şekilde verilen bu yerlerden ayrıca hasılat payı alınmaması öngörülmektedir. Vakfın kuruluş amaçlarını gerçekleştirmesine yardımcı olmak üzere irtifak hakkı tesis edilen veya kullanım izni verilen taşınmazlardan gelir elde edilmesi halinde, bu gelirin tamamının münhasıran öğrencilere yönelik eğitim kurumlarının veya yurtların yapım, bakım, onarım, işletim ve benzeri giderlerinin karşılanmasında kullanılma şartı getirilmektedir.

MADDE 19- 4706 sayılı Kanuna eklenmesi öngörülen geçici madde ile, maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler ile mülkiyeti Hazineye veya kamu kurum ve kuruluşlarına ait taşınmazlar üzerinde bedelli olarak tesis edilen irtifak hakları veya kullanma izinlerinin, 4706 sayılı Kanunun ek 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasında öngörülen şartları taşıyanların maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde talepte bulunmaları halinde, hasılat payı alınmaksızın kırkdokuz yıl süreli bedelsiz irtifak hakkına veya kullanma iznine dönüştürülmesine imkân sağlanmaktadır.

MADDE 20- 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun geçici 20 nci maddesi çerçevesinde yapılan düzenlemeler ile KOBİ’lerin krediye erişim imkânları önemli ölçüde artmıştır. 31/10/2016 tarihli ve 2016/9538 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kefaletlerin daha verimli bir şekilde yararlanıcılara sağlanması için çağdaş ve maliyet açısından etkin bir uygulama olan portföy garanti sistemi uygulamaya konulmuş, kefaletten yararlanma şartları hafifletilmiş ve ihracatçıların da bu imkânlardan daha fazla istifade etmesi sağlanarak yararlanıcı çevresi genişletilmiştir. Yapılan değişikliklerle birlikte kefalet hacminin 250 milyar TL’ye ulaşması beklenmektedir. Bu değişikliklere bağlı olarak önümüzdeki dönemde işletmelerimize daha fazla Hazine destekli kefalet olanağı sağlanması gereği doğacaktır. Kefalet hacminin artmasına yönelik yapılan bu değişiklikler mevcut Kanunda da değişiklik yapılması ihtiyacını getirmiştir. Mevcut düzenlemede kredi garanti kurumları tarafından en fazla 20 milyar TL’ye kadar Hazine

destekli kefalet verilebilmesi söz konusu iken, Kanunda yapılacak değişiklik ile birlikte kredi garanti kurumları tarafından verilebilecek Hazine destekli kefalet tutarı 250 milyar TL'ye çıkarılmaktadır.

Madde ile ayrıca, 4603 sayılı Kanun çerçevesinde T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ile Türkiye Halk Bankası A.Ş. tarafından Türkiye Emlak Bankası A.Ş.'den devralınan taahhütler ile aktifler arasındaki menfi fark Hazine Müsteşarlığınca devralan bankalara Özel Tertip Devlet İç Borçlanma Senedi şeklinde ödenmiş olup, söz konusu devir işlemleri nedeniyle doğan menfi farka ilişkin hesaplar Tasfiye Halinde Türkiye Emlak Bankası A.Ş.'nin borçlu olması sağlayacak şekilde izlenmektedir.

Diğer taraftan, 28/3/2001 tarihli ve 2001/2202 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı çerçevesinde Türkiye Emlak Bankası A.Ş.'nin bankacılık faaliyetleri dışında kalan malvarlıkları bilanço değerleri üzerinden TOKİ'ye devredilmiş olup, TOKİ söz konusu devir nedeniyle Bankaya borçlu durumdadır.

Yukarıda ifade edilen hususlar doğrultusunda, 4749 sayılı Kanuna eklenen geçici madde ile bütçenin gelir ve gider hesaplarıyla ilişkilendirilmeksizin, Bankanın TOKİ'den olan alacaklarından, Hazine Müsteşarlığına olan borcu mahsup edilmek suretiyle, mevcut borç ve alacakların tasfiyesi öngörülmektedir. Bu şekilde uzun yıllardır Bankanın tasfiye sürecini sekteye uğratan söz konusu sorunun çözümü hedeflenmektedir.

Ayrıca konuya ilişkin olarak Sayıştay Başkanlığının 2012 yılı denetiminde Bankanın TOKİ'den alacakları ile Hazine Müsteşarlığına olan borçlarının mahsubuna yönelik önerisi de bulunmaktadır.

MADDE 21- 5510 sayılı Kanuna eklenen geçici 71 inci madde ile, işverenlerin rekabet gücünün artırılması ve kayıtlı istihdamın teşviki ile asgari ücretle çalışanların yoğunlukta olduğu küçük ve orta ölçekli işletmelerin desteklenmesi için 2016 yılında uygulaması başlatılan asgari ücret desteğinin 2017 yılında da devam ettirilmesi amaçlanmaktadır.

Ayrıca, aynı Kanuna eklenen geçici 72 nci madde ile de ödemek zorunda oldukları sigorta primlerinin ertelenmesi suretiyle işverenlere katkı sağlanması amaçlanmaktadır.

MADDE 22- Madde ile, sanayi sicil belgesini haiz ve fiilen üretim faaliyetiyle iştigal eden küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 19 uncu maddesinin birinci fıkrası kapsamında kendi aralarında birleşmeleri halinde, bu kurumların birleşme tarihinde sona eren hesap döneminde elde ettikleri kazançları ile bu kapsamda aynı şartları haiz birleşilen kurumun birleşme işleminin gerçekleştiği hesap dönemi dahil olmak üzere, üç hesap döneminde elde ettiği kazançlarına kurumlar vergisi oranını indirimli uygulamaya ve indirim oranını farklılaştırma hususunda Bakanlar Kuruluna, usul ve esasları belirleme hususunda ise Maliye Bakanlığına yetki verilmektedir.

MADDE 23- Madde ile, mükelleflerin yatırım teşvik belgesi kapsamındaki münhasıran imalat sanayiinde ve sadece 2017 takvim yılında gerçekleştirecekleri yatırım harcamalarına ilişkin olarak 5520 sayılı Kanunun 32/A maddesiyle Bakanlar Kuruluna verilen yetkiler genişletilmektedir.

MADDE 24- Bilindiği üzere, 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 85 inci ve 91 inci maddeleri gereği araç işletenlerin sorumluluklarının karşılanmasını sağlamak üzere mali sorumluluk sigortası yaptırımları zorunlu olup, söz konusu risklerin gerçekleşmesi durumunda ilgili sigorta şirketleri tarafından tazminatın kişilerin malvarlığının zarar verici olay öncesi değerine eriştirilmesi sigortacılık ilkelerinin gereğidir.

Hasar tedvir sürecinin önemli hususlarından birisi olan parça tedarik sürecinde tarafların karşılıklı menfaat dengesine uygun olarak zararın tazmininde çağdaş uygulama, orijinal olmayan belgeli eşdeğer parçaların da kullanılmasına olanak tanımaktadır. Bu husus sigortacılık ilkelerinin bir gereği olduğu kadar rekabetçiliğin de bir şartıdır. Ayrıca, bu uygulama ile bu parçaların üretimini yapan yerli sanayimize de katkı sağlanmış olacaktır.

Bu çerçevede, parça tedarikinde belgelenmiş olmak kaydıyla parçaların kullanılmasını teminen madde hazırlanmıştır.

MADDE 25- Madde ile, karşılıksız çıkan çek, protesto edilmiş senet, kredi kartı ve diğer kredi borçlarını zamanında ödeyemedikleri için Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezine bildirilen kişilerin ve kredi müşterilerinin maddede belirtilen yükümlülükleri yerine getirmesi halinde geçmiş ödeme performanslarına ilişkin olumsuz kayıtların dikkate alınmayabileceği ve bu kişiler ile yapılan finansal işlemlerden dolayı kredi kuruluşları ve finansal kuruluşların da hukuki ve cezai olarak sorumluluklarının olmayacağı düzenlenmektedir.

MADDE 26- 6111 sayılı Kanunun geçici 12 nci maddesi ile Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığına su ürünleri üretim yerlerinin 1/1/2016 tarihine kadar kiralama yetkisi verilmiş ve böylece bölgeler ve iller arasında farklı kira belirlenmesi ortadan kaldırılmış, su ürünü üretim yatırımları önündeki en önemli engeller arasında yer alan kira bedellerinde tutarlılık sağlanmış ve kiraya verilme işlemleri daha hızlı bir şekilde gerçekleştirilmiştir. Bu uygulama sonucunda kiralama işlemlerine, web tabanlı bir program ile düzenli ve standart uygulama getirilmiştir.

Söz konusu düzenlemenin süresi 30/12/2015 tarihli ve 6656 sayılı Yükseköğretim Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 6 ncı maddesiyle yapılan değişiklikle 1/1/2017 tarihine kadar uzatılmıştır.

Madde ile, uygulama süresi 1/1/2019 tarihine kadar uzatılmaktadır.

MADDE 27- Madde ile, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesinde kullanılmak üzere öğretim elemanlarına ait kadrolar ihdas edilmek suretiyle anılan üniversitenin öğretim elemanı kadro ihtiyacının karşılanması amaçlanmıştır.

MADDE 28- Madde ile, Türk bayrağının çekilmesinin teşvik edilmesi amacıyla, maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla yurtdışında bulunan veya yabancı bayrak çekilmiş olan Türk Gümrük Tarife Cetvelinin 8901.10.10.00.11 ve 8901.10.90.00.11 numaralarında yer alan mallar ile 89.03 tarife pozisyonunda yer alan mallardan yat, kotra, tekne ve gezinti gemilerinin Türkiye’de bulunan gerçek veya tüzel kişilere bedelsiz olarak intikalinden 8/6/1959 tarihli ve 7338 sayılı Veraset ve İntikal Vergisi Kanununa göre alınan veraset ve intikal vergisinin alınmaması; bunların Türkiye’ye ithali ile kayıt ve tesciline ilişkin iş ve işlemlerin gümrük vergisi dahil her türlü vergi, resim, harç, fon ve paylarından istisna edilmesi sağlanmaktadır. Ancak, söz konusu gemilerin Türkiye’de bağlama kütüğüne kayıt nedeniyle, bağlama kütüğü ruhsatnamelerinden alınacak harçların alınması öngörülmektedir.

Madde ile ayrıca, kapsama giren gemi, yat, kotra, tekne ve gezinti gemilerinin, Türkiye’ye ithali veya kayıt ve tescili öncesi dönemlere ilişkin olarak, bunların ediniminden kaynaklı vergi incelemesi veya tarhiyat yapılmayacağı hususu düzenlenmektedir.

MADDE 29- Yürürlük maddesidir.

MADDE 30- Yürütme maddesidir.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

28/12/2016

Esas No: 1/796

Karar No: 24

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

1/796 esas numaralı “*Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı*” Komisyonumuzun 20/12/2016, 21/12/2016 ve 22/12/2016 tarihlerinde yaptığı 20, 21 ve 22 nci birleşimlerinde görüşülmüş ve kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere saygıyla arz olunur.

1. GİRİŞ

1/796 esas numaralı “*Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı*” 16/12/2016 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur. Tasarı, Başkanlıkça aynı gün esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilmiştir.

Komisyonumuzun 20/12/2016 tarihinde yaptığı 20 nci birleşiminde, 1/796 esas numaralı Kanun Tasarısının görüşmelerine başlanmıştır.

Birleşimde, Hükümeti temsilen Maliye Bakanı Naci AĞBAL, Maliye Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, Sosyal Güvenlik Kurumu, Emniyet Genel Müdürlüğü, Yükseköğretim Kurulu, Vakıflar Genel Müdürlüğü, Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğü, Kredi Garanti Fonu A.Ş., Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği (MÜSİAD), Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), Türkiye Belediyeler Birliği, Türkiye Bankalar Birliği, Türkiye Sigorta, Reasürans ve Emeklilik Şirketleri Birliği, Finansal Kurumlar Birliği, Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK), Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK), Hak İşçi Sendikalar Konfederasyonu (HAK-İŞ) ve Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu (TÜRK-İŞ) temsilcilerinin katılımıyla Tasarının görüşmeleri gerçekleştirilmiştir.

2. KANUN TASARISINDA ÖNGÖRÜLEN DÜZENLEMELER

Tasarı ile genel olarak yatırım ortamının iyileştirilmesinin, işlem maliyetlerinin düşürülmesinin, işletmelerin büyümelerinin teşvik edilmesi suretiyle yatırım, üretim ve istihdamın artırılmasının, münhasıran 2017 takvim yılında ve imalat sanayiinde yapılacak yatırım harcamalarında uygulanmak üzere mevcut destek unsurlarının güçlendirilmesinin, denizcilik sektörünün gelişmesinin ve yabancı bayraklı gemi ve yatların Türk bayrağına geçmesinin teşvik edilmesinin amaçlandığı belirtilmektedir. Bu kapsamda Tasarı ile,

- Emekli ikramiyesine esas hizmet süresinin hesabındaki otuz yıllık üst sınırın Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmesi üzerine, Anayasa Mahkemesinin iptal kararının yürürlüğe girdiği tarihten önce aylık bağlananlar ile emekli ikramiyesini almadan vefat edenlerin dul ve yetimlerine, otuz fiili hizmet yılından fazla süreler için emekli

ikramiyesi ödemesi yapılamaması nedeniyle ortaya çıkan yargısal ihtilafların yasal düzenlemeyle çözüme kavuşturulması,

- Kamu kurum ve kuruluşlarının uluslararası ihale konusu yolcu taşıma işlerine damga vergisi ve harç istisnası getirilmesi,
- Ölçek ekonomilerinden faydalanmak ve işletmelerin büyümelerini, kurumsallaşmalarını teşvik ederek rekabet güçlerini artırmak amacıyla üretim sektöründe faaliyette bulunan kurumların birleşmeleri halinde, üç yıl süreyle kurumlar vergisinin indirimli uygulanması,
- Yatırım teşvik belgesi kapsamındaki gayri maddi hak ve yazılım teslimlerinin katma değer vergisinden istisna edilmesi,
- İmalat sanayii yatırımları üzerindeki katma değer vergisi yükünü gidermek amacıyla bu yatırımlar nedeniyle 2017 yılında yapılacak inşaat harcamaları dolayısıyla yüklenilecek katma değer vergisinin hızlı bir biçimde iade edilmesi,
- Yatırım teşvik belgesi kapsamındaki yatırımlara sağlanan yatırıma katkı oranının ilave 15 puana kadar artırılabilmesi, kazançta yüzde 100'e kadar indirimli kurumlar vergisi uygulanabilmesi ve yatırım döneminde hak edilecek yatırıma katkı tutarının yüzde 100'ünün diğer faaliyetlerden elde edilen kazançtan indirilmesine imkân sağlanması yönünde Bakanlar Kuruluna yetki verilmesi,
- İşletmelere kredi garanti kurumlarınca verilebilecek Hazine destekli kefalet tutarının 250 milyar Türk Lirasına çıkarılarak işletmelerin finansmana erişim imkânlarının artırılması,
- Türk uluslararası gemi siciline kayıtlı gemi ve yatlardan elde edilen kazançlar ile bu sicile kaydedilecek gemi ve yatlarla ilişkin işlemlere yönelik vergi, resim, harç istisnasına ilişkin uygulamaların netleştirilmesi ve istisna kapsamına giren gemi ve yatların devir nedeniyle bu sicilden terkin edilerek başka bir sicile geçmesi veya ihracı ya da hurdaya ayrılması için satışı gibi hallerde de istisnanın uygulanması,
- Bağlama kütüğüne kaydedilen gemi, deniz ve iç su araçlarından yıllık vize harçlarının kaldırılması,
- Yurtdışında bulunan yat, kotra, tekne ve gezinti gemilerinin Türkiye'deki gerçek veya tüzel kişilere bedelsiz intikali, yurda ithali, kayıt ve tescili iş ve işlemlerine vergi, resim, harç istisnası tanınması,
- Belediyeler ve il özel idarelerinin taşınmaz teslimleri için getirilen katma değer vergisi istisnasının geçmişe yönelik olarak uygulanması,

- Gümrük Kanunu hükümlerine göre elkoyma suretiyle mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararı verilen kara, deniz ve hava taşıtlarının elkoyma işlemlerinin siciline işlenmek suretiyle de uygulanabilmesi ve geçici bir düzenleme ile mülkiyetinin kamuya geçirilmesi kararı kesinleşmemiş olan kara, deniz ve hava taşıtlarının belli şartlarla ilgisine geri verilmesine imkan sağlanması,
- Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Para Politikası Kurulu toplantılarının ayda bir kez yapılması zorunluluğunun yılda en az sekiz kez şeklinde değiştirilmesi,
- Bireysel emeklilik sistemi kapsamında Hazine tarafından sigorta şirketlerine ödenen katkı payının, şirket hesaplarına nakden intikal ettiği tarihten önceki bir tarihte Devlet katkısı hesaplamasına konu edilmesi nedeniyle erken ödenen Devlet katkısı tutarlarına uygulanacak mali müeyyidenin süresinin geçmişe şamil olmak üzere netleştirilmesi,
- Bütçenin gelir ve gider hesaplarıyla ilişkilendirilmeksizin, Tasfiye Halinde Türkiye Emlak Bankası A.Ş.'nin TOKİ'den olan alacaklarından, Hazineye olan borcu mahsup edilmek suretiyle mevcut borç ve alacakların tasfiyesi,
- Hane içinde kişi başına düşen gelir, net asgari ücretin 2/3'ünü geçtiği halde, evde bakım yardımlarından faydalananlara yapılan yersiz ödemelerin, söz konusu sınır hangi oranda aşıldıysa yine aynı oranda geri alınmasının sağlanarak mağduriyetlerinin giderilmesi,
- 31/12/2000 ila 19/7/2003 tarihleri arasındaki dönemde Hazine taşınmazları üzerinde ev, işyeri gibi yapı yapanların, bu taşınmazlarının belediye devredilmesi ve belediyeler tarafından da üzerinde evi, işyeri olan vatandaşlara satılmasının mümkün hale getirilmesi,
- Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan ve öğrencilere yönelik eğitim ve yurt temini faaliyetinde bulunan vakıflardan Gençlik ve Spor Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ile Milli Eğitim Bakanlığı tarafından müştereken belirlenen şartları sağlayanlara Hazineye ve diğer kamu idarelerine ait taşınmazlar üzerinde kırk dokuz yıl süreli bedelsiz irtifak hakkı tesisi veya kullanım izni verilmesinin sağlanması ve mevcut irtifak hakkı ve kullanım izinlerinin bu kapsamda dönüştürülmesine imkan tanınması,
- Araç işletenlerin yaptırtdıkları mali sorumluluk sigortası kapsamında, ilgili risklerin gerçekleşmesi durumunda, sigorta şirketleri tarafından hasar tedvir sürecinde orijinal olmayan ancak orijinale eşdeğer belgeli parçaların da kullanılabilmesi,
- İşverenlerin rekabet gücünün artırılması ve kayıtlı istihdamın teşviki ile asgari ücretle çalışanların yoğunlukta olduğu küçük ve orta ölçekli işletmelerin desteklenmesi için 2016 yılında uygulamasına başlatılan asgari ücret desteğinin 2017 yılında da devam ettirilmesi,

- Karşılıksız çıkan çek, protesto edilmiş senet, kredi kartı ve diğer kredi borçlarını zamanında ödeyemedikleri için Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezine bildirilen kişilerin ve kredi müşterilerinin maddede belirtilen yükümlülükleri yerine getirmesi halinde geçmiş ödeme performanslarına ilişkin olumsuz kayıtların dikkate alınmayabileceği,
- Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesinin öğretim elemanı kadro ihtiyacının karşılanması amacıyla öğretim elemanlarına ait kadrolar ihdas edilmesi,
- Vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerine ilişkin muameleler ve bu muameleler sonucu lehe alınan paraların işlemin yapıldığı yere bakılmaksızın banka ve sigorta muameleleri vergisinden muaf tutulması,

öngörülmektedir.

3. KOMİSYNUMUZDA TASARININ GENELİ ÜZERİNDE YAPILAN GÖRÜŞMELER

Kanun Tasarısının geneli üzerinde yapılan görüşmelerde Komisyon üyesi milletvekilleri tarafından;

- Tasarının birbiriyle doğrudan ilintili olmayan 19 farklı kanunda değişiklik yaptığı ve öngörülen düzenlemelerin aciliyet gerektiren hususlar olmadığı, bu nedenle Tasarının ilgili olabilecek tali komisyonlarda da görüşülerek olgunlaştırılması gerektiği,
- Ekonomik canlanmanın sağlanması amacıyla yatırımları artırmaya yönelik Hükümet tarafından çeşitli teşvik paketlerinin çıkarıldığı ancak bu paketlerin ekonomiye olumlu yansımalarının görülebilmesi için yerli ve yabancı yatırımcıya daha güvenli bir ortamın tesis edilmesi gerektiği,
- Tasarıda öngörülen düzenlemelerin 2017 yılı merkezi yönetim bütçesine gelir kaybı ya da gider artışı şeklinde yansımalarının olacağı, bu nedenle bütçede referans alınan gelir gider dengesi ve diğer makroekonomik hedeflerin güncellenmesi gerektiği,
- Tasarı ile 07/01/2015 tarihinden önce emekli olanların emekli ikramiyesi hesaplanırken, ilgililerin emekli ikramiyesine müstahak oldukları hizmet sürelerinin tamamına göre ödeme yapılmasının öngörüldüğü, ancak emekli ikramiyesi hesaplamasının emekli olunan dönem katsayıları yerine ödemenin yapılacağı tarihteki katsayılar esas alınarak gerçekleştirilmesinin hakkaniyete daha uygun olacağı,
- Belediyeler ve il özel idarelerinin taşınmaz teslimlerinin katma değer vergisinden istisna edilmesine ilişkin düzenlemenin belediyelerin taşınmazları edinirken ticari saikle

hareket etmesine neden olabileceği, belediyeler tarafından bu kapsamda yapılan işlemlerin katma değer vergisi istisnası kapsamına girmesinin doğru olmayacağı, bunun yerine kamunun elindeki bir kaynaktan vazgeçmeyip bunu değerlendirmesinin daha doğru olacağı,

- KOBİ'lere, imalat sanayiinde faaliyet göstermesi ve başka bir KOBİ ile birleşmesi halinde indirimli kurumlar vergisi uygulamasından yararlanması yönündeki düzenlemenin amaca hizmet etmeyecek bazı uygulamaları da beraberinde getirebileceği, bu nedenle denetiminin dikkatle yapılması gerektiği, birleşmeyi düşünmeyen ancak üretime katkı sağlayıp kapasitesini artırmak isteyen işletmelerin de teşviklerin kapsamı dışında bırakılmaması gerektiği,
- Belirli aralıklarla çıkarılan vergi yapılandırmalarının yanında, vergisini düzenli ödeyen mükelleflere ilişkin teşvik edici uygulamaların ve rant vergisi düzenlemesini de kapsayan vergi reformunun hayata geçirilmesi gerektiği,
- Tasarı ile Hazineye veya kamu kurumlarına ait taşınmazlar üzerinde, Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan ve öğrencilere yönelik eğitim ve yurt temini faaliyetinde bulunan vakıflara kırk dokuz yıllığına bedelsiz irtifak hakkı verilmesinin öngörüldüğü, bu vakıfların hangi kriterler çerçevesinde belirleneceği hususunda netlik olmadığı, sosyal devlet ilkesinin bir gereği olarak devletin bu araziler üzerinde yurt ve eğitim kurumlarını kendisinin inşa etmesinin daha doğru olacağı,
- Kredi Garanti Fonu kapsamında teminat verilebilecek limitin Bakanlar Kurulunun on katına kadar artırma yetkisiyle birlikte yaklaşık 250 milyar liralık bir kredi hacmi oluşturacağı, böylesine büyük bir meblağın ve ortaya çıkan kefaletin bankacılık ve ülke ekonomisi açısından önemli bir risk teşkil ettiği,
- Asgari ücrette yapılan artış neticesinde 2016 yılında başlayan prim desteğinin tüm işverenleri kapsamaması gerektiği,
- Asgari ücret artışı sonrası işverene prim desteği uygulaması sonrasında kayıt dışı istihdamın arttığı,
- Gemi, yat, kotra, tekne ve gezinti gemilerinin, Türkiye'ye ithali ve tesciline getirilen vergi istisnalarının hakkaniyete uygun olmayacağı, bununla birlikte düzenlemenin 2017 yılı bütçesi için 16 milyon TL'lik bir gelir kaybına neden olacağı,
- Kara, deniz ve hava ulaşım araçları hakkında el koyma işleminin bu araçların kayıtlı bulunduğu sicile şerh verilmek suretiyle de gerçekleştirilmesine yönelik düzenlemenin, kaçakçılık gibi suçlara karışmış araçların da sadece sicile şerh konulmak suretiyle serbest kalmasına neden olabileceği,

- Hasar tedvir sürecinde orijinal olmayan orijinale eşdeğer belgeli parçaların da kullanılmasına olanak tanıyan düzenlemenin, hasar durumunda sigorta şirketlerinin sadece yan sanayi ürün kullanmasına neden olacağı ve bu şekilde vatandaşın sigorta şirketleri karşısında mağduriyetine neden olabileceği, ayrıca çıkma ve sökme parçaların sigorta şirketlerince karşılanan hasar onarımlarında sigortalı ya da mağdur onayı haricinde hiçbir şekilde kullanılmaması yönünde Danıştay kararına rağmen böyle bir düzenlemeyi yapmanın doğru olmadığı,
- Çiftlik balıkçılığının iyileştirilmesine yönelik yapılan düzenlemelerin olumlu karşılandığı, ancak bazı bölgelerde verilen çiftlik ruhsatları sonucu açılan balık çiftliklerinden bir kısmının denizlerde kirliliğe neden olduğu, ruhsatlar verilirken ya da yenilenirken denetim mekanizmasının çok iyi işlemesi gerektiği,
- Deniz taşımacılığına verilen teşviklerin yanı sıra kara taşımacılığının özellikle yakıtlardan alınan vergilerin düşürülmesi suretiyle desteklenmesi gerektiği,

şeklindeki görüş, eleştiri ve önerilerin ardından Hükümet adına yapılan açıklamalarda;

- Tasarının, 18 Kasım 2016 tarihinde gerçekleştirilen Ekonomi Koordinasyon Kurulu toplantısında alınan kararlara ilişkin düzenlemeleri, bununla birlikte kamu idarelerinin uygulamalarında ve kamu hizmetlerinin sunumunda ortaya çıkan yeni ihtiyaçları karşılayan ve toplumun farklı kesimlerini ilgilendiren düzenlemeleri içerdiği, bu nedenle birçok farklı kanunda değişiklik öngörüldüğü,
- Geçmişe dönük olarak yapılacak memur emekli ikramiye ödemelerinin, ilgilinin emekli olduğu tarihte geçerli olan gösterge, ek gösterge, taban aylığı, yan ödeme katsayısında öngörülen oranlar üzerinden hesaplanacağı, bu düzenlemenin Danıştayın verdiği karar çerçevesinde hazırlandığı,
- KOBİ'ler başta olmak üzere işletme sermayelerine destek olmak amacıyla Ocak, Şubat ve Mart aylarına ilişkin sosyal güvenlik prim ödemelerinin Ekim, Kasım ve Aralık aylarına ötelenerek asgari ücret desteğinden yararlanan bu işletmelere önemli bir katkı sağlanacağı, 2016 yılı Ocak ayında yapılan düzenleme ile asgari ücret artışı sonrası işverene prim desteği uygulaması sonrasında Mayıs, Haziran, Temmuz ve Ağustos aylarında kayıt dışı istihdam oranlarının önceki yılın aynı aylarına göre düştüğü,
- Kredi Garanti Fonu limitinin hâlihazırda 20 milyar liraya kadar artırılabilirdiği ve Tasarı ile yapılması öngörülen düzenleme sonrasında 250 milyar liralık bir kredi hacminin

ortaya çıkacağı, bu düzenlemenin; reel sektörün canlanması, kredi imkânlarının artırılması, kredi piyasalarının genişlemesi anlamında önemli bir teşvik unsuru olduğu, Hazinesinin verilen kredilerin tamamına kefil olma gibi bir durumunun olmadığı ve Kredi Garanti Fonunun en kötü şartlar gerçekleşse dahi toplam kredi hacminin %7'lik kısmına kefalet sağladığı, sistem kapsamında bankalar tarafından da kredi imkânı sağlanırken ilgili firmaların detaylı bir kredi incelemesinden geçirildiği,

- KDV mevzuatındaki mevcut düzenlemeye göre belediyelerin ve il özel idarelerinin sahip olduğu taşınmazları iki yıldan önce satmaları hâlinde katma değer vergisine tabi olduğu, ancak Tasarı ile öngörülen düzenlemeyle sadece iki yıl şartının ortadan kaldırıldığı, mahalli idarelerin ortak talebi olan bu düzenlemeyle yerel yönetimlere kaynak sağlanmış olacağı ve böylece vatandaşlara yönelik hizmet kalitesi ve çeşitliliğinin de artacağı,
- Kara, deniz ve hava ulaşım araçlarına ilişkin el koyma işleminin mevcut durumda idare tarafından sadece fiziken el koyma şeklinde yapılabildiği, mevzuatta yapılan düzenlemenin fiziken el koymayı ortadan kaldırmayıp bir diğer alternatif daha getirdiği, mevcut durumda el konulup mülkiyetin kamuya geçirilmesine karar verilen taşıtların idari yargıdaki davaları devam ettiği süreçte idare tarafından muhafaza edilmek durumunda kaldığı ve bunun ciddi bir maliyet oluşturduğu, düzenlemeyle el koyma kararı verilen aracın siciline şerh verilmesinin ardından kararın kesinleşmesine kadar şahsın elinde kalmaya devam edeceği ancak herhangi bir alım-satım konu olamayacağı, böylelikle hem eşya ve araçların ekonomik değerlerinin korunacağı hem de idarelerin saklama ve muhafaza etme külfetinden kurtarılacağı,
- İmalat sektöründe yatırım teşvik belgesine sahip yatırımcıların; 2017 yılındaki inşaat yatırımları nedeniyle yükledikleri ancak mahsup yoluyla indirim konusu yapamadıkları KDV'leri iade yoluyla alabilecekleri, 2017 takvim yılında ve münhasıran imalat sanayiinde gerçekleştirilen yatırım teşvik belgesi kapsamındaki yatırım harcamalarına ilişkin kurumlar vergisi indirim oranının yükseltildiği ve bunların yatırımlara sağlanan teşviki efektif olarak yukarıya çeken bir destek unsuru olduğu,
- İmalat sanayiinde faaliyette bulunan ve birleşen iki şirketin KOBİ olması durumunda bu birleşmenin olduğu dönem dâhil üç dönem yüzde 75'e kadar indirimli kurumlar vergisi uygulamasının getirildiği, bu düzenlemeyle imalat sanayiinde faaliyette bulunan işletmelerin güç birliği yaparak işletme ölçeklerini büyütmeleri, kurumsallaşmaları ve rekabet güçlerinin geliştirilmesinin hedeflendiği, birleşme gerçekleştirilmeyen

işletmelerin yatırım teşvik sistemiyle hâlihazırda vergi teşviki ve nakdi yardım gibi uygulamalarla desteklendiği,

- Gemi ve yatlar üzerindeki vergisel yükler nedeniyle vatandaşlarımızın yabancı bayraklı gemi ve yat edinim yolunu seçtiği, gemilere veya yatlara sahip olanların belirli bir süre içerisinde bu gemi ve yatları Türk Uluslararası Gemi Siciline kaydettirmeleri şartıyla veraset ve intikal vergisi ile diğer vergisel yüklerden muaf olacakları, bunun yanında anılan araçların etkin denetiminin de gerçekleştirilmesine olanak sağlanacağı,
- Mali sorumluluk sigortası kapsamında, sigorta şirketlerinin hasar tedvir sürecinde orijinale eşdeğerliliği belgelendirilmiş parçaların da kullanabilmesinin piyasada rekabetin artmasını ve parçaların üretimini yapan yerli sanayinin gelişmesine katkı sağlayacağı, kullanılacak eşdeğer ürünlerin gerekli belgeleri taşıyan parçalar olacağı ve ülkemizdeki yan sanayi üretiminin yüksek kalitede olduğu, sigorta şirketlerinin maliyetini azaltacak bu düzenleme ile sigorta müşterilerinin primlerinin azaltılmasının öngörüldüğü,
- Bakanlar Kurulu tarafından vergi muafiyeti tanınan vakıfların gerekli şartları sağlamaları halinde Hazineye veya diğer kamu kurum ve kuruluşlarına ait taşınmazların irtifak haklarını kullanabileceği, böylece STK'ların eğitim ve yurt hizmetleri faaliyetlerine daha fazla katkı sağlamalarının temin edileceği, bu alandaki hizmet standardının yükseltileceği, sürecin şeffaf bir şekilde ilerleyeceği,
- Ülkemizde denizlerde balık üretimi yapan toplam 426 adet tesisin bulunduğu, turizm bölgelerindeki faaliyetlere ilişkin 2008 yılında yapılan düzenleme sonrası balık çiftliklerine önemli kriterlerin getirildiği ve iyileştirmenin sağlandığı, sektörde 200 milyon dolarlık ithalata karşın 780 milyon dolarlık ihracatın gerçekleştiği, diğer ülkelerin ülkemizdeki sistemi örnek alarak uygulamayı görmek için ülkemize inceleme ziyaretlerinde bulunduğu,

ifade edilmiştir.

4. KOMİSYONUN MADDELER HAKKINDA KARARI

Tasarının geneli üzerindeki görüşmelerin ardından Tasarının maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir. Kanun Tasarısı aşağıdaki şekilde kabul edilmiştir.

Madde 1

Tasarının Çerçeve 1 inci maddesi; otuz tam hizmet yılı üzerinden emekli ikramiyesi ödenenlere, otuz yılı aşan her tam hizmet yılı için 50 Türk Lirasından, bu kapsamda ödenecek

toplam ikramiye tutarının da hiçbir şekilde 100 Türk Lirasından az olmamasını temin edecek şekilde değiştirilmesi suretiyle kabul edilmiştir.

Madde 2

Tasarının Çerçeve 2 nci maddesi; düzenlemenin daha ayrıntılı bir biçimde ele alınabilmesini teminen metinden çıkarılmıştır.

Madde 3

Tasarının Çerçeve 3 üncü maddesi; Çerçeve 2 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 4

Tasarının Çerçeve 4 üncü maddesi; Çerçeve 3 üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 5

Tasarının Çerçeve 5 inci maddesi; Çerçeve 4 üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 6

Tasarının Çerçeve 6 ncı maddesi; Çerçeve 5 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 7

Tasarının Çerçeve 7 nci maddesi; 2828 sayılı Kanunun ek 7 nci maddesi kapsamında tahsili mümkün olmayan yersiz ödemelerin tahsilinden vazgeçilmesi, ancak yapılan düzenlemeden gerçeğe uygun olmayan belge ve sağlık kurulu raporu kullanılması nedeniyle haksız ödeme alanların yararlanamamasını teminen değiştirilmesi suretiyle Çerçeve 6 ncı madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 8

Tasarının Çerçeve 8 inci maddesi; Çerçeve 7 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 9

Tasarının Çerçeve 9 uncu maddesi; belediye ve il özel idarelerinin mülkiyetinde bulunan taşınmazlara ilişkin yapılan istisna düzenlemesinin hazine taşınmazlarına tanınan istisnaya benzer şekilde uygulanmasını teminen değiştirilmesi suretiyle Çerçeve 8 inci madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 10

Tasarının Çerçeve 10 uncu maddesi; 3065 sayılı Kanunun geçici 36 ncı maddesinde yapılan düzenlemeyle maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce belediye ve il özel idareleri tarafından yapılan taşınmaz teslimlerinde uygulanacak katma değer vergisi istisnasında iktisadi işletme oluşturmama şartını sağlayacak bir ibarenin ilgili maddenin birinci fıkrasına eklenmesi; taşınmaz teslimlerine tanınan söz konusu istisna çerçevesinde geçici bir düzenleme yapıldığı dikkate alınarak, istisna kapsamındaki taşınmazları satın alanlar ile ilgili düzenlemenin geçici 36 ncı maddenin metninden çıkarılması ve mevzuat hazırlamada uyulması gereken usul ve esaslar çerçevesinde maddeyle 3065 sayılı Kanuna eklenen geçici 36 ve 37 nci maddelerin redaksiyon tabi tutularak bölünmesi suretiyle Çerçeve 9 ve Çerçeve 10 uncu maddeler olarak kabul edilmiştir.

Yeni madde

22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununun 41, 53 ve 63 üncü maddelerinde, 10/9/2014 tarihli ve 6552 sayılı Kanunla yapılan değişikliklerle ve 4/6/1983 tarihli ve 3213 Maden Kanununun ek 9 uncu maddesiyle oluşan ve devam eden sözleşmelere yansıtılabilen maliyet artışlarının, 3213 sayılı Kanun kapsamında yeni yapılacak rödövan sözleşmelerine de yansıtılabilmesini temin eden bir düzenleme, Tasarıya yeni Çerçeve 11 inci madde olarak eklenmiştir.

Madde 11

Tasarının Çerçeve 11 inci maddesi; iyiniyetli üçüncü kişilerin korunması ve el koyma işlemlerinin güçlendirilmesini teminen değiştirilmesi suretiyle Çerçeve 12 nci madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 12

Tasarının Çerçeve 12 nci maddesi; düzenlemenin yalnızca kara ulaşım araçlarına yönelik olarak uygulanmasının sağlanması ve bu araçlarda özel tüketim vergisi tahsil edilmiş olduğu için gecikme zammı uygulamasının kaldırılmasını teminen değiştirilmesi suretiyle Çerçeve 13 üncü madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 13

Tasarının Çerçeve 13 üncü maddesi; Çerçeve 14 üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 14

Tasarının Çerçeve 14 üncü maddesi; Çerçeve 15 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 15

Tasarının Çerçeve 15 inci maddesi; Çerçeve 16 ncı madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Yeni madde

17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 20 nci maddesindeki sandıkların iştirakçileri olarak çalışmaya başlayanlardan kırk beş yaşını doldurmamış olanların, ilgili sandıklar Sosyal Güvenlik Kurumuna devredilinceye kadar 5510 sayılı Kanun kapsamında sigortalı olmasalar dahi işverenleri aracılığıyla bireysel emeklilik sistemine otomatik olarak dâhil edilmesini temin eden bir düzenleme, Tasarıya yeni Çerçeve 17 nci madde olarak eklenmiştir.

Yeni madde

506 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesi kapsamında kurulmuş olan sandıklarda iştirakçi olarak çalışan kırk beş yaşını doldurmamış mevcut iştirakçilerin bireysel emeklilik sistemine otomatik katılımını temin eden bir düzenleme, Tasarıya yeni Çerçeve 18 inci madde olarak eklenmiştir.

Madde 16

Tasarının Çerçeve 16 ncı maddesi; Çerçeve 19 uncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 17

Tasarının Çerçeve 17 nci maddesi; Çerçeve 20 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 18

Tasarının Çerçeve 18 inci maddesi; Çerçeve 21 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 19

Tasarının Çerçeve 19 uncu maddesi; Çerçeve 22 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 20

Tasarının Çerçeve 20 nci maddesi; mevzuat hazırlamada uyulması gereken esas ve usuller doğrultusunda bölünerek Çerçeve 23 ve Çerçeve 24 üncü maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 21

Tasarının Çerçeve 21 inci maddesi; mevzuat hazırlamada uyulması gereken esas ve usuller doğrultusunda bölünerek Çerçeve 25 ve Çerçeve 26 ncı maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 22

Tasarının Çerçeve 22 nci maddesi; sanayi sicil belgesini haiz ve fiilen üretim faaliyetiyle işğal eden KOBİ'lerin kendi aralarında birleşmeleri halinde uygulanacak olan indirimli kurumlar vergisinin konusunun münhasıran üretim faaliyetlerinden elde edilen kazançlar olmasını teminen değiştirilmesi suretiyle Çerçeve 27 nci madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 23

Tasarının Çerçeve 23 üncü maddesi; Çerçeve 28 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Yeni madde

Gümrük vergilerinin kısmen eksik ödenmesi nedeniyle açılan kamu davalarında, el koyma kararının kaldırılması ve el konulan aracın sahibine iade edilmesi konusunda gerekli şartları belirleyen bir düzenleme, Tasarıya yeni Çerçeve 29 uncu madde olarak eklenmiştir.

Madde 24

Tasarının Çerçeve 24 üncü maddesi; maddeye konu olan parçaların eşdeğerliliğinin belgelendirilmiş olması hususunun açıklığa kavuşturulmasını teminen değiştirilmek suretiyle Çerçeve 30 uncu madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 25

Tasarının Çerçeve 25 inci maddesi; düzenlemenin yürürlüğe girdiği tarihten önce kullandığı nakdî veya gayri nakdî kredinin ödemelerini aksatan firmaların, ticarî faaliyette bulunmayan gerçek kişilerin ve kredi müşterilerinin karşılıksız çıkan çek, protesto edilmiş senet, kredi kartı ve diğer borçlarına ilişkin kayıtlarının, söz konusu borçların düzenlemenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde ödenmiş veya yeniden yapılandırılmış olması durumunda, kredi kuruluşları ve finansal kuruluşlarca yapılacak finansal işlemlerde dikkate alınmayabileceği, kredi kuruluşları ve finansal kuruluşların yaptıkları bu işlemlerden dolayı hukuki ve cezai sorumluluklarının olmamasını teminen değiştirilmek suretiyle Çerçeve 31 inci madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 26

Tasarının Çerçeve 26 ncı maddesi; Çerçeve 32 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Yeni madde

Çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinin (B) sınıfı belgeye sahip iş güvenliği uzmanı görevlendirme yükümlülüğü ile tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinin (C) sınıfı belgeye sahip iş

güvenliği uzmanı görevlendirme yükümlölüklerine ilişkin sürelerin ikişer yıl uzatılmasını temin eden bir düzenleme, Tasarıya yeni Çerçeve 33 üncü madde olarak eklenmiştir.

Yeni madde

Yüksek Hakem Kurulu Başkanının seçilmesine ilişkin belirsizliği ortadan kaldırmayı temin eden bir düzenleme, Tasarıya yeni Çerçeve 34 üncü madde olarak eklenmiştir.

Madde 27

Tasarının Çerçeve 27 nci maddesi; Çerçeve 35 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 28

Tasarının Çerçeve 28 inci maddesi; Çerçeve 36 ncı madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 29

Tasarının yürürlüğe ilişkin 29 uncu maddesi; Tasarıya eklenen yeni 17 ve 18 inci maddelerin 1/1/2017 tarihinden itibaren yürürlüğe girmesini teminen ve madde numaralarında yapılan değişiklikler doğrultusunda yeniden düzenlenmesi suretiyle Çerçeve 37 nci madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 30

Tasarının yürütmeye ilişkin Çerçeve 30 uncu maddesi; Çerçeve 38 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Ayrıca; metnin tamamı kanun dili ve tekniği bakımından gözden geçirilmiş, madde numaraları yeni eklenen maddeler çerçevesinde teselsül ettirilmiş ve metinde redaksiyon mahiyetinde değişiklikler yapılmıştır.

5. ÖZEL SÖZCÜLER

İçtüzüğün 45 inci maddesi uyarınca; Tasarının Genel Kuruldaki görüşmelerinde Komisyonumuzu temsil etmek üzere, Eskişehir Milletvekili Emine Nur GÜNAY, Gaziantep Milletvekili Abdullah Nejat KOÇER, Giresun Milletvekili Cemal ÖZTÜRK, İstanbul

Milletvekili Şirin ÜNAL, Kocaeli Milletvekili Sami ÇAKIR, Ordu Milletvekili Ergün TAŞCI, Rize Milletvekili Hikmet AYAR, Trabzon Milletvekili Salih CORA ve Zonguldak Milletvekili Faruk ÇATUROĞLU özel sözcüler olarak seçilmiştir.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Süreyya Sadi Bilgiç</i> Isparta	<i>Mehmet Şükrü Erdiñ</i> Adana	<i>Abdullah Nejat Koçer</i> Gaziantep (Bu raporun özel sözcüsü)
Kâtip	Üye	Üye
<i>Emine Nur Günay</i> Eskişehir	<i>Bülent Kuşoğlu</i> Ankara	<i>İbrahim Aydın</i> Antalya
(Bu raporun özel sözcüsü)	(Muhalefet şerhi)	
Üye	Üye	Üye
<i>Mustafa Savaş</i> Aydın	<i>Kasım Bostan</i> Balıkesir	<i>Şahap Kavcıoğlu</i> Bayburt
Üye	Üye	Üye
<i>Lale Karabıyık</i> Bursa	<i>Nimetullah Erdoğan</i> Diyarbakır	<i>Ejder Açıkkapı</i> Elazığ
(Son toplantıya katılmadı, muhalefet şerhi ektedir)	(Muhalefet şerhi var)	(Son toplantıya katılmadı)
Üye	Üye	Üye
<i>İbrahim Aydemir</i> Erzurum	<i>Utku Çakırözer</i> Eskişehir	<i>Cemal Öztürk</i> Giresun
	(Muhalefet şerhi ektedir)	(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>İsmail Faruk Aksu</i> İstanbul	<i>Mehmet Bekaroğlu</i> İstanbul	<i>Aykut Erdoğan</i> İstanbul
(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Muhalefet şerhi vardır)	(Muhalefet şerhi vardır)
Üye	Üye	Üye
<i>Erkan Kandemir</i> İstanbul	<i>Garo Paylan</i> İstanbul	<i>Bihun Tamaylıgil</i> İstanbul
	(Muhalefet şerhi ektedir)	(Muhalefet şerhimiz ektedir)
Üye	Üye	Üye
<i>Şirin Ünal</i> İstanbul	<i>Musa Çam</i> İzmir	<i>Hamza Dağ</i> İzmir
(Bu raporun özel sözcüsü)	(Muhalefet şerhi ektedir)	(Son toplantıya katılmadı)

Üye <i>Zekeriya Temizel</i> İzmir (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>İbrahim Mustafa Turhan</i> İzmir	Üye <i>Yusuf Selahattin Beyribey</i> Kars
Üye <i>Mikail Arslan</i> Kırşehir	Üye <i>Sami Çakır</i> Kocaeli (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Mustafa Kalaycı</i> Konya (Muhalefet şerhi ektedir)
Üye <i>Ebubekir Gizligider</i> Nevşehir	Üye <i>Alpaslan Kavaklıoğlu</i> Niğde	Üye <i>Ergün Taşcı</i> Ordu (Bu raporun özel sözcüsü)
Üye <i>Hikmet Ayar</i> Rize (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Mehmet Ali Cevheri</i> Şanlıurfa	Üye <i>Kadim Durmaz</i> Tokat (Son toplantıya katılmadı, muhalefet şerhim ektedir)
Üye <i>Salih Cora</i> Trabzon (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Faruk Çaturoğlu</i> Zonguldak (Bu raporun özel sözcüsü)	

MUHALEFET ŞERHİ

(1/796) Esas numaralı "Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı "na karşı olmamızın nedenleri aşağıda belirtilmiştir.

I. TEKLİFİN BÜTÜNÜ HAKKINDA GÖRÜŞLERİMİZ

1- Anayasa'ya Aykırılık savlarımız değerlendirilmemiştir

Kanun tasarısının geneli üzerindeki görüşmelere başlarken tasarının 1. maddesinin Anayasa'ya aykırı olduğu görüşü ileri sürülmüş, ancak aykırılık savına yönelik itirazımız Komisyon Başkanlık Divanınca dikkate alınmamıştır.

Emekli ikramiyesine esas hizmet süresinin hesabındaki 30 yıllık sınırın Anayasa Mahkemesince iptal edilmesi ve bu karar gereğince açılan davalarda mahkemelerin söz konusu kararın geriye yürüyeceğine dair kararlar vermesi üzerine tasarının 1. maddesiyle 08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa geçici bir madde eklenerek aşağıda belirtilen düzenleme yapılmaktadır.

"MADDE 1- 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 226- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce otuz yıldan fazla emekli ikramiyesine müstahak hizmet süreleri bulunmasına rağmen, otuz tam hizmet yılı üzerinden emekli ikramiyesi ödenenlere, otuz yılı aşan her tam hizmet yılı için 50 TL'den aşağı olmamak üzere görevlerinden ayrıldıkları tarihteki emekli keseneğine esas aylık unsurları üzerinden aylıklarının başlangıç tarihindeki katsayılar ve emekli ikramiyesi ödenmesine esas hükümler dikkate alınarak tahakkuk ettirilecek emekli ikramiyesinin, kendilerinin veya hak sahiplerinin bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden bir yıl içerisinde başvuruda bulunmaları şartıyla, 7.500 Türk Lirasına kadar olan kısmı başvuru tarihinden itibaren üç ay içerisinde, varsa kalan kısmı ise ilk Ödeme tarihinden itibaren hesaplanacak kanuni faiziyle birlikte takip eden yılın aynı ayı içerisinde ödenir. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce başvuru yapıp dava açmamış olanların başvuruları, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte yapılmış sayılır. Bu fıkra kapsamında ödenecek toplam ikramiye tutarı hiçbir şekilde 100 TL'nin altında olamaz.

Görölmekte olan davalarda ayrıca bir başvuru şartı aranmaksızın bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içerisinde, dava öncesi yapılan idari başvuru tarihinden itibaren işleyecek kanuni faiziyle birlikte hesaplanacak tutar birinci fıkraya hükümlerine göre ödenir. Mahkemelerce, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce açılmış davalarda davanın konusuz kalması sebebiyle karar verilmesine yer olmadığına karar verilir. Yargılama giderleri idare üzerinde bırakılır ve vekalet ücretinin dörtte birine hükmedilir. Ayrıca, ilk derece mahkemelerince verilen kararlar hakkında Sosyal Güvenlik Kurumunca kanun yollarına başvurulmaz ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce yapılan itiraz veya temyiz başvurularından vazgeçilmiş sayılır."

Söz konusu tasarının birinci maddesinin ikinci fıkrası ile getirilen düzenlemede birçok sorun aynı anda bulunmaktadır. Bunlardan ilki halihazırda derdest olan mahkemelerin kararlarına yönelik olarak alınacak karardır, ikincisi ise vekalet ücretinin ödenme şekli ve miktarıdır.

Söz konusu Kanun Tasarısının 1. maddesinin ikinci fıkrasında vekalet ücretleri dörtte bir oranına düşürülerek Anayasanın 48. maddesinde düzenlenen "Sözleşme hürriyeti" ihlal edilmektedir.

Yapılmış bir sözleşmeye dayalı vekalet ücretlerinin sonradan yasa ile değiştirilmesi, Anayasanın "Çalışma ve Sözleşme Hürriyeti" başlıklı 48. maddesindeki "irade özgürlüğüne" de uymamakta, onu yok etmektedir. Anayasaya göre; "Herkes dilediği alanda çalışma ve sözleşme hürriyetine sahiptir". Düzenlemeyle avukat ile müvekkili arasındaki vekalet ilişkisine müdahale edilmekte ve yasa ile iradesi elinden alınmaktadır.

Anayasa'nın 138'inci maddesinin son fıkrası yasama, yürütme organları ile idarenin mahkeme kararlarına uymalarını zorunlu hâle getirmiştir. Ve yine bu organlar ve idare mahkeme kararlarının etkilerini ortadan kaldıracak şekilde herhangi bir düzenleme yapamazlar.

Ayrıca, Anayasamızda yasaların geriye yürümeyeceği ilkesi çerçevesinde 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 163 ve 164. maddeleri hükümlerine göre ödenmesi gereken vekalet ücreti; vekaletin verildiği tarihte yürürlükte olan yasalara göre mahkemelerce tahakkuk ettirilmesi gerekirken, söz konusu yasa ile geriye yönelik olarak etki edecek şekilde tarafların ve Avukatlık Yasası gereğince belirlenen Avukatlık tarifelerinin haricinde belirlenmiştir.

Anayasanın 2. maddesinde öngörülen hukuk devleti, insan haklarına saygılı, bu hakları koruyan toplum yaşamında adalete, eşitliğe uygun bir hukuk düzeni kuran ve bu düzeni sürdürmekle kendini yükümlü sayan, bütün davranışlarında Anayasaya ve

hukuk kurallarına uyan, işlem ve eylemleri yargı denetimine bağlı olan devlettir. Hukuk devleti ilkesi, devletin tüm faaliyetlerinde hukukun egemen olmasını amaçlar. Bu amacın gerçekleşmesi için, çıkarılan yasalarla konulacak kurallarda adalet ve hakkaniyet ölçülerinin göz önünde tutulması gerektiği gibi, hukuk güvenliğinin de sağlanması gerekir. Bu nedenle hukuk devletinde yasa koyucu, yasaların yalnız Anayasaya değil, evrensel hukuk ilkelerine de uygun olmasını sağlamakla yükümlüdür. Oysa getirilen bu düzenleme ile mahkemelerin vereceği kararlar tanımlanırken aynı zamanda yasaların geriye yürümezliği ilkesi de zedelenecektir.

Bu madde ile getirilen düzenleme hakkında Anayasanın yukarıda belirtilen ilgili maddelerine aykırılık yönündeki iddiamız komisyon görüşmeleri sırasında ileri sürülmüş, ancak bu durum dikkate alınmayarak iç tüzük gereği gereken işlem yapılmamıştır.

Oysa Meclis İç Tüzüğü'nün 38. Maddesi " Komisyonlar, kendilerine havale edilen tasarı veya tekliflerin ilk önce Anayasanın metin ve ruhuna aykırı olup olmadığını tetkik etmekle yükümlüdürler.

Bir komisyon, bir tasarı veya teklifin Anayasaya aykırı olduğunu gördüğü takdirde gerekçesini belirterek maddelerin müzakeresine geçmeden reddeder. " hükmünü taşımakta olup, bu sorun bu madde uyarınca çözüme bağlanmadan tasarı görüşmelerine geçilemez.

Buna karşın Anayasa'ya aykırılık iddiası karara bağlanmadan görüşmelere geçilmesi İçtüzüğe aykırıdır.

2- Birbiriyle ilgili olmayan ve 19¹ ayrı yasayı ilgilendiren düzenlemelere aynı tasarıda yer verilerek bunu da genel kurulda Temel Yasa olarak görüşme alışkanlığı yaratılması iç tüzük aykırılığı olarak görülmektedir.

Son dönemlerde, içeriğinde birbiriyle hiçbir ilişki bulunmayan çok sayıda kanunda değişiklik yapılmasını öngören ve "Torba Kanun" olarak adlandırılan kanun tasarıları ve tekliflerinin gündeme getirilerek aceleyle yasalaştırılması yöntemi bir alışkanlık haline getirilmekte, İçtüzüğü'nün 91. maddesi uyarınca da temel kanun olarak görüşülmek üzere genel kurula indirilmektedir.

Devlet yönetimini ve toplumun geniş kesimlerini yakından ilgilendiren, bütçe dengesini, ekonomideki kaynak dağılımını ve ekonomik tercihleri etkileyen bu nitelikteki düzenlemelerin, torba kanun yöntemiyle yasalaştırılmak istenmesi demokrasimizin yerleşik teamüllerine de uygun değildir.

---

¹ Söz konusu rakam komisyon görüşmeleri sırasında yine birbiri ile ilintisiz dört kanunda yapılan değişikliklerle 23 rakamına ulaşmıştır.

Bu yöntem, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının kanunların hazırlık aşamasında görüşlerinin alınamamasına, getirilen düzenlemelerin ekonomik ve mali etkilerinin yeteri kadar anlaşılmasına ve tartışılmamasına neden olmaktadır. Son dönemlerdeki kanun teklif ve tasarıları, düzenleyici etki analizleri yapılmadan TBMM'ye sunulmakta dolayısıyla söz konusu kanun değişikliklerinin yasal bir gereklilik olan bütçeye ve ekonomiye getireceği mali yükü hesaplanamamakta ve bu çerçevede bütçe dengesinin bozulması ve dolayısıyla da ülke ekonomisinin olumsuz yönde etkilenmesine neden olmaktadır.

Diğer taraftan, farklı komisyonların görev alanlarına giren düzenlemeleri içeren torba kanun tasarıları ve tekliflerinin ilgili komisyonlarda görüşülmesi yerine esas komisyon sıfatıyla sadece Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmesi ve esastan ilgili oldukları halde tali komisyon olarak belirlenen diğer komisyonlarda görüşülmemesi ve görüş bildirilmemesi, yasama faaliyetlerinin etkisizleştirilmesine yol açmaktadır.

Plan ve Bütçe Komisyonunun 20.12.2016 günlü birleşiminde görüşülmeye başlanılan 28 maddelik " **Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı**" komisyon görüşmeleri sırasında yapılan ilavelerle yürürlük ve yürütme hariç 36 maddelik "torba yasa" formatına kavuşturulmuş; vergi istisnası, emekli ikramiyesi ödemesi, Merkez Bankası Para Politikası Kurulunun toplantı sıklığı, kredi garanti fonu kaynaklarının ve limitlerinin artırılması, sosyal sigortalar ve genel sağlık sigortası, sosyal hizmetler, gümrük, kaçakçılık, bireysel emeklilik, hazineye ait taşınmaz malların değerlendirilmesi, karşılıksız çek, sigortacılık, uluslararası gemi sicili, yeraltı maden işletmelerindeki maliyet artışı, rödovans, iş sağlığı ve iş güvenliği, Sendikalar ve toplu sözleşme hukuku, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ilave kadro tahsisi v.b. gibi birbirleriyle ilişkisi olmayan 23 ayrı konuda değişiklik yapan bir tasarı kimliğine bürünmüştür.

Tasarıda yer alan madde metinlerinden her biri ayrı ihtisas komisyonunun çalışma alanına giren, detaylarıyla uzun uzun görüşülüp tartışılması gereken düzenleme konularıdır.

Komisyonlara üye seçilirken milletvekillerinin uzmanlık ve ilgili alanları göz önüne alınmaktadır. Plan ve Bütçe Komisyonu üyelerinin her konuda yetkin birer uzman olduğunu söylemek mümkün değildir. Bu nedenle özel uzmanlık alanı ve değerlendirme, tartışma gerektiren konuların öncelikle ilgili komisyonlarda görüşülmesi gerekmektedir. Plan ve Bütçe Komisyonunun asıl komisyon olduğu durumlarda da tasarı ve tekliflerin ilgili komisyonlarca düzenlenecek komisyon raporları dikkate alınarak Plan ve Bütçe Komisyonunda karara bağlanması hem doğru hem de lçtüzük'e uygun olacaktır.

Birbiriyle ilintisi bulunmayan yaklaşık 23 ayrı Kanunda değişiklikler yapan ve mevcut sistemi değiştiren söz konusu maddelerin tali ihtisas komisyonlarında değerlendirme yapılmadan hatta en azından Plan Bütçe alt komisyonunda ayrıntılı bir şekilde görüşmeye tabi tutulmadan yasalaştırılma gayretini uygun bulmuyoruz.

Hukuk literatüründe gerçek bir yasa türüne karşılık gelmeyen son dönemde Türk siyaset ve hukuk dünyasında tartışılan ve "yasama kurnazlığı" suçlamalarıyla tepki toplayan bu yasa türü hukuk literatürümüz ve hukuk kalitesi açısından ciddi sıkıntılar doğurmaktadır. Çok sayıda Kanunda ve Kanun Hükmünde Kararnamede aynı anda "Torba Yasa" mantığıyla ilgili komisyonlarda detaylı olarak tartışma ve inceleme yapılmaksızın değişiklik yapılması veya yeni hükümler ihdası hem mevzuatta hem de uygulamada ciddi sorunlara neden olmaktadır.

Memur emekli ikramiyesi ödemeleriyle ilgili Anayasa Mahkemesi Kararının gereğinin yapılması, güncel ihtiyaçlardan kaynaklanan ve mevzuatta yapılması ivedi ve zorunlu bulunan yasal değişiklikler dışında birbiriyle ilinti ve ilgisi bulunmayan 23 ayrı kanunun mevcut hükümlerinde ve sistemde büyük boyutlu değişiklikler yapan söz konusu metnin bu yöntemle yasalaştırılmasını doğru bulmuyoruz.

II. KANUN TEKLİFİNİN MADDELERİ ÜZERİNDEKİ GÖRÜŞLERİMİZ

1. Tasarının 1'nci maddesi hakkında değerlendirme:

Emekli ikramiyesine esas hizmet süresinin hesabındaki 30 yıllık sınırın Anayasa Mahkemesince iptal edilmesi ve bu karar gereğince açılan davalarda mahkemelerin söz konusu kararın geriye yürüyeceğine dair kararlar vermesi üzerine tasarının 1. maddesiyle 08.06.1949 tarih ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa geçici bir madde eklenerek bir düzenleme yapılmaktadır.

Tasarıda söz konusu değişikliğin gerekçesi;

" Emekli ikramiyesine esas hizmet süresinin hesabındaki otuz yıllık üst sınır Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiştir. Buna göre, Anayasa Mahkemesi Kararının yürürlük tarihi olan 7/1/2015 tarihinden sonra ilk defa aylık bağlanarlara ödenecek emekli ikramiyesinde otuz yıllık üst sınır aranmamış ve ilgililerin emekli ikramiyesine müstahak oldukları hizmet sürelerinin tamamına, her tam hizmet yılına karşılık emekli ikramiyesi ödenmeye başlanmıştır. Anayasanın 153 üncü maddesinde yer alan Anayasa Mahkemesinin iptal kararlarının geriye yürümeyeceği hükmü sebebiyle, söz konusu iptal Kararının yürürlüğe girdiği tarihten önce aylık bağlanarl ile emekli ikramiyesini almadan vefat edenlerin dul ve yetimlerine, otuz fiilli hizmet yılından fazla süreler için emekli ikramiyesi ödemesi yapılmamıştır. Ancak, söz

konusu uygulamaya karşı açılan iptal davaları Sosyal Güvenlik Kurumu aleyhine sonuçlanmıştır. Bu çerçevede madde ile, konunun kanuni düzenleme yapılması suretiyle çözüme kavuşturulması amaçlanmaktadır."

şeklinde açıklanmıştır.

Söz konusu madde daha önce hükümet tarafından TBMM'ye sevk olunan **"Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısının"** (1/724 esas, 386 sıra numaralı) 1. maddesinde de aynen yer almaktadır. Söz konusu tasarı Sağlık, Aile ve Sosyal İşler Komisyonunda 06.06.2016 tarihinde görüşülmüş, kabul edilmiş, 09.06.2016 tarihinde komisyon raporu hazırlanarak genel kurula sevk edilmiştir. Söz konusu tasarı 7 maddeden ibaret olup 6 aydır gündeme alınmamıştır.

Bu maddenin Sağlık, Aile ve Sosyal İşler Komisyonunda görüşülmesi sırasında, 07.01.2015 tarihinden önceki dönemlerle ilgili olarak yapılacak ödemelerde kanuni faiz uygulanması yönündeki önerimiz kabul görmemiştir.

657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi olan kamu görevlilerinin emeklilik hakları, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ile düzenlenmiş idi. 01.05.2006 tarih ve 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu çerçevesinde de söz konusu çalışanların hakları yeniden düzenlenmiştir. Bu nedenle söz konusu kanunun birçok maddesi mülga olmuştur.

Ancak, 5434 Sayılı Kanun ile düzenlenmiş olan emekli ikramiyesine ilişkin 5434 Sayılı Kanun'un 89.maddesi yürürlüğünü korumuş ve bugüne kadar uygulanagelmıştır.

Özünde işçilerin kıdem tazminatı hakkına benzeyen bir hak olan memurların emekli ikramiyesi hakkı, hukuki olmayan bir kısıtlamaya tabiydi.

Kamuda 30 yılın üzerinde çalışan memurlar emekli olduklarında 30 yıldan fazla çalıştıkları süreler için emekli ikramiyesi alamıyordu. Danıştay 10. Dairesinin başvurusu üzerine Anayasa Mahkemesi 25.12.2014 tarih ve 2013/111 E, 2014/195 K sayılı Kararıyla bu sınırlamayı iptal etmiştir.

Anayasa Mahkemesi'nin gerekçeli kararında; *"5434 sayılı Kanun'un 89. maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarına göre verilecek emekli ikramiyesinin hesaplanmasında 30 fiili hizmet yılından fazla sürelerin dikkate alınmayacağı öngörülmüştür, itiraz konusu ibareye tabi olan iştirakçilerin hukuki durum ve statüleri aynıdır... Bu durum Anayasamızın 10. maddesinde öngörülen kanun önünde eşitlik ilkesini ihlal etmektedir. Öte yandan, emeklilik için gerekli yaş sınırı yükseltilmesi nedeniyle iştirakçiler emekli olabilmek için daha fazla çalışmak zorunda kalmaktadırlar. 30 yıldan fazla çalışmalarına rağmen bu süreler için emekli ikramiyesi*

ödenmemesi belirtilen iştirakçiler yönünden hak kaybına neden olmaktadır. Dolayısıyla iştirakçilerin çalıştığı hâlde bu sürelerle ilişkin emekli ikramiyesi ödenmemesi adalet ve hakkaniyete uygun olmadığından itiraz konusu ibare, sosyal güvenlik hakkına ve hukuk devleti ilkesine de aykırılık oluşturmaktadır. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu ibare Anayasanın 2., 10. ve 60. maddelerine aykırıdır, iptali gerekir." ifadelerine yer vermiştir.

Söz konusu iptal kararı ile birlikte emekli sandığı iştirakçisi olan ve kararın yayım tarihi olan 07 Ocak 2015 tarihinden önce 30 yıldan fazla hizmet süresi bulunan ve emekli olanlar Anayasa Mahkemesinin iptal kararından ne yazık ki kurum tarafından re'sen yararlandırılmamışlardır.

Memur emeklilerimiz, bu süreler için Anayasa Mahkemesi kararına istinaden Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığına başvuruda bulunmuşlar ve yapılan eksik ödemelerin kendilerine ödenmesini talep etmişlerdir.

Ancak Kurum, "Anayasa Mahkemesi Kararlarının geriye yürümeyeceği ve bu hususta alınmış bir mahkeme kararı olması gerektiği" görüşünden hareketle bu başvuruları reddetmiş, ilgili iştirakçiler de söz konusu alacakları için idare mahkemelerine başvurarak bu alacaklarını tahsil etme yoluna gitmişlerdir.

Hali hazırda binlerce emekli sandığı iştirakçisi aynı yolu işleterek bu haklarını elde etmeye çalışmaktadırlar.

Danıştay'ın bu konuda Anayasa Mahkemesini gerekçe göstererek memur emeklileri lehine vermiş olduğu yüzlerce karar bulunmaktadır.

Memur emeklilerinin 30 yıldan fazla olan çalışma süreleri için de emekli ikramiyesinden yararlanma hakları Anayasa Mahkemesi ve Danıştay kararlarıyla tesis edilmiştir.

Bu nedenle yasa koyucu olarak kanun önünde eşitlik ilkesi ve sosyal hukuk devleti olmanın bir gereği olarak söz konusu tarihten önce emekli olmuş ve eksik emekli ikramiyesi almış olan emekli sandığı iştirakçilerinin de eksik ikramiyelerinin hesaplanarak ilaveten ödenmesi gerekmektedir.

Kanun tasarısına göre mağdur iştirakçiler için geçmişte emekli oldukları tarihte almış oldukları ikramiyeye esas olan gösterge rakamları üzerinden bir hesaplama yapılmaktadır. Bu hesaplama ile iştirakçilere emeklilik tarihinden bugüne kadar geçen süre için ne bir kanuni faiz ödemesi yapılmakta, ne de memur maaşlarına gelen zamlardan yararlandırılmaktadırlar.

Yaklaşık 400 bin emekliyi ilgilendiren bu uyuşmazlıkta yasa koyucu olma yetkisinin kullanılması adaletli ve hakkaniyetli bir biçimde hayata geçirilmelidir.

Emekli ikramiyesinde eksik ödeme yapıldığı mahkeme kararlarıyla kesinleştiğine göre bu eksik ödemenin tama iblağının da bugünün şartlarıyla yapılması en önemli hakkaniyet kuralıdır.

Ancak, siyasi iktidar tarafından güncelleme yapılmamasının gerekçesi, Anayasa Mahkemesinin 2015 yılındaki bir başvuruya TC. Emekli Sandığı Kanununda güncelleme yapılmasına olanak sağlayan düzenleme bulunmaması nedeniyle verdiği red kararı olmamalıdır.²

Anayasa mahkemesi güncelleme ile ilgili başvuruların; mevcut kanun hükümleri, konu ile ilgili yargı içtihatları tarafından desteklenmediği, mülkiyet hakkı kapsamında meşru beklenti oluşmadığı gerekçeleriyle kabul edilemez olduğuna hükmetmiştir.

Tasarının 1. maddesinde güncelleme yönünde değişikliğe gidilmiş, başka bir anlatımla güncellemeye yasal dayanak oluşturulmuş olsa idi, güncelleme ile ilgili söz konusu yargı kararlarının farklı olacağı düşünülmektedir.

Yasa koyucu, aynı torba Kanun içerisinde hukuki bir boşluğu doldurarak hakkın kötüye kullanımı engelleme arzusunu gösterdiği gibi burada da mağdur olmuş kişilerin mağduriyetlerini gidermeye yönelik iradeyi kullanmasında hiçbir sakınca bulunmamaktadır.

Özellikle, 2016 yılı içerisinde TBMM tarafından kabul edilen birçok kanun ile işverenlere birden fazla teşvik, istisna düzenlemesinde bütçe kısıtı aramayan bu hükümet, konu memur emeklilerine gelince bütçe kısıtı üzerinden hareket etmeyi hatırlamıştır.

Söz konusu düzenleme meşruiyeti olmayan adaletsiz bir uygulamayı hayata geçirmek olarak tanımlanır. Zira bu tasarı ile yasal güncellemeye olanak tanınmamaktadır.

30 yıldan fazla çalışıp emekli ikramiyesini sadece 30 yıl için alanlar, Anayasa Mahkemesinin de belirttiği ve hakkı teslim ettiği üzere, kendi hataları olmadığı halde mağdur edilmişlerdir. Yasa koyucu olarak adil olmak isteniyorsa bu durumda yapılacak düzenleme mutlaka kişilerin kazanılmış olan bu haklarını adil ve hakkaniyetli bir şekilde kendilerine vermektir.

Komisyon görüşmeleri esnasında Cumhuriyet Halk Partisi olarak **“otuz yıldan fazla emekli ikramiyesine müstahak hizmet süreleri bulunmasına rağmen, otuz tam hizmet yılı üzerinden emekli ikramiyesi ödenenlere, otuz yılı aşan her tam hizmet yılı için, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte emsal görev ve kadrolarda bulunanlara yapılacak ödemelerin esas alınması”** yolundaki önergemiz ile **“otuz**

² Anayasa Mahkemesinin 08.09.2015 tarihli 2013/2495 Bireysel Başvuru numaralı kararı

yıldan fazla emekli ikramiyesine müstahak hizmet süreleri bulunmasına rağmen, otuz tam hizmet yılı üzerinden emekli ikramiyesi ödenenlere, otuz yılı aşan her tam hizmet yılı için, görevlerinden ayrıldıkları tarihteki emekli keseneğine esas aylık unsurları üzerinden aylıklarının başlangıç tarihindeki katsayılar ve emekli ikramiyesi ödenmesine esas hükümler dikkate alınarak tahakkuk ettirilecek emekli ikramiyesi ve emeklilik tarihinden itibaren hesaplanacak kanuni faiz ile birlikte ödenmesi “ yönündeki önergemiz reddedilmiştir.

Komisyon görüşmeleri sırasında muhalefetten gelen eleştiriler üzerine söz konusu madde metninde “... , otuz yılı aşan her tam hizmet yılı için, 50 TL'den aşağı olmamak “ üzere asgari limit getirilmesi, ayrıca “ Bu madde kapsamında ödenecek toplam ikramiye tutarı hiçbir şekilde 100 TL'nin altında olamayacağı” yönünde ilave düzenlemeler yapılmış olması da ; kişilerin kazanılmış olan bu haklarını adil ve hakkaniyetli bir şekilde kendilerine verilmesini sağlamaktan uzaktır.

Ayrıca birinci maddenin ikinci fıkrası ile getirilen düzenleme de de birçok sorun aynı anda bulunmaktadır. Bunlardan ilki halihazırda derdest olan mahkemelerin kararlarına yönelik olarak alınacak karardır, ikincisi ise vekalet ücretinin ödenme şekli ve miktarıdır.

Söz konusu hükümler Anayasa'nın 2. Maddesinde tanımını bulan hukuk devleti ilkesi ile 48. maddesinde tanımını bulan “Sözleşme hürriyeti” ve 138. maddesindeki “yargı kararlarının bağlayıcılığı” ilkesi ile genel hukuk kuralı olan, yasaların geriye yürümezlik ilkelerine aykırı bulunmaktadır.

2. Tasarının 2 ve 3. maddesi hakkında değerlendirme:

Tasarının 2 ve 3. maddeleriyle; kamu kurum ve kuruluşları tarafından uluslararası ihale konusu edilen yolcu taşıma işleri döviz kazandırıcı faaliyetlere ilişkin damga vergisi ve harç istisnası kapsamına alınmış ve uluslararası taşımacılığa ilişkin damga vergisi ve harç istisnası, yolcu taşımacılığını da kapsayacak şekilde genişletilmektedir.

Komisyonadaki görüşmeler sırasında söz konusu madde değişikliklerinin asıl nedeninin; yine bir "Torba Kanun" mantığıyla hazırlanarak görüşülmesi Plan ve Bütçe Komisyonunda aceleyle getirilerek yapılan ve "Temel Kanun" olarak TBMM Genel Kurulunda acele ile görüşülerek yasalaştırılan "15.07.2016 tarih ve 6728 sayılı Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanun"un 27 ve 35. maddeleriyle 488 sayılı Damga Vergisi Kanununda ve 492 sayılı Harçlar Kanununda yapılan değişiklikler sırasında gerekli özen ve

dikkatin gösterilmemesi olduğu, bu durumun söz konusu tasarının yasalaştırılma faaliyeti sırasında “münhasıran” ibaresinin amacı dışında ilgili yasa maddesi metnine konulmasından ve “yolcu taşımacılığı” faaliyetinin madde metnine yerleştirilmemesinden kaynaklandığı anlaşılmıştır.

Bu maddelerle Damga Vergisi Kanunu ve Harçlar Kanununda yapılması zorunlu görülen düzenlemeler; sadece 4 ay önce “Torba” ve “Temel” yasa mantığıyla acele ile yapılan yasalaştırma faaliyetlerinin sakıncalarını ortaya koyan kötü bir örnek teşkil etmektedir.

3. Tasarının 4’ncü maddesi hakkında değerlendirme:

Tasarının 4’üncü maddesi;

“492 sayılı Kanuna bağlı (8) sayılı tarifenin “XIII- Bağlama kütüğü ruhsatnamelerinden ve bunların vizelerinden alınacak harçlar:” başlıklı bölümünün başlığında ve birinci cümlesinde yer alan “ve bunların vizelerinden” ibareleri ile üçüncü cümlesinde yer alan “ve yapılacak vize” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.”

hükümünü taşımaktadır.

Söz konusu değişikliğin gerekçesi;

“Madde ile, 492 sayılı Kanuna bağlı (8) sayılı tarifenin “XIII- Bağlama kütüğü ruhsatnamelerinden ve bunların vizelerinden alınacak harçlar:” başlıklı bölümünde yer alan ve bağlama kütüğüne kaydedilen gemi, deniz ve iç su araçlarının yapılacak vize işlemlerinden harç alınması uygulamasına son verilmektedir.”

şeklinde açıklanmaktadır.

491 sayılı Denizcilik Müsteşarlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin “Bağlama Kütüğü” başlıklı Ek:12’nci maddesi;

” Bağlama kütüğü

Ek Madde 12 – (Ek: 6/5/2009 -5897/1 md.)

Türk Uluslararası Gemi Siciline tescilli olanlar ve Milli Gemi Siciline tescilli zorunlu olanlar dışındaki ticari veya özel kullanıma mahsus gemi, deniz ve iç su araçlarının malikleri veya işletenleri, Denizcilik Müsteşarlığınca liman başkanlıkları bünyesinde oluşturulacak bağlama kütüğüne gemi, deniz ve iç su araçlarını kaydettirmek zorundadır. Bağlama kütüğünün tutulmasından limanlarda liman başkanı sorumludur. Herhangi bir liman başkanlığının yetki alanı içinde bulunmayan iç sulardaki iç su araçlarının kayıtları, ilgili mevzuatına uygun olarak belediye başkanlıklarınca tutulacak kütüklere yapılır. Belediye başkanlıklarınca tutulacak bağlama kütüğünün tutulmasından belediye başkanı sorumludur. Bu madde

kapsamındaki iç sularda hangi belediyenin yetkili olacağı yönetmelikle belirlenir. Yetkili belediyeler bir ay içinde kütükle ilgili teşkilatını kurar.

Kayıt için başvuru, mevcut gemi, deniz ve iç su aracı için bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay, yeni kayıt altına alınacak veya kayıt değişikliği yapılacak gemi, deniz ve iç su aracı için iktisap tarihinden itibaren bir ay içerisinde malik veya işleteni tarafından yazılı olarak yapılır. Bu sürelerde kayıt başvurusunda bulunulmayan gemi, deniz ve iç su araçları, ilgili liman başkanlığınca; yukarıdaki fıkrada belirtilen iç sularda ise ilgili belediyelerce resen tescil edilir.

Bağlama kütüğüne kayıtlı gemi, deniz ve iç su araçlarının mülkiyetinin devrini amaçlayan sözleşmelerin ilgili liman veya belediye başkanlıkları huzurunda yapılması zorunludur. Aksi takdirde sözleşme geçersiz olur.

Yabancı uyruklu gerçek kişilere ait ve özel kullanıma mahsus gemi, deniz ve iç su araçları, talep ve Denizcilik Müsteşarlığınca uygun bulunması halinde bağlama kütüklerine kaydedilebilirler. Bu şekilde kayıtlı gemi, deniz ve iç su araçları, 29/6/1956 tarihli ve 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun 823 üncü maddesi hükümlerine bağlı olmaksızın Türk Bayrağı çekerler. Ancak, 19/4/1926 tarihli ve 815 sayılı Kanun hükümleri saklıdır.

Bağlama kütüğüne kayıt edilecek her bir gemi, deniz ve iç su aracı için ruhsatname düzenlenir. Ruhsatnameler bağlama kütüğünün tutulduğu liman başkanlığı veya belediye tarafından her yıl vize edilir. Vizenin geçerlik süresi bir yıldır. Süresinde vize edilmeyen ruhsatnameler geçersizdir. Ruhsatname ve bunların vizeleri, 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununa bağlı (8) sayılı tarifenin "XIII-Bağlama kütüğü ruhsatnamelerinden ve bunların vizelerinden alınacak harçlar" bölümünde belirlenen harca tabidir. Ruhsatname ve vize işlemleri yapılabilmesi için, harcın peşin olarak ödenmesi gerekir. Ruhsatnamenin düzenlendiği yıl ayrıca vize harcı alınmaz. Özel kullanıma tahsisli gemi, deniz ve iç su araçları için düzenlenen ruhsatnameler beş yıla kadar vize edilebilir ve bu durumda harç, içinde bulunulan yıl tarifesi esas alınarak her bir yıl için ayrı ayrı hesaplanarak tahsil edilir. Ruhsatnameyi düzenleyen veya vize işlemlerini yapan kamu görevlileri, harcın ödenmesinden mükellefle birlikte müteselsilen sorumludur. Bağlama kütüğüne kayıtlı ve geçerli ruhsatnameye sahip gemi, deniz ve iç su araçları, her türlü gemi sağlık resmi ve fener ücretinden muaftır.

Ruhsatnamesi olmayan veya zamanında vize işlemi yapılmayan gemi, deniz ve iç su aracının maliki ve işletenine, tescil edilmemesi nedeniyle tahsil edilemeyen ruhsat ve vize harç tutarının iki katı idari para cezası verilir ve bu gemi, deniz ve iç su araçlarına, denizcilik mevzuatına göre verilmesi zorunlu belgeleri düzenlenmez, liman veya iç su dâhilinde bile olsa sefere çıkmasına izin verilmez.

İdari para cezaları liman başkanlıkları ve belediyeler tarafından verilir. Bu madde uyarınca verilecek idari para cezaları bir ay içerisinde ödenir. Bu idari para cezaları hakkında 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümleri uygulanır.

Bağlama kütüğünün tutulması, liman başkanlıklarının ve belediyelerin yetki ve sorumlulukları, kayıt, terkin, ruhsatname düzenlenmesi, idari para cezası verilmesi ve mali hükümler ile bu maddenin uygulanmasına dair diğer hususlara ilişkin usul ve esaslar, mali konularda Maliye Bakanlığının uygun görüşünü almak kaydıyla Denizcilik Müsteşarlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.”

hükmü bulunmaktadır.

Söz konusu maddenin komisyon görüşmeleri sırasında öncelikle Harçlar Kanunundaki değişikliğin, gelir kaybına neden olmasına rağmen denizlerimizde ve marinalarımızda bulunan 5600 civarında olduğu tahmin edilen Türk sahipli ve yabancı bayraklı teknelerin Türk Bayraklı haline getirilmesini sağlamak, bu konudaki denetim zafiyetini gidermek amacıyla yapıldığı ifade edilmesine karşın, ilgililere komisyon üyelerince bu konuda yöneltilen sorulara çelişkili ve tatminkar olmayan cevaplar alınmıştır.

Tasarının 4, 14, 15 ve 36'ncı maddelerinde yer alan Gemicilik ve Ulaştırma sektörünü ilgilendiren hükümlerin tüm ayrıntısı ile ayrı bir yasada düzenlenerek Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonlarında etraflıca tartışılıp görüşüldükten sonra sadece hazineye mali külfeti açısından Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülüp değerlendirilmesinin daha uygun olacağını düşünüyoruz.

4. Tasarının 6'ncı maddesi hakkında değerlendirme:

Tasarının 6'ncı maddesi;

“24/5/1983 tarihli ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 15- Gerçeğe uygun olmayan belge ve sağlık kurulu raporu kullanımı nedeniyle yapılan ödemeler hariç olmak üzere, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar bu Kanunun ek 7 nci maddesi kapsamında fazla ve yersiz ödenen ve geri alınması gereken tutarlar ile bunlardan doğan faizler terkin olunur. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce bu kapsamda tahsil edilmiş olan tutarlar bakımından ilgili kişiler lehine hiçbir şekilde alacak hakkı doğmaz ve yapılmış olan tahsilatlar iade edilmez. Açılmış olan davalarda yargılama gideri ile vekâlet ücretine hükmolunmaz, hükmolunanlar tahsil edilmez.”

hükmünü taşımaktadır.

Söz konusu maddenin komisyona sevk olunan hali aşağıdaki gibidir.

"24/5/1983 tarihli ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 15- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce bu Kanunun ek 7 nci maddesine istinaden kendilerine ödeme yapılmış olanlara, anılan maddenin birinci fıkrasında belirtilen gelir ölçütünün aşılması nedeniyle yersiz olarak ödenen tutarlar birinci fıkrada belirtilen gelir ölçütünün geçildiği oranda yasal faizi ile birlikte takip ve tahsil edilir. Söz konusu gelir ölçütünün bir kat veya daha fazla aşılması halinde yapılan yersiz ödemenin tamamı yasal faizi ile birlikte tahsil edilir. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce bu kapsamda tahsil edilmiş olan tutarlar bakımından ilgili kişiler lehine hiçbir şekilde alacak hakkı doğmaz."

Söz konusu maddenin gerekçesinde ise;

"Mevcut durumda 2828 sayılı Kanunun ek 7 nci maddesinin son fıkrasına göre, hane içinde kişi başına düşen gelir, asgari ücretin aylık net tutarının 2/3'ünü geçtiği takdirde evde bakım yardımı kesilmekte ve yapılan yersiz ödemelerin tamamı yasal faizi ile birlikte geri alınmaktadır. Madde ile, 2828 sayılı Kanuna geçici madde eklenmek suretiyle, mevcut muhtaçlık sınırı (asgari ücretin aylık net tutarının 2/3'ü) gelir artışı nedeniyle hangi oranda aşıldıysa yine aynı oranda (gelir artış oranı kadar) yersiz ödemenin tahsili yoluna gidilmesi sağlanarak daha önce 4/7/2012 tarihli ve 6353 sayılı Kanunun 13 üncü maddesiyle 2828 sayılı Kanuna eklenen geçici 9 uncu maddeyle uygulanan hükmün yeniden uygulanması amaçlanmaktadır."

denilmektedir.

Komisyon görüşmeleri sırasında verilen önerge ile maddede değişikliğe gidilerek, anılan kanun maddesi uyarınca yapılan yersiz ödemelerden takibe alınıp da tahsil edilemeyen tutarların ve buna ilişkin faizlerin istenmemesine ve terkinine yönelik bir düzenleme yapılmış olup, 24/5/1983 tarihli ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanununa daha önceden benzeri bir düzenlemeyi içeren 4/7/2012 tarihli ve 6353 sayılı Kanunun 13 üncü maddesiyle 2828 sayılı Kanuna eklenen geçici 9 uncu maddeyle uygulanan hükümden çok farklı bir uygulama amaçlanmıştır.

Komisyon görüşmeleri sırasında grubumuzun uyarısı üzerine "gerçeğe uygun olmayan belge ve sağlık kurulu raporu kullanımı nedeniyle yapılan ödemeler" bu düzenleme dışına çıkarılmıştır.

Bilindiği gibi; 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanununun Ek 7 nci maddesinin birinci fıkrasında; *"Her ne ad altında olursa olsun her türlü gelirler toplamı esas alınmak suretiyle, hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık gelir tutarı, asgari ücretin aylık net tutarının 2/3'ünden daha az olan bakıma ihtiyacı olan engellilere,*

resmî veya özel bakım merkezlerinde bakım hizmeti ya da sosyal yardım yapılmak suretiyle evde bakımına destek verilmesi sağlanır.”, son fıkrasında ise, “*..Birinci fıkra ile belirlenen hane halkı gelir ölçütünü aşan gelir değişikliğinin tespiti halinde bu madde kapsamında yapılan ödemeler durdurulur ve değişikliğin meydana geldiği tarihten itibaren yasal faizi ile birlikte genel hükümlere göre takip ve tahsil edilir.*” hükmü yer almaktadır.

Bu hükümler doğrultusunda; gelir ölçütünün aşıldığının tespiti halinde, yapılan ödemelerin durdurulması ve yersiz olarak ödenen tutarların yasal faizi ile birlikte (genel hükümlere göre) takip ve tahsil edilmesi temel ilke olarak benimsenmiştir.

Söz konusu Kanuna 6353 sayılı Kanunun 13 ncü maddesiyle eklenen Geçici 9 uncu madde de yer alan; “*Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce bu Kanunun ek 7 nci maddesine istinaden kendilerine engelliye ikametgâhında bakım hizmeti vermesi dolayısıyla ödeme yapılmış kişilere anılan maddenin birinci fıkrasında belirtilen gelir ölçütünün aşılması nedeniyle yersiz olarak ödenen tutarlar birinci fıkrada belirtilen gelir ölçütünün geçildiği oranda yasal faizi ile birlikte takip ve tahsil edilir. Söz konusu gelir ölçütünün bir kat veya daha fazla aşılması halinde yapılan yersiz ödemenin tamamı yasal faizi ile birlikte tahsil edilir. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce bu kapsamda tahsil edilmiş olan tutarlar bakımından ilgili kişiler lehine hiçbir şekilde alacak hakkı doğmaz*” yolundaki hüküm, anılan temel ilke doğrultusunda düzenlenmiştir.

Oysa, komisyonda son şeklini alan tasarinın 6. Maddesi ile aynı Kanuna eklenmek istenen “Geçici 15'nci Madde” hükmünün yukarıda yer verilen hükümle hiçbir ilgisi olmayıp, tamamen af niteliğini taşıyan yepyeni bir hüküm ihtiva etmektedir.

Komisyon görüşmeleri sırasında yapılan açıklamalarda; söz konusu yersiz ödeme tutarının 57 milyon TL'ye ulaştığı, yaklaşık 10.000 kişiden tahsilat yapılması gerektiği, bu tutarın yaklaşık 3 milyon TL sinin sahte ve yanıltıcı rapor ve belge düzenleyenlerle ilgili olduğu, bu düzenleme ile 54 Milyon TL alacağın takibinden vazgeçildiği, bu duruma sorumlu idare tarafından yeteri ölçüde etkin bir ödeme ve izleme mekanizmasının kurulmamasının neden olduğu ifade edilmiştir.

Bakıma muhtaç engellilere bakım hizmeti veya sosyal yardım yapılabilmesine esas gelir ölçütünün ilgili idarece tespit edildiği de dikkate alındığında; yukarıdaki açıklamalarda yer verilen olumsuz sonuçların baş sorumlusunun ilgili idare olduğu samimi olarak ortaya konulmuştur.

Ne var ki; ilgili idare söz konusu hatalı ve yanlış işlemlerini bir an evvel gidermek yerine, bunları bir kanun maddesiyle halletme yolunu tercih etmiş, bu sebeple söz

konusu Kanuna "Geçici 9 ncu maddenin" eklenmesi sağlanmış, bundan da bir sonuç alınamayınca, bu defa gelir ölçütünü aşan 10.000 kişiye yersiz olarak yapılan ödemelerin affını sağlamaya yönelik anılan tasarının 6. Maddesinde yer alan düzenleme getirilmek istenmiştir.

İdarenin bu tavrını, görevlerini tam ve zamanında yapmak yerine, belki de bir kısmı baştan beri ilgili gelir ölçütünü aşmasına rağmen kendisine haksız yere bakım hizmeti ya da sosyal yardım verilen, yada tahsil imkanı bulunan kişilere yapılan yersiz ödemelere kanunda yazılı temel ilkelere aykırı olarak af getirilerek hukuka aykırı işlemlerin ödüllendirilmesi şeklinde değerlendirmek mümkündür.

Af niteliğinde hükümler içermesi nedeniyle; söz konusu maddenin TBMM Genel Kurulunda görüşülmesi sırasında kabulü için Anayasanın 87 nci maddesinin son fıkrası gereğince üye tam sayısının beşte üç çoğunluğunun aranması gerekmektedir.

5. Tasarının 8. ve 9'uncu maddeleriyle ilgili değerlendirme:

Tasarının 8'inci maddesi;

"MADDE 8- 3065 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin (4) numaralı fıkrasının (p) bendinde yer alan "arsa ve arazi teslimleri," ibaresinden sonra gelmek üzere "belediyeler ve il özel idarelerinin mülkiyetindeki taşınmazların satışı suretiyle gerçekleşen devir ve teslimler," ibaresi eklenmiş; (r) bendinde yer alan "veya belediyeler ile il özel idarelerinin mülkiyetinde," ibaresi madde metninden çıkarılmıştır."

Tasarının 8. maddesiyle ilişkili 9'uncu maddesi;

"MADDE 9- 3065 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 36- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce belediyeler ve il özel idareleri tarafından **iktisadi işletme oluşturmaksızın** yapılan taşınmaz teslimlerinde katma değer vergisi aranmaz, bu nedenle geçmişe dönük herhangi bir tarhiyat yapılmaz, daha önce yapılmış olan tarhiyatlardan varsa açılmış davalardan feragat edilmesi kaydıyla vazgeçilir, tahakkuk eden tutarlar terkin edilir, tahsil edilen tutarlar red ve iade edilmez."

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir."

hükmünü içermektedir.

Tasarı metninde 8. maddenin gerekçesi;

"Madde ile, belediyeler ve il Özel idarelerinin taşınmaz teslimlerinin katma değer vergisine tabi tutulmaması amaçlanmaktadır."

9. maddenin gerekçesi ise;

" 3065 sayılı Kanuna eklenen geçici 36 ncı maddeyle, belediyeler ve il özel idarelerinin taşınmaz teslimleri için getirilen katma değer vergisi istisnasının geçmişe yönelik olarak uygulanmasına imkân sağlanmaktadır.

Madde ile ayrıca, taşınmaz satışlarına ilişkin olarak belediyeler ve il özel idareleri tarafından beyan edilen ancak Hazineye ödenmeyen katma değer vergisinin, bu idarelerden taşınmaz satın alanlara da Hazine tarafından iade edilmemesi sağlanmaktadır."

şeklinde açıklanmaktadır.

8. ve 9. maddeler komisyondaki görüşmeler sırasında, uyarı ve öneriler de dikkate alınmak suretiyle komisyona sevk edilen ilk biçiminden daha değişik hale getirilmiştir.

Tasarının 8. maddesiyle Katma Değer Vergisi Kanununun 17. Maddesinin 4. fıkrasında yapılan değişiklikle; belediyeler ve il özel idarelerinin taşınmaz teslimlerinin katma değer vergisine tabi tutulmaması sağlanmaktadır. Ancak belediyelerin bu satış işlemlerini bir ticari organizasyon çerçevesinde yapmamaları gerekir. Aksi takdirde aynı işi yapanlar ile belediyeler veya belediyelerin ortak geliştirdiği projelerde belediyeler ile bu işi ortak yapan kişi ve kurumlar arasında haksız rekabet yaratılmasına sebebiyet verilmiş olacaktır.

Tasarının 9. maddesinin ilk şekli aşağıdaki hükmü taşımakta idi.

"GEÇİCİ MADDE 36- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce belediyeler ve il özel idareleri tarafından yapılan taşınmaz teslimlerinde katma değer vergisi aranmaz, bu nedenle geçmişe dönük herhangi bir tarhiyat yapılmaz, daha önce yapılmış olan tarhiyatlardan varsa açılmış davalardan feragat edilmesi kaydıyla vazgeçilir, tahakkuk eden tutarlar terkin edilir, tahsil edilen tutarlar red ve iade edilmez.

Taşınmaz satışlarına ilişkin olarak belediyeler ve il özel idarelerince beyan edilen ancak Hazineye ödenmeyen katma değer vergisi, bu idarelerden taşınmaz satın alanlara da iade edilmez.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir."

Komisyon görüşmeleri sırasında yöneltilen sorular, öneri ve katkılar neticesinde verilen önerge ile söz konusu madde aşağıdaki şekle dönüştürülmüştür.

"GEÇİCİ MADDE 36- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce belediyeler ve il özel idareleri tarafından yapılan taşınmaz teslimlerinde katma değer vergisi

aranmaz, bu nedenle geçmişe dönük herhangi bir tarhiyat yapılmaz, daha önce yapılmış olan tarhiyatlardan varsa açılmış davalardan feragat edilmesi kaydıyla vazgeçilir, tahakkuk eden tutarlar terkin edilir, tahsil edilen tutarlar red ve iade edilmez.

Taşınmaz satışlarına ilişkin olarak belediyeler ve il özel idarelerince beyan edilen ancak Hazineye ödenmeyen katma değer vergisi, bu idarelerden taşınmaz satın alanlara da iade edilmez.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir."

Maddenin yukarıda komisyondan geçen son hali de taşınmaz satışlarına ilişkin olarak belediyelerce daha önce tahsil edilmiş olup da henüz vergi dairesine yatırılmamış olan katma değer vergisi tutarlarının söz konusu maddenin yasalaşması sonrasında iade edilip edilmeyeceği konusundaki tereddütleri ortadan kaldırmaya yeterli nitelikte görülmemektedir.

6. 12, 13 ve 29'uncu maddeleriyle ilgili değerlendirme:

Tasarının 12. Maddesi;

"MADDE 12- 27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanununun 235 inci maddesinin (4) numaralı fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

"Kara, deniz ve hava ulaşım araçları hakkında verilen el koyma kararları, bu araçların siciline şerh verilmek suretiyle icra olunarak el koyma ve mülkiyetin kamuya geçirilmesi işlemlerine devam edilir."

hükmünü taşımaktadır.

Maddenin gerekçesinde;

"Madde ile, 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 18 inci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "Mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin karar kesinleşinceye kadar ilgili kamu kurum ve kuruluşu tarafından eşyaya elkonulabileceği gibi; eşya, kişilerin muhafazasına da bırakılabilir." hükmüne ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 128 inci maddesinin dördüncü fıkrasındaki hükme muvazi olarak elkoyma kararının sicile kayıtlı kara, deniz ve hava ulaşım araçları için sicile şerh verilerek uygulanması amaçlanmaktadır."

açıklaması yer almaktadır.

Söz konusu maddenin komisyonda görüşüldüğü ilk hali aşağıdaki gibidir.

"27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanununun 235 inci maddesinin (4) numaralı fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

"Kara, deniz ve hava ulaşım araçları hakkında verilen el konularak mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararlarının uygulanmasında elkoyma işlemi bu araçların kayıtlı bulunduğu sicile şerh verilmek suretiyle de icra olunabilir."

Komisyon görüşmeleri sırasında madde metninde yer alan "siciline şerh verilmek suretiyle" ibaresinin "el koyma" biçimine alternatif olarak algılanabileceği yönündeki uyarılar üzerine madde, verilen önerge ile değişikliğe uğramıştır.

Tasarının 12. Maddesiyle ilişkili 13. maddesi ise;

"MADDE 13- 4458 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 9- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce bu Kanunun 235 inci maddesi uyarınca el konularak mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararı verilen **kara** ulaşım araçları ile ilgili olarak bu maddenin yürürlüğe girdiği ayı takip eden altıncı ayın sonuna kadar ilgili gümrük idaresine başvurulması ve taşıtın ilk iktisabında ödenen özel tüketim vergisinin %25'ine tekabül eden tutarın, başvuru tarihinden itibaren bir ay içinde ilgili tahsil dairesine ödenmesi halinde, el konularak mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararı kaldırılır ve el konulan araç, sahibine iade edilir. Bu karar gümrük idaresi tarafından ilgili mahkemeye bildirilir. Tasfiyesi tamamlanmış ulaşım araçları için bu fıkra kapsamında başvurular kabul edilmez.

Birinci fıkrada belirtilen oran bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutularak ilk iktisabı gerçekleşmiş kara ulaşım araçları ile ilgili olarak, bu Kanunun 235 inci maddesi kapsamında el konularak mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararı verilmesi gereken fiilin gümrük idaresince tespit edilmesinden önce ve birinci fıkrada belirtilen süre içinde kendiliğinden bildirilmesi durumunda %15 olarak uygulanır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları tespit etmeye Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Maliye Bakanlığı müştereken yetkilidir."

hükmünü taşımaktadır.

Söz konusu madde metni komisyon görüşmeleri sırasında yapılan tartışma ve görüşmeler sırasındaki öneri ve uyarılar dikkate alınarak sadece kara taşıtlarını içerecek hale getirilmiştir.

Komisyon görüşmeleri sırasında tasarıya eklenen 29'uncu madde;

"MADDE 29- 21/3/2007 tarihli ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 10- (1) Bu Kanunun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrası uyarınca gümrük vergilerinin kısmen eksik ödenmesi nedeniyle açılan kamu davalarında, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce el konulan ve müsadere kararı verilmemiş kara taşıtları ile ilgili olarak;

a) Taşıtın tasfiyesinin tamamlanmamış olması,

b) Bu maddenin yürürlüğe girdiği ayı takip eden altıncı ayın sonuna kadar ilgili gümrük idaresine başvurulması ve taşıtın ilk iktisabında ödenmesi gereken özel tüketim vergisinin %25'ine tekabül eden tutarın başvuru tarihinden itibaren bir ay içinde ilgili tahsil dairesine ödenmesi,

şartlarının birlikte gerçekleşmesi halinde el koyma kararı kaldırılır ve el konulan aracın sahibine iade edilmesine karar verilir.

(2) Birinci fıkrada belirtilen kamu davalarında, eşyanın müsaderesi yerine eşyanın gümrüklenmiş değerinin ödenmesine karar verilir.

(3) Birinci fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esasları tespit etmeye Adalet Bakanlığı ve Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Maliye Bakanlığı müştereken yetkilidir."

hükmünü içermektedir.

Komisyon görüşmeleri sırasında yapılan açıklamalardan tasarının 12, 13 ve 29'uncu maddelerindeki düzenlemelerin, daha önce yurt dışında tescil edilmiş olmaları nedeniyle 2. el niteliği kazanmış olan ancak ülkeye ithal edilirken (2. el araçların ithaline müsaade edilmemesi nedeniyle) gümrük idarelerine 0 km olarak beyan edilmiş kara taşıtlarına ilişkin olarak ortaya çıkan sorunların geçmişe yönelik olarak tamamen veya kısmen ortadan kaldırılmasına ilişkin olduğu anlaşılmıştır.

Böylelikle, bu düzenlemelerle kanunların genel ve kapsayıcı niteliği göz ardı edilerek, geçmişteki işlem ve fiilleri ile bazı inceleme, soruşturmalara, yargılamalara ve maddi yükümlülüklerle muhatap kalmış olan bir kısım mükelleflerle ilgili özel çözümler bulunmaya çalışıldığı değerlendirilmektedir.

7. Tasarının 14 ve 15'nci maddeleriyle ilgili değerlendirme:

Tasarının 14'üncü maddesi;

"MADDE 14- 16/12/1999 tarihli ve 4490 sayılı Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu ile 491 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 12 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddeye bu fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Türk Uluslararası Gemi Siciline kaydedilecek gemilere ve yatlarla ilişkin alım, satım, ipotek, tescil, kredi, gemi kira, zaman çarteri ve tüm navlun sözleşmeleri damga vergisine ve harçlara; bu işlemler nedeniyle alınacak paralar banka ve sigorta muameleleri vergisine ve fonlara tabi tutulmaz.

Birinci ve ikinci fıkra hükümleri, gemi ve yatların, Türk Uluslararası Gemi Sicilinden terkin edilerek bir başka sicile kaydedilmek üzere veya sair suretlerle devri aşamasında da uygulanır. Ancak, bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi uyarınca Türk Uluslararası Gemi Siciline kaydedilen gemilerin, bu sicilden terkin edilerek başka bir sicile kaydedilmek üzere veya sair suretlerle devri halinde, bunların en az altı ay süreyle Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı olarak işletilmiş olması şartı aranır.”

Tasarının 14'üncü maddesiyle ilişkili 15'inci maddesi ise;

“Madde 15-4490 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 3- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce, bu Kanun kapsamında tescile tabi deniz araçları arasında bulunan gemi ve yatların Türk Uluslararası Gemi Sicilinden terkin edilerek bir başka sicile kaydedilmek üzere veya sair suretlerle devrine ilişkin olarak bu Kanunun 12 nci maddesi kapsamında istisnalardan yararlananlar hakkında, yararlandıkları bu istisna dolayısıyla geçmişe dönük herhangi bir tarhiyat yapılmaz, daha önce yapılmış olan tarhiyatlardan varsa açılmış davalardan feragat edilmesi kaydıyla vazgeçilir, tahakkuk eden tutarlar terkin edilir, tahsil edilen tutarlar red ve iade edilmez.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.”

hükmünü taşımaktadır.

14'üncü maddenin gerekçesi;

“Madde ile, Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı gemi ve yatlara yönelik istisna uygulamaları yeniden düzenlenmektedir.

Bu doğrultuda, kapsama giren gemi ve yatların Türk Uluslararası Gemi Sicilinden terkin edilerek yerli veya yabancı bir başka sicile geçişi veya ihracı ya da hurdaya ayrılmak için satışı gibi hallerde de kazanç istisnası uygulanmasına imkân sağlanmaktadır.

Ancak, yurtdışından ithal edilen 3.000 DWT'nin (yolcu gemileri ile özel maksatlı, özel yapılı gemilerde ise 300 grostonun) üzerinde olup Türk Uluslararası Gemi Siciline kaydedilen gemilerin, bu sicilden terkin edilerek başka bir sicile devri veya ihracı ya da hurdaya ayrılmak için satışı halinde, söz konusu istisna hükümlerinin uygulanabilmesi için, en az altı ay süreyle Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı olarak işletilmiş olmaları şartı aranmaktadır”

15'inci maddenin gerekçesi ise;

“Madde ile, 4490 sayılı Kanunun 12 nci maddesinde yer alan istisnalara ilişkin olarak yapılan değişiklikle söz konusu istisna hükümlerinin, kapsama giren gemi ve yatların Türk Uluslararası Gemi Sicilinden terkin edilerek yerli veya yabancı bir başka sicile geçişi veya ihracı ya da hurdaya ayrılmak için satışı aşamasında da uygulanmasına imkân sağlanmakta olup bu kapsamda, maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce söz konusu istisnalardan yararlananlar hakkında, yararlandıkları bu istisnalar dolayısıyla geçmişe yönelik herhangi bir tarhiyat yapılmaması, daha önce yapılmış olan tarhiyatlardan varsa açılmış davalardan feragat edilmesi kaydıyla vazgeçilmesi, tahakkuk eden tutarların terkin edilmesi, tahsil edilen tutarların ise iade edilmemesi sağlanmaktadır.”

şeklinde açıklanmaktadır.

Komisyon görüşmeleri sırasında söz konusu değişikliğin Türk Bayraklı gemi sayısının ve gemi ticaret filosunun toplam hacminin artırılması amacına matuf olduğu, aynı zamanda Türk Uluslararası Gemi sicilinden terkin edilerek başka bir sicile geçen gemiler için geçmiş tarihte yapılan bazı vergi uygulamalarındaki farklılığın giderilmesinin amaçlandığı ifade olunmuştur.

Yeni getirilmiş olan 6 aylık süre sınırlamasının bu sicilin kötü niyetli kişiler tarafından alım-satım için değil gerçekten filoya ticaret yapmak için gelindiğinden emin olmak için getirilmiş olduğu ifade edilmesine karşın, bu sürenin kısalığı, nasıl tespit edildiği, hedeflenen amacı sağlamaya yeterli olup olmadığı konusunda komisyon üyelerince yöneltilen sorulara tatminkar ve ikna edici cevap verilememiştir.

Öte yandan tasarının 15. maddesi ile 4490 sayılı Kanuna eklenen Geçici 3. madde hükmü ile, kanunların genel ve kapsayıcı niteliği göz ardı edilerek, geçmişteki işlem ve fiilleri ile bu tür inceleme ve maddi yükümlülüklerle muhatap kalmış olan bazı mükelleflerle ilgili özel çözümler bulunmaya çalışıldığı değerlendirilmektedir.

Zira komisyon görüşmeleri sırasında ilgilere yöneltilen sorulara verilen cevaplar bu yöndeki kanaatimizi değiştirmeye yeterli olmamıştır.

Tasarının 14, ve 15. maddelerinde yer alan Gemicilik ve Ulaştırma sektörünü ilgilendiren hükümlerin tüm ayrıntısı ile ayrı bir yasada düzenlenerek Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonlarında etraflıca tartışılıp görüşüldükten sonra sadece hazineye mali külfeti açısından Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülüp değerlendirilmesinin daha uygun olacağını düşünüyoruz.

8. Tasarının 21 ve 22'nci maddeleriyle ilgili değerlendirme:

Tasarının 21. maddesi;

"MADDE 21- 4706 sayılı Kanunun ek 4 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan ve öğrencilere yönelik eğitim ve yurt temini faaliyeti bulunan vakıflardan Gençlik ve Spor Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Millî Eğitim Bakanlığı tarafından müştereken belirlenen şartları sağlayanlar lehine, kuruluş amaçlarına uygun olarak kullanılmak üzere mülkiyeti Hazineye veya kamu kurum ve kuruluşlarına ait taşınmazlar üzerinde kırkdokuz yıl süre ile bedelsiz irtifak hakkı tesis edilebilir. Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerler üzerinde ise bunlar adına bedelsiz kullanma izni verilebilir. Bunlardan ayrıca hasılat payı alınmaz. Bu şekilde irtifak hakkı tesis edilen veya kullanım izni verilen taşınmazlardan elde edilen gelirin tamamı, münhasıran öğrencilere yönelik eğitim kurumlarının veya yurtların yapım, bakım, onarım, işletim ve benzeri giderlerinin karşılanmasında kullanılır. İrtifak hakkı tesis edilen taşınmazların tapu kütüğüne, taşınmazların verilmiş amacı dışında kullanılmayacağına ilişkin şerh konulur."

21. madde ile ilişkili 22. maddesi ise;

"MADDE 22- 4706 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 21- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler ile mülkiyeti Hazineye veya kamu kurum ve kuruluşlarına ait taşınmazlar üzerinde bu Kanunun ek 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasında öngörülen şartları taşıyanlar lehine bedelli olarak tesis edilen irtifak hakları veya kullanma izinleri, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde talep edilmesi halinde, hasılat payı alınmaksızın kırkdokuz yıl süreli bedelsiz irtifak hakkına veya kullanma iznine dönüştürülür. Bu madde kapsamında kalan taşınmazların kullanımlarıyla ilgili olarak tebliğ edilen veya tahakkuk ettirilen kullanma izni ve irtifak hakkı bedelleri tahsil edilmez, tahsil edilenler iade edilmez."

hükmünü taşımaktadır.

Tasarıda 21. maddenin gerekçesi;

"4706 sayılı Kanunun ek 4 üncü maddesine eklenmesi öngörülen fıkra ile Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan ve öğrencilere yönelik eğitim ve yurt temini faaliyeti bulunan vakıflardan Gençlik ve Spor Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Millî Eğitim Bakanlığı tarafından müştereken belirlenen şartları sağlayanlar lehine, kuruluş amaçlarına uygun olarak kullanılmak üzere mülkiyeti Hazineye veya kamu kurum ve kuruluşlarına ait taşınmazlar üzerinde kırkdokuz yıl süre ile bedelsiz irtifak

hakkı tesis edilebilmesi veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerler üzerinde bunlar adına bedelsiz kullanma izni verilmesi sağlanmaktadır. Bedelsiz şekilde verilen bu yerlerden ayrıca hasılat payı alınmaması öngörülmektedir. Vakfın kuruluş amaçlarını gerçekleştirmesine yardımcı olmak üzere irtifak hakkı tesis edilen veya kullanım izni verilen taşınmazlardan gelir elde edilmesi halinde, bu gelirin tamamının münhasıran öğrencilere yönelik eğitim kurumlarının veya yurtların yapım, bakım, onarım, işletim ve benzeri giderlerinin karşılanmasında kullanılma şartı getirilmektedir.”

22. maddenin gerekçesi ise,

“4706 sayılı Kanuna eklenmesi öngörülen geçici madde ile, maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler ile mülkiyeti Hazineye veya kamu kurum ve kuruluşlarına ait taşınmazlar üzerinde bedelli olarak tesis edilen irtifak hakları veya kullanma izinlerinin, 4706 sayılı Kanunun ek 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasında öngörülen şartları taşıyanların maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde talepte bulunmaları halinde, hasılat payı alınmaksızın kırkdokuz yıl süreli bedelsiz irtifak hakkına veya kullanma iznine dönüştürülmesine imkân sağlanmaktadır.”

şeklinde açıklanmıştır.

Tasarının 21. maddesi ile Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan ve öğrencilere yönelik eğitim ve yurt temini faaliyeti bulunan vakıflardan Gençlik ve Spor Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Millî Eğitim Bakanlığı tarafından müştereken belirlenen şartları sağlayanlar lehine, kuruluş amaçlarına uygun olarak kullanılmak üzere mülkiyeti Hazineye veya kamu kurum ve kuruluşlarına ait taşınmazlar üzerinde kırkdokuz yıl süre ile bedelsiz irtifak hakkı tesis edilebilme olanağı getirilmekte, ayrıca bunlara. Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerler üzerinde ise bedelsiz kullanma izni verilebilmesi sağlanmaktadır. Bu irtifak hakkı tesisi nedeniyle bu vakıflardan ayrıca hasılat payı alınmayacaktır.

Tasarının 22. maddesi ile de; maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler ile mülkiyeti Hazineye veya kamu kurum ve kuruluşlarına ait taşınmazlar üzerinde bedelli olarak tesis edilen irtifak hakları veya kullanma izinlerinin, 4706 sayılı Kanunun ek 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasında öngörülen şartları taşımaları koşuluyla maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde talepte bulunulması halinde, hasılat payı alınmaksızın kırkdokuz yıl süreli bedelsiz irtifak hakkına veya kullanma iznine dönüştürülmesine imkân verilmektedir.

Ülkenin yakın geçmişinde karşılaşılan eğitim ve yurt hizmetlerinin vakıflara, cemaetlere bırakılmasının ortaya koyduğu olumsuz örnekler dikkate alındığında,

sosyal devlet olmanın da gereği olarak hangi eğitim düzeyinde olursa olsun eğitim yurtlarına yönelik hizmetlerin bizzat devlet tarafından sağlanması esas olmalıdır.

Kaldı ki, tasarının 21. maddesi hükmünde mülkiyeti hazineye veya kamu kurum ve kuruluşlarına ait taşınmazların hangi kriterler göz önünde bulundurularak hangi şartları taşıyan vakıflara bedelsiz irtifak hakkı tesis edileceği hususunda açıklık bulunmamaktadır.

Bu şartların herhangi bir sınırlamaya tabi tutulmaksızın üç Bakanlık tarafından müştereken tespitinin yapılması, yasama yetkisinin yürütmeye koşulsuz devri anlamında değerlendirilmesi mümkündür.

Söz konusu madde metninde geçen "kamu kurum ve kuruluşları" kavramı oldukça geniş bir kavram olup merkezi bütçeli idareler, özel ve özerk bütçeli idareler ve kuruluşları, sosyal güvenlik kurumları, düzenleyici ve denetleyici kurumlar gibi bağlı, ilgili, ilişkili kamu kurum ve kuruluşlarını kapsamaktadır. Bu tanımda geçen idarelerin hepsinin sahip olduğu taşınmazların yönetimi ile ilgili olarak kendi yasalarında özel hükümler bulunmaktadır. Bu hükümler dikkate alınmadan irtifak hakkı tesisi ile ilgili esasların belirlenmesinin üç Bakanlığa bırakılması uygulamada da yasal açıdan sorunlar doğurabilecektir.

Ayrıca 22. maddede yer alan "maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler ile mülkiyeti Hazineye veya kamu kurum ve kuruluşlarına ait taşınmazlar üzerinde bedelli olarak tesis edilen irtifak hakları veya kullanma izinlerinin, 4706 sayılı Kanunun ek 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasında öngörülen şartları taşımaları koşuluyla" ibaresi bu konuda daha önce verilmiş bulunan irtifak hakları ile ilgili değerlendirmenin yeni koşullara yapılacağı anlamına geldiği gibi, eski hükümler gereği kendi lehlerine irtifak hakkı tesis edilen vakıflarla ilgili yeni bazı değerlendirmelerin yapılabileceği anlamına da gelmektedir.

Tasarının 21, ve 22. maddelerinde yer alan düzenlemelerin tüm boyutlarıyla Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonunda etraflıca tartışılıp görüşüldükten sonra sadece hazineye mali külfeti açısından Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülüp değerlendirilmesinin daha uygun olacağını düşünüyoruz.

9. Tasarının 23'üncü maddesiyle ilgili değerlendirme:

Tasarının 23'üncü maddesi;

"28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun geçici 20 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "2 milyar Türk Lirasına" ibareleri "25 milyar Türk Lirasına" şeklinde değiştirilmiştir."

hükmünü içermektedir.

Maddenin gerekçesinde;

“4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun geçici 20 nci maddesi çerçevesinde yapılan düzenlemeler ile KOBİ’erin krediye erişim imkânları önemli ölçüde artmıştır. 31/10/2016 tarihli ve 2016/9538 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kefaletlerin daha verimli bir şekilde yararlanıcılara sağlanması için çağdaş ve maliyet açısından etkin bir uygulama olan portföy garanti sistemi uygulamaya konulmuş, kefaletten yararlanma şartları hafifletilmiş ve ihracatçıların da bu imkânlardan daha fazla istifade etmesi sağlanarak yararlanıcı çevresi genişletilmiştir. Yapılan değişikliklerle birlikte kefalet hacminin 250 milyar TL’ye ulaşması beklenmektedir. Bu değişikliklere bağlı olarak önümüzdeki dönemde işletmelerimize daha fazla Hazine destekli kefalet olanağı sağlanması gereği doğacaktır. Kefalet hacminin artmasına yönelik yapılan bu değişiklikler mevcut Kanunda da değişiklik yapılması ihtiyacını getirmiştir. Mevcut düzenlemede kredi garanti kurumları tarafından en fazla 20 milyar TL’ye kadar Hazine destekli kefalet verilebilmesi söz konusu iken, Kanunda yapılacak değişiklik ile birlikte kredi garanti kurumları tarafından verilebilecek Hazine destekli kefalet tutarı 250 milyar TL’ye çıkarılmaktadır.”

açıklaması yer almaktadır.

28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun geçici 20 nci maddesinin birinci fıkrası;

“Finansman imkanlarını geliştirmek ve kredi sisteminin etkin işlemesine katkı sağlamak amacıyla firmalara kredi garantisi veren kredi garanti kurumlarına 2 milyar Türk Lirasına kadar nakit kaynak aktarmaya ve/veya özel tertip Devlet iç borçlanma senedi ihraç etmeye Bakan; nakit aktarımı ve/veya ihraç edilecek özel tertip Devlet iç borçlanma senetleri için Müsteşarlık bütçesinin mevcut ya da yeni açılacak tertiplerine 2 milyar Türk Lirasına kadar ödenek eklemeye Maliye Bakanı yetkilidir.”

hükmünü taşımaktadır.

Tasarının bu maddesi ile; söz konusu maddede yer alan firmalara kredi garantisi veren kredi garanti kurumlarına hazine tarafından verilen 2 milyar Türk Lirasına kadar olan limit 25 milyar TL’ye çıkarılmaktadır.

Bankacılık sistemi verilerine göre kredi- mevduat oranının %113 'e çıktığı ve bankaların dışarıdan kaynak bulma zorunluluğunun bulunduğu bir durumda bankacılık sisteminin KOBİ’ler için gerekli olan kredi yaratma olanaklarının sınırlandırıldığı gerçeği dikkate alınarak bu konudaki hedeflerin gerçekleştirme olasılığının sorgulanması gerekir.

10. Tasarının 24'üncü maddesiyle ilgili değerlendirme:

Tasarının 24. Maddesi;

"MADDE 24- 4749 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 28- Toplu Konut İdaresi Başkanlığının 28/3/2001 tarihli ve 2001/2202 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca Yüksek Planlama Kurulu Kararı kapsamında ihraç ettiği borçlanma senetlerinden kaynaklı Tasfiye Halinde Türkiye Emlak Bankası A.Ş.'ye olan borçları bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih esas alınarak belirlenen tutar üzerinden Müsteşarlığa nakledilir.

Müsteşarlık, Tasfiye Halinde Türkiye Emlak Bankası A.Ş.'nin 15/11/2000 tarihli ve 4603 sayılı Kanunun geçici 3 üncü maddesi kapsamında Müsteşarlığa olan ve diğer Hazine alacağı kapsamında izlenen borçlarını birinci fıkra çerçevesinde nakledilen tutardan takas ederek mahsup işlemi gerçekleştirir.

Yukarıdaki fıkralar kapsamında yapılacak nakil, takas ve mahsup işlemleri sonrasında oluşan bakiye tutarın ödenmesine ilişkin usul ve esaslar Bakan tarafından belirlenir ve bu tutar Müsteşarlık bütçesine konulacak ödenekten karşılanır.

Tasfiye Halinde Türkiye Emlak Bankası A.Ş. ve Toplu Konut İdaresi Başkanlığı, bu madde kapsamında gerçekleştirilen nakil, takas ve mahsup işlemlerinden sonra bilançolarında gerekli düzeltmeleri yapar.

Bu madde kapsamında gerçekleştirilecek nakil, takas ve mahsup işlemlerini Bakanın teklifi üzerine bütçenin gelir ve gider hesaplarıyla ilişkilendirilmeksizin mahiyetlerine göre ilgili Devlet hesaplarına kaydettirmeye Maliye Bakanı yetkilidir."

hükmünü taşımaktadır.

Tasarıda söz konusu maddenin gerekçesi;

"...28/3/2001 tarihli ve 2001/2202 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı çerçevesinde Türkiye Emlak Bankası A.Ş.'nin bankacılık faaliyetleri dışında kalan malvarlıkları bilanço değerleri üzerinden TOKİ'ye devredilmiş olup, TOKİ söz konusu devir nedeniyle Bankaya borçlu durumdadır.

Yukarıda ifade edilen hususlar doğrultusunda, 4749 sayılı Kanuna eklenen geçici madde ile bütçenin gelir ve gider hesaplarıyla ilişkilendirilmeksizin, Bankanın TOKİ'den olan alacaklarından, Hazine Müsteşarlığına olan borcu mahsup edilmek suretiyle, mevcut borç ve alacakların tasfiyesi öngörülmektedir. Bu şekilde uzun yıllardır Bankanın tasfiye sürecini sekteye uğratan söz konusu sorunun çözümü hedeflenmektedir.

Ayrıca konuya ilişkin olarak Sayıştay Başkanlığının 2012 yılı denetiminde Bankanın TOKİ'den alacakları ile Hazine Müsteşarlığına olan borçlarının mahsubuna yönelik önerisi de bulunmaktadır.”

şeklinde açıklanmıştır.

Söz konusu maddenin komisyonda görüşmeleri sırasında bu maddenin TOKİ ve Emlak Bankası AŞ arasındaki mahsuplaşma işleminin yerine getirilmesi ile ilgili olduğu ifade edilmesine karşın “bütçe ile ilişkilendirilmeksizin yapılacak mahsuplaşma” işleminin içerik ve yöntemi konusunda herhangi bir açıklamada bulunulmamıştır.

Bu madde kapsamında gerçekleştirilecek nakil, takas ve mahsup işlemlerini Bakanın teklifi üzerine bütçenin gelir ve gider hesaplarıyla ilişkilendirilmeksizin mahiyetlerine göre ilgili Devlet hesaplarına kaydettirmeye Maliye Bakanının yetkili kılınması, bu durumun ikincil düzenlemeye bırakılması T.B.M.M.'nin “bütçe hakkı”nın yürütmeye devri anlamında da algılanabilir.

11. Tasarının 25 ve 26'ncı maddeleriyle ilgili değerlendirme:

Tasarının 25. maddesiyle 5510 sayılı Kanuna eklenen geçici 71 inci madde ile, işverenlerin rekabet gücünün artırılması ve kayıtlı istihdamın teşviki ile asgari ücretle çalışanların yoğunlukta olduğu küçük ve orta ölçekli işletmelerin desteklenmesi için 2016 yılında uygulaması başlatılan asgari ücret desteğinin 2017 yılında da devam ettirilmesi amaçlanmaktadır.

Tasarının 26. maddesiyle ayrıca, aynı Kanuna eklenen geçici 72 nci madde ile de ödemek zorunda oldukları sigorta primlerinin ertelenmesi suretiyle işverenlere katkı sağlanması amaçlanmıştır.

Yasalara konulan geçici maddelerle asgari ücretin belirli bir yükünün kamu maliyesi tarafından üstlenilmesi (Asgari ücret desteği sağlanması) ve yine primlerin belirli sürelerle ötelenmesi uygulaması köklü bir çözüm yöntemi olarak kabul edilemez.

Gelecek yıllarda da bu konuda sorun yaşanabileceği hususu ve bu tür destek ve teşviklerin bütçe gideri olarak ulaşacağı boyut dikkate alınarak asgari ücretin vergi dışı bırakılması da dahil, konunun tüm yönleriyle sadece tek başına Plan ve Bütçe Komisyonunda değil Ekonomik ve Sosyal Konseyde, sosyal tarafların görüşleri dikkate alınmak suretiyle ayrıca Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunda etraflıca ele alınarak değerlendirilmesi gerekmektedir.

12. Tasarının 27'nci maddesiyle ilgili değerlendirme:

Tasarının 27. maddesi;

"13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 32 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"(5) 19 uncu maddenin birinci fıkrası kapsamında birleşen sanayi sicil belgesini haiz ve fiilen üretim faaliyetiyle işteğal eden küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin, birleşme tarihinde sona eren hesap döneminde münhasıran üretim faaliyetinden elde ettiğı kazançları ile bu kapsamda birleşilen kurumun birleşme işleminin gerçekleştiğı hesap dönemi dahil olmak üzere üç hesap döneminde elde ettiğı kazançlarına uygulanmak üzere kurumlar vergisi oranını %75'e kadar indirimli uygulamaya, bu indirim oranını, sektörler, iş kolları, üretim alanları, bölgeler, hesap dönemleri itibarıyla ya da orta ve yüksek teknoloji ürünü üreten veya imalatçı ihracatçı kurumlar için ayrı ayrı veya birlikte farklılaştırmaya Bakanlar Kurulu; bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir."

hükmünü taşımaktadır.

Maddenin gerekçesinde;

"Madde ile, sanayi sicil belgesini haiz ve fiilen üretim faaliyetiyle işteğal eden küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 19 uncu maddesinin birinci fıkrası kapsamında kendi aralarında birleşmeleri halinde, bu kurumların birleşme tarihinde sona eren hesap döneminde elde ettikleri kazançları ile bu kapsamda aynı şartları haiz birleşilen kurumun birleşme işleminin gerçekleştiğı hesap dönemi dahil olmak üzere, üç hesap döneminde elde ettiğı kazançlarına kurumlar vergisi oranını indirimli uygulama ve indirim oranını farklılaştırma hususunda Bakanlar Kuruluna, usul ve esasları belirleme hususunda ise Maliye Bakanlığına yetki verilmektedir."

açıklaması yer almaktadır.

Küçük ve Orta Ölçekli işletmelerin güçlendirilmesini desteklemek amacıyla indirimli kurumlar vergisi oranı uygulaması olumlu bir düzenleme olmakla beraber, üretim yelpazesi dikkate alındığında indirimin birleşme halinde sadece "üretim faaliyetinden elde edilen kazançlara" uygulanması pratikte dikey ve yatay birleşmeyi engelleyici sonuçlara neden olabileceğı düşünölmektedir.

Ayrıca yapılan düzenlemenin vergisel açıdan haksız rekabet yaratacak bir nitelikte olmamasının yanı sıra, vergiden kaçınma kulvarı da yaratmaması gerekir

Diğler yandan söz konusu maddede "indirim oranını, sektörler, iş kolları, üretim alanları, bölgeler, hesap dönemleri itibarıyla ya da orta ve yüksek teknoloji ürünü üreten veya imalatçı ihracatçı kurumlar için ayrı ayrı veya birlikte farklılaştırmaya

Bakanlar Kuruluna yetki verilmesinin” Türkiye Büyük Millet Meclisine ait olması gereken vergilendirme yetkisinin yürütme organına devredilerek Anayasaya aykırı bir durumun oluşup oluşmayacağı hususunun da irdelenmesi yerinde olacaktır.

13. Tasarının 30’uncu maddesiyle ilgili değerlendirme:

Tasarının 30. Maddesi;

“3/6/2007 tarihli ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanununun 11 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(6) Hasarın giderilmesine ve tazminatın ödenmesine yönelik olarak ilgili mevzuat çerçevesinde orijinale eşdeğerliği belgelendirilmiş parçaların kullanılmasına ilişkin usul ve esaslar ilgili sigorta genel şartlarında belirlenir.”

hükümünü taşımaktadır.

Maddenin gerekçesinde;

“Bilindiği üzere, 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 85 inci ve 91 inci maddeleri gereği araç işletenlerin sorumluluklarının karşılanmasını sağlamak üzere mali sorumluluk sigortası yaptırmaları zorunlu olup, söz konusu risklerin gerçekleşmesi durumunda ilgili sigorta şirketleri tarafından tazminatın kişilerin malvarlığının zarar verici olay öncesi değerine eriştirilmesi sigortacılık ilkelerinin gereğidir.

Hasar tedvir sürecinin önemli hususlarından birisi olan parça tedarik sürecinde tarafların karşılıklı menfaat dengesine uygun olarak zararın tazmininde çağdaş uygulama, orijinal olmayan belgeli eşdeğer parçaların da kullanılmasına olanak tanımaktadır. Bu husus sigortacılık ilkelerinin bir gereği olduğu kadar rekabetçiliğin de bir şartıdır. Ayrıca, bu uygulama ile bu parçaların üretimini yapan yerli sanayimize de katkı sağlanmış olacaktır.

Bu çerçevede, parça tedarikinde belgelenmiş olmak kaydıyla parçaların kullanılmasını teminen madde hazırlanmıştır.”

açıklaması yer almaktadır.

Komisyonunda yapılan açıklama ve tartışmalardan; söz konusu değişiklikle, Trafik sigortası olarak adlandırılan araç mali sorumluluk sigortası kapsamında, parça tedarik sürecinde daha önce uygulamada olmayan orijinale eşdeğerliği belgelendirilmiş parçaların da kullanılması imkanı getirilerek, ilgili sigorta şirketleri ve bu parçaların üretimini yapan yerli sanayinin desteklenmesinin hedeflendiği anlaşılmaktadır.

Bununla birlikte; yakın geçmişte sigorta sektöründe yükü azaltıcı yönde yapılan düzenlemelere karşın trafik sigortası primlerindeki ciddi artışların önlenemediği gerçeği de dikkate alındığında, araçların hasarının giderilmesinde kullanılacak olan yedek parçaların, gerçekten orijinale eşdeğer olduğunun yetkili belgelendirme kuruluşlarınca yapılıp yapılmadığının kontrolüne yönelik bir sistem kurulmadıkça, yapılan bu düzenleme de sadece ilgili sigorta şirketlerine maddi anlamda ilave katkı sağlamaktan öteye gitmeyecektir.

14. Tasarının 31'inci maddesiyle ilgili değerlendirme:

Tasarının 31'inci maddesi;

"22/1/2009 tarihli ve 5834 sayılı Karşılıksız Çek ve Protestolu Senetler ile Kredi ve Kredi Kartları Borçlarına İlişkin Kayıtların Dikkate Alınmaması Hakkında Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 1- (1) Anapara ve/veya taksit ödeme tarihi bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce olup da; kullandığı nakdî ve gayri nakdî kredilerinin anapara, faiz ve/veya ferilerine ilişkin ödemelerini aksatan gerçek ve tüzel kişilerin, ticari faaliyette bulunan ve bulunmayan gerçek kişilerin ve kredi müşterilerinin karşılıksız çıkan çek, protesto edilmiş senet, kredi kartı ve diğer kredi borçlarına ilişkin 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun ek 1 inci maddesi hükmü uyarınca kurulan Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezi nezdinde tutulan kayıtları, söz konusu borçların ödenmesi geciken kısmının bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde tamamının ödenmesi veya yeniden yapılandırılması halinde, bu kişilerle yapılan finansal işlemlerde kredi kuruluşları ve finansal kuruluşlar tarafından dikkate alınmayabilir.

(2) Kredi kuruluşları ve finansal kuruluşların birinci fıkra hükmü uyarınca mevcut kredileri yeniden yapılandırması veya yeni kredi kullandırması, bu kuruluşlara hukuki ve cezai sorumluluk doğurmaz."

hükmünü taşımaktadır.

Maddenin gerekçesinde;

"Madde ile, karşılıksız çıkan çek, protesto edilmiş senet, kredi kartı ve diğer kredi borçlarını zamanında ödeyemedikleri için Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezine bildirilen kişilerin ve kredi müşterilerinin maddede belirtilen yükümlülükleri yerine getirmesi halinde geçmiş Ödeme performanslarına ilişkin olumsuz kayıtların dikkate alınmayabileceği ve bu kişiler ile yapılan finansal işlemlerden dolayı kredi kuruluşları

ve finansal kuruluşların da hukuki ve cezai olarak sorumluluklarının olmayacağı düzenlenmektedir.”

açıklaması yer almaktadır.

Maddedeki düzenlemeyle, önceden öngörülmeyen ekonomik ve finansal dalgalanmalar neticesinde, iyi niyetli olmalarına rağmen arızı olarak ödeme güçlüğüne düşmüş olan kişi ve kuruluşlara yönelik Türkiye Bankalar Birliği risk merkezinde tutulan kayıtların belli bir tarih itibarıyla dikkate alınmayabilmesine imkân sağlanması, (2)'nci fıkrada da kredi kuruluşları ve finansal kuruluşların mevcut kredileri yeniden yapılandırması veya yeni kredi kullandırmasının hukuki ve cezai sorumluluk doğurmamasının sağlanması amaçlanmıştır.

Komisyonunda verilen bilgilerden; 12 Aralık 2016 tarihi itibarıyla hâlen ödenmemiş karşılıksız çeki olan 566 bin, yine 31/10/2016 tarihi itibarıyla kredi kartı nedeniyle yasal takip borcu olan 2.233.188, tüketici kredileri ve diğer bireysel kredilerden yasal takip borcu olan 1.729.846, ticari kredilerden yasal takip borcu olan 535.379 kişinin bulunduğu anlaşılmaktadır.

Bu durum; hükümet tarafından izlenen yanlış ekonomik politikalar sonucunda gelinen reel sektör ve vatandaşlarımız açısından gelinen vahim noktayı göstermektedir.

Yine, komisyonunda listelerde ismi bulunan ancak borcunu daha önceden ödemiş olan karşılıksız çek borçlusu 198.434 , bireysel kredi kartı müşterisi 3.975.423, tüketici kredisi ve diğer bireysel kredi müşterisi 2.858.195i, ticari nitelikli kredisini ödeyen 1.573.758 şahıs şirketi ile 122.394 sermaye şirketinin söz konusu düzenleme kapsamında süreçten faydalanabileceği ifade edilmiştir.

Söz konusu düzenleme yönlendirme amaçlı olması nedeniyle bankalar açısından herhangi bir zorunluluk taşımamaktadır.

Maddenin ikinci fıkrası kapsamının 5411 sayılı Bankacılık Kanununun genel konsepti çerçevesinde değerlendirilmesi gerektiği düşünülmektedir.

15. Tasarının 33'üncü maddesiyle ilgili değerlendirme:

Tasarının 33'üncü maddesiyle; “20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun geçici 4 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “1/1/2017” ibaresi “1/1/2019” ve “1/1/2018” ibaresi “1/1/2020” şeklinde değiştirilmektedir.

Komisyon görüşmeleri sırasında verilen bir önerge ile tasarıya eklenen söz konusu maddenin gerekçesi 20.06.2012 tarih, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği

Kanununun 8.maddesi uyarınca işyerlerinde denetim yapacak olan belgeli Aktif İş Güvenliği Uzmanı sayısının yeterli olmaması şeklinde açıklanmıştır.

Bilindiği gibi; İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 8.maddesi, 5.fıkrası uyarınca, işyerlerinde görevlendirilecek İş Güvenliği Uzmanlarının “Çok Tehlikeli Sınıfta Yer Alan İşyerlerinde” A Sınıfı, “Tehlikeli Sınıfta Yer Alan İşyerlerinde” B Sınıfı, “Az Tehlikeli Sınıfta Yer alan İşyerlerinde” ise C Sınıfı İş Güvenliği Uzmanlığı belgesine sahip olmaları gerekmektedir.

Daha önce; 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 04.04.2015 tarih, 6645 sayılı Kanunun 6.maddesiyle değişik “Geçici 4. maddesi” ile İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 8.nci maddesinde belirtilen çok tehlikeli işyerlerinde (A) sınıfı belgeye sahip iş güvenliği uzmanı görevlendirme yükümlülüğü, 01.01.2018 tarihine kadar (B) sınıfı belgeye sahip iş güvenliği uzmanı görevlendirilmesi, tehlikeli sınıfta yer alan iş yerlerinde ise (B) sınıfı belgeye sahip iş güvenliği uzmanı görevlendirme yükümlülüğü 01.01.2017 tarihine kadar (C) sınıfı belgeye sahip iş güvenliği uzmanı görevlendirilmesi kaydıyla yerine getirilmiş sayılmıştır.

Bir başka anlatımla, Kanunda belirtilen tarihlere kadar olan sürelerde “Az Tehlikeli İşyerlerinde görevlendirilmesi gereken (C) sınıfı İş Güvenliği Uzmanlarına “Tehlikeli İşyerlerinde”, “Tehlikeli İşyerlerinde” görevlendirilmesi gereken (B) sınıfı İş Güvenliği Uzmanlarının ise “Çok Tehlikeli İşyerlerinde” görevlendirilmeleri olanağı “ geçici olarak” sağlanmıştır.

Bu defa; Söz konusu tasarının 33 ncü maddesi ile, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun yukarıda belirtilen “Geçici 4. maddesinde” yer alan süreler, “01.01.2017” ibaresi “01.01.2019” ve “01.01.2018” ibaresi “01.01.2020” şeklinde değiştirilerek mevcut süreler ikişer yıl daha uzatılmıştır.

Görüleceği üzere; Henüz, yeterli sayıda ve nitelikte eleman yetiştirilmeden, alt yapısı oluşturulmadan ve alel acele olarak çıkarılmış olan İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun yürürlüğe girdiği tarihten buyana 5 yıla yakın süre geçmesine karşın söz konusu eksikliklerin giderilmesi yolunda ciddi hiçbir adımın atılmaması ve çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği yönünden denetiminin bu tür geçici maddelerle sağlanmaya çalışılması, ülkemizde meydana gelen ve çoğu, çalışanların ölümüyle yada sakat kalmalarıyla sonuçlanan İş Kazalarının birincil sebepleri arasında bulunduğundan söz konusu düzenleme uygun bulunmamaktadır.

16. Tasarının 35’inci maddesiyle ilgili değerlendirme:

Tasarının 15. Maddesi;

“2/9/1983 tarihli ve 78 sayılı Yükseköğretim Kurumları Öğretim Elemanlarının Kadroları Hakkında Kanun Hükmünde Karamameye aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 23- Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesinde kullanılmak üzere ekli (1) sayılı listede yer alan öğretim elemanlarına ait kadrolar ihdas edilerek bu Kanun Hükmünde Karamameye bağlı cetvellerin anılan Üniversiteye ait bölümüne eklenmiştir.”

hükmünü taşımaktadır.

Söz konusu hükümle adı geçen üniversiteye çeşitli unvan ve kadrolarda toplam akademik 230 adet kadro tahsisi yapılmaktadır.

15 Temmuz Darbe girişimi sonrası bazı devlet üniversitelerindeki açığa alma ve göreve son verme olayları, kapatılan vakıf üniversiteleri ve yeni açılan devlet üniversitelerinin mevcut kadro ihtiyaçları vb durumlar dikkate alınarak tüm üniversiteler için kadro bakımından Yüksek Öğretim Kurulu öncülüğünde genel bir çalışma yapılması konunun asıl ihtisas komisyonu Milli Eğitim, Kültür ,Gençlik ve Spor Komisyonunda değerlendirilerek tüm üniversitelerin kadro ihtiyaçlarının bütüncül bir anlayışla çözümlenmesi gerekir.

17. Tasarının 36'ncı maddesiyle ilgili değerlendirme:

Tasarının 36'ncı maddesi;

“26/9/2011 tarihli ve 655 sayılı Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“Yabancı bayrak çekilmiş olan yat, kotra, tekne ve gezinti gemilerinin Türk bayrağına geçişine ilişkin istisnalar

GEÇİCİ MADDE 9- (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla yurtdışında bulunan veya yabancı bayrak çekilmiş olan Türk Gümrük Tarife Cetvelinin 8901.10.10.00.11 ve 8901.10.90.00.11 numaralarında yer alan mallar ile 89.03 tarife pozisyonunda yer alan mallardan yat, kotra, tekne ve gezinti gemilerinin, Türkiye'deki gerçek veya tüzel kişilere bedelsiz olarak intikali veraset ve intikal vergisinden; bunların Türkiye'ye ithali ile kayıt ve tesciline ilişkin iş ve işlemler, 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununa bağlı (8) sayılı tarifede yer alan bağlama kütüğü ruhsatnamelerinden alınacak harçlar hariç olmak üzere, gümrük vergisi dahil her türlü vergi, resim, harç, fon ve paylardan müstesnadır.

(2) Birinci fıkra kapsamına giren gemi, yat, kotra, tekne ve gezinti gemilerinin, Türkiye'ye ithali veya kayıt ve tescili öncesi dönemlere ilişkin olarak, bunları

Türkiye'ye ithal edenler veya adlarına kayıt ve tescil ettirenler hakkında bunların ediniminden kaynaklı vergi incelemesi veya tarhiyat yapılmaz, daha önce yapılmış olan tarhiyatlardan varsa açılmış davalardan feragat edilmesi kaydıyla vazgeçilir, tahakkuk eden tutarlar terkin edilir, tahsil edilen tutarlar red ve iade edilmez. Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir."

hükmünü taşımaktadır.

Maddenin gerekçesinde;

"Madde ile, Türk bayrağının çekilmesinin teşvik edilmesi amacıyla, maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla yurtdışında bulunan veya yabancı bayrak çekilmiş olan Türk Gümrük Tarife Cetvelinin 8901.10.10.00.11 ve 8901.10.90.00.11 numaralarında yer alan mallar ile 89.03 tarife pozisyonunda yer alan mallardan yat, kotra, tekne ve gezinti gemilerinin Türkiye'de bulunan gerçek veya tüzel kişilere bedelsiz olarak intikalinden 8/6/1959 tarihli ve 7338 sayılı Veraset ve İntikal Vergisi Kanununa göre alınan veraset ve intikal vergisinin alınmaması; bunların Türkiye'ye ithali ile kayıt ve tesciline ilişkin iş ve işlemlerin gümrük vergisi dahil her türlü vergi, resim, harç, fon ve paylarından istisna edilmesi sağlanmaktadır. Ancak, söz konusu gemilerin Türkiye'de bağlama kütüğüne kaydı nedeniyle, bağlama kütüğü ruhsatnamelerinden alınacak harçların alınması öngörülmektedir.

Madde ile ayrıca, kapsama giren gemi, yat, kotra, tekne ve gezinti gemilerinin, Türkiye'ye ithali veya kayıt ve tescili öncesi dönemlere ilişkin olarak, bunların ediniminden kaynaklı vergi incelemesi veya tarhiyat yapılmayacağı hususu düzenlenmektedir."

açıklaması yer almaktadır.

Söz konusu maddenin komisyon görüşmeleri sırasında öncelikle bu değişikliğin, denizlerimizde ve marinalarımızda bulunan 5600 civarında olduğu tahmin edilen Türk sahipli ve yabancı bayraklı teknenin Türk Bayraklı haline getirilmesini sağlamak, amacıyla yapıldığı ifade edilmesine ve madde gerekçesinde de benzeri açıklamaya yer verilmesine karşın, bu maddenin ilk fıkra hükmünün tamamen bu amacın dışında *"yurtdışında bulunan veya yabancı bayrak çekilmiş olan Türk Gümrük Tarife Cetvelinin 8901.10.10.00.11 ve 8901.10.90.00.11 numaralarında yer alan mallar ile 89.03 tarife pozisyonunda yer alan mallardan yat, kotra, tekne ve gezinti gemilerinin, Türkiye'deki gerçek veya tüzel kişilere bedelsiz olarak intikalinin veraset ve intikal vergisinden; bunların Türkiye'ye ithali ile kayıt ve tesciline ilişkin iş ve işlemlerin , 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununa bağlı (8) sayılı tarifede yer alan bağlama kütüğü ruhsatnamelerinden alınacak harçlar hariç olmak üzere, gümrük*

vergisi dahil her türlü vergi, resim, harç, fon ve paylardan istisna tutulması" ile ilgili olduğu, sadece 5600 tane Türk sahipli ve yabancı bayraklı teknenin Türk Bayraklı haline getirilmesini sağlamak ile ilgili olmadığı anlaşılmıştır.

Böylesi bir düzenleme yurt dışında tutulan ve tanımı maddenin 1. fıkrası girişinde verilen varlıkların herhangi bir bedel, vergi, harç ödemeksizin, herhangi bir inceleme ve araştırmaya tabi tutulmaksızın değişik yöntemlerle, hatta üçüncü şahıslar da kullanılarak yurt içi servet unsurlarına katılması yani bir nevi "varlık barışı" düzenlemesi niteliğindedir. Bu düzenlemenin örtülü bir şekilde sadece Türk sahipli ve yabancı bayraklı teknenin Türk Bayraklı haline getirilmesini sağlamak amacıyla yapıldığının gerekçe gösterilerek gerçekleştirilmesini uygun bulmuyoruz.

Söz konusu değişikliğin ulaştırma sektörüne ve gemi inşa sanayiine etkilerinin tüm boyutlarıyla ilgili ihtisas komisyonunda tartışılmadan acele olarak Plan ve Bütçe Komisyonunda geçirilerek yasalaştırılmasını da uygun görmüyoruz.

Tasarının 4, 14, 15. Maddelerinde olduğu gibi 36'ncı maddelerinde yer alan Gemicilik ve Ulaştırma sektörünü ilgilendiren hükümlerin tüm ayrıntısı ile ayrı bir yasada düzenlenerek Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonlarında etraflıca tartışılıp görüşüldükten sonra sadece hazineye mali külfeti açısından Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülüp değerlendirilmesinin daha uygun olacağını düşünüyoruz

Öte yandan; tasarının 36.maddesiyle 26.09.2011 tarihli ve 655 sayılı Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye eklenen "Geçici Madde 9 " un ikinci fıkrasında yer alan hükümlerle; bazı gemi, yat, kotra, tekne ve gezinti gemilerini Türkiye'ye ithal, adlarına kayıt ve tescil ettirenler hakkında, ithal, kayıt ve tescil öncesi dönemlere ilişkin ve bunların ediniminden kaynaklı vergi incelemesi veya tarhiyat kaldırılmakta, daha önce yapılmış tarhiyatlardan ve varsa açılmış davalardan feragat edilmesi koşuluyla vazgeçilmekte, tahakkuk eden tutarlar ise terkin edilmek suretiyle, Kanunların genel ve kapsayıcı niteliği göz ardı edilerek, geçmişteki işlem ve filleri ile bu tür inceleme ve maddi yükümlülükler muhatap kalmış olan bazı mükellefler kayırlmış olmaktadır.

Af niteliğinde hükümler içermesi nedeniyle; söz konusu maddenin TBMM Genel Kurulunda görüşülmesi sırasında kabulü için Anayasanın 87 nci maddesinin son fıkrası gereğince üye tam sayısının beşte üç çoğunluğunun aranması gerekmektedir.

Sonuç olarak I nci Bölümde açıklanan nedenlerle "torba kanun" şeklinde hazırlandığı için tasarının bütününe; II nci bölümde ayrı ayrı açıklanan nedenlerle de "Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun ile Bazı Kanun ve

Kanun Hükümünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı”nın bu şekilde kanunlaşmasına karşı olduğumuzu bildiririz.

Zekeriya Temizel
İzmir

Bülent Kuşoğlu
Ankara

Bihun Tamaylıgil
İstanbul

Musa Çam
İzmir

Aykut Erdoğdu
İstanbul

Utku Çakırözer
Eskişehir

Mehmet Bekaroğlu
İstanbul

Lale Karabıyk
Bursa

Kadim Durmaz
Tokat

MUHALEFET ŞERHİ

1/796 esas numaralı “Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı”na ilişkin komisyon muhalefet şerhim aşağıdaki gibidir.

Bilgilerinize sunarım.

Usul Açısından Değerlendirme

Komisyonumuzda görüşüğümüz 1/796 esas numaralı “Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı”; yasama literatürüne AKP döneminde giren ve AKP’nin 14 yıllık iktidarı döneminde yasama ciddiyetini ayaklar altına alan, Plan ve Bütçe Komisyonu’nun ihtisas alanına girmeyen çok sayıda farklı düzenlemeyi içeren bir torba tasarı şeklindedir.

Aslen Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu, Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu, Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu gibi farklı birçok ihtisas komisyonlarının uzmanlık alanına giren birçok madde bir araya getirilerek oluşturulan bu torba tasarı, gerekli özenli çalışmanın yapılmasını engellemekte ve düzenlenmesi öngörülen mevcut sorunlara yenilerinin eklenmesine sebep olmaktadır.

Bugüne kadar torba düzenlemelere dair komisyonumuzdaki itirazlar, kamuoyundaki tepkiler ve torba yasaların uygulamada yarattığı sorunlardan ötürü, AKP’nin bir daha torba düzenleme yapmayacağı 24. Yasama Dönemi’nde de, 26. Dönemin başında da; hem dönemin Başbakanı hem de Kabine üyeleri tarafından defalarca kez açıklanmıştır. Ancak bugün yeniden yasama faaliyetini ayaklar altına alan birçok farklı düzenlemeyi içeren, ilgili ihtisas komisyonlarından hiçbir görüş alınmadan, bütün itirazlarımıza rağmen bu torba tasarımı görüşmüş bulunmaktayız.

Dolayısıyla, getirilen torba tasarımı ile yapılan değişiklikler, ilgili ihtisas komisyonlarında teknik çalışmalar yapılarak komisyonumuza getirilen düzenlemeler değildir. Bu durum, kanun koyucu olarak yaptığımız yasama faaliyetlerinin ruhuna uygun olmamakla birlikte, yasama organı olarak topluma karşı üstlendiğimiz ağır sorumluluk ile de bağdaşmamaktadır. Zira “torba kanun” mantığıyla yapılan yasama faaliyetleri sonucunda, idarede oldukça yanlış uygulamalar ortaya çıkmış ve bu yanlışları düzeltmek için yeniden bir yasa yapma zorunluluğu çok kısa sürede parlamentonun gündemine gelmiştir. Bunun sebebi, meclis ihtisas komisyonlarında, torba tasarımı/teklifi şeklinde gelen düzenlemelerin, detaylı ve teknik incelemeler yapılmadan, tamamen mevcut iktidarın popülist ve pragmatist yaklaşımıyla, günü kurtarma anlayışının sonucu olarak kanunlaşmasıyla ilişkilidir. Bugün önümüzdeki torba tasarımı da, yine benzer şekilde birçok sorunu ortaya çıkaracak düzenlemeleri, ilgili hiçbir komisyonda detaylı incelemeden AKP tarafından alelacele yasalaştırma mantığını taşımaktadır. Bu durum, yasa koyucu olarak bizleri de, toplumsal yaşama dair kanunları yaparken siyasal iktidarın çoğunluğu yüzünden, kabulümüz olmadan ciddi yanlışların içerisine sürüklemektedir.

Genel Değerlendirme

Üçüncü bin yıl, insanlık tarihi açısından büyük umutlarla karşılanmış ve “milenyum” şenlikleriyle bütün dünyaca kutlanmıştı. Geçen iki bin yıl, büyük bir uygarlıksal çıkışlara sahne olmasına rağmen bu uygarlıksal çıkışa hep savaşlar, yıkımlar ve büyük acılar eşlik etmiştir. Sanki bir doğa kanunuymuş gibi tarihteki büyük sorunlar hep savaşlarla çözülmüş ve her savaş sonrası yeni bir dünya düzeni inşa edilmiştir. Her iki büyük paylaşım savaşlarından sonra hegemonya el değiştirmiş ve kapitalist modernitenin restorasyonu büyük yıkımların ve acıların pahasına gerçekleştirilmiştir. Geçen iki bin yıl Hegel’in tariflediği gibi ‘kanlı mezbahalar’ seremonisidir aynı zamanda.

Kapitalist modernitenin tarih boyunca temel savaş alanlarından biri olan Ortadoğu coğrafyası bu seferde üçüncü dünya savaşına ev sahipliği yapıyor. Burnumuzun hemen dibinde gerçekleşen yeni bir paylaşım savaşından kendine pay çıkarmaya çalışan Türkiye Cumhuriyeti Devleti savaşın ağır etkilerini her geçen gün biraz daha derinden hissetmektedir.

Dış politikada yanlış hesapların Halep’ten döndüğü büyük iflasın iç politikaya olan yansımaları da kaos ve kargaşadan ibaret olmuştur. 7 Haziran seçimlerinin hemen öncesinden devreye alınan güvenlik stratejisi sonrasında da devam ettirildi. 1 Kasım seçimlerine kadar giderek tırmandırılan bu gerilim stratejisi AKP’yi yeniden tek başına iktidar olma fırsatı verirken, bu fırsat maalesef barışın tesisi ve demokratikleşme yönünde kullanılmadı. Aksine içeride ve dışarıda gerilim tırmandırılarak darbe mekaniğinin de önü açılmış oldu. 15 Temmuz darbe girişimini kendi iktidarını tahkim etmek için büyük fırsata çevirmek isteyen AKP hükümeti oluşan kaos ve kargaşayı otoriter bir yapılanmayla aşmaya çalışıyor. Parlamenter sistem, istisnai bir rejim olan OHAL’le ve KHK’larla By-Pass edilerek sadece siyasi bir kriz değil ama aynı zamanda ekonomik bir krizde tetiklenmiş durumda. Sonuç olarak İçinde bulunduğumuz an aslında bir yönetememe krizidir.

AKP hükümetinin, ekonomik ve siyasi krizden yararlanarak tek başına iktidar olduğu ve iktidarını sürdürmek için referans aldığı bütün retorikler büyük bir çöküşün eşliğine gelmiş dayanmış durumdadır. İktidara geldiğinden bu yana kalkınmacı bir retorikle kendi “iç birikim modeli”ni oluşturan AKP hükümeti, bu birikim modelini besleyen sıcak para girişi ve dış politik desteğin bütün rezervlerini tüketen bir noktaya gelmiş bulunmaktadır. Özellikle 2003-2007 arası yapılan siyasi reformlarla birlikte dış sermaye Türkiye’ye yönelerek yılda 70 milyar doların üzerinde sıcak para girişiyle ekonomiyi canlandırdı. Sıcak parayla sağlanan bu suni büyüme 2008 krizinden de fazlaca etkilenmeden yoluna devam etti. Krizle birlikte

büyümesi kesintiye uğrayan Türkiye ekonomisi 2010 yılında yeniden gelen sıcak para girişiyle büyüme trendlerini yeniden yakaladı. Sonuçta yakalanan büyüme rakamları görece artan istihdamı ve iç tüketimi tetikleyerek yeni bir yanılısama iklimi yarattı.

Bu bir yanılısamaydı çünkü sorunun yapısal boyutu göz ardı edilerek popülist ve taşıma suyla dönen bir mali sistem inşa edildi. “Üretimde gerilemenin süreklilik kazandığı, sanayi borçlarının toplam varlıklar içindeki payının yüzde 60’ı geçtiği, imalat sanayiinde 100 dolarlık üretim için 80 dolarlık ithalat yapıldığı, sanayinin milli gelir içindeki payının yüzde 15 seviyesine indiği, sanayisizleşmenin görünür bir olgu olduğu Türkiye bütçesinde yatırımların yok seviyesinde olması bunun en büyük kanıtıdır.”

Nitekim son yaşanan ekonomik gelişmelerle birlikte (Ekonomik durgunluk, TL’deki aşırı değer kaybı, işsizliğin artması vb.) Türkiye ekonomisini dünyanın en kırılgan ekonomileri içinde tepelere taşıdı. (dış sermaye için Türkiye, Brezilya’dan sonra en riskli çevre ülke)

Bunun hem nedeni hem de sonucu olarak ekonomiyi döndüren sıcak para girişi 2015’te 30 milyar dolardan 11 milyar dolara kadar geriledi. Çünkü dış sermaye için Siyasal istikrarsızlığın ortaya çıkardığı komplikasyonların enfekte ettiği ilk temel alan ekonomi alanıdır. Enfekte olan Türkiye ekonomisinin yaydığı kriz sinyalleri daha yüksek sesle duyulur hale geldi. Dışarıdan sıcak parayla beslenen ve içeride dolaylı vergilerle ayakta duran Türkiye ekonomisinin 2017 bütçesinde bu durum çok daha net ortaya çıkmaktadır. Yoksuldan, çalışandan, emekçiden alıp zengine verelim mantığı ile şekillendirilip onaylanan 2017 yılı merkezi yönetim bütçesinin gelir kalemi 598 milyar liradır. Bu gelirin 564,7 milyar lirasının vergi gelirlerinden toplanacak olması yatırım ve kalkınma boyutlarından yoksunlukla çok yakından ilintilidir. Toplam bütçe gelirlerinin yüzde 85’inin vergi gelirlerinden sağlanacağı ve sağlanan bütçe gelirlerinin önemli kısmının AKP hükûmetinin ideolojik-siyasi tahkimat alanlarına ayrılacağını da diğer torba yasalarda olduğu gibi 1/796 sayılı torba tasarıdan daha iyi anlamaktayız.

Hazırlanan tasarı AKP’nin çarpık neo-liberal bakış açısının izdüşümüdür. İçeride ve dışarıda yaratılan siyasi istikrarsızlığın sermaye kaçışına neden olduğunu anlamayacak kadar gerçeklikten kopma durumu söz konusudur. Sermaye, doğası gereği park edecek güvenli limanlara ihtiyaç duyar. Bu ihtiyacı karşılaşmadığında yapacağı ilk iş kendine daha güvenli limanlar aramak olacaktır. Kaçan sermayenin ardından yeni düzenlemeler yaparak geri çağıramazsınız. Yeni düzenlemeler ve yasalar bir sermaye cenneti vadetse bile, yarına nasıl uyanacağını bilmediği bir ülkeye yatırım yapılamaz. Demokratik reformlar olmadan yapılacak

olan ekonomik düzenlemeler krizi biraz daha öteleyen bir işleve sahip olmaktan öteye gitmeyecektir. Kaldı ki bu yasa tasarısı "para gelsinde nasıl gelirse gelsin" , "nasıl olsa yurttaşın cebi var" hesabıyla hazırlanmış bir yasa tasarısıdır. Bu ülkenin yurttaşlarını değil, bir avuç sermayedarı, yandaş şirketleri, yandaş kurum ve kuruluşları gözeten, onların asli çıkarlarını önceleyen bir tasarıdır.

Maliye Bakanlığının resmi rakamları Türkiye’de vergi gelirlerinin çok önemli bir miktarının ücretinden, maaşından kaynakta vergi kesilen işçiler ve emekçilerden ve onların tüketimde ödediği KDV ve ÖTV’den elde edildiğini gösteriyor. Türkiye’nin vergi sistemi yüksek gelirli kesimleri çeşitli muafiyet ve istisnalarla kapsam dışına alıp, özellikle faiz, repo, kâr elde edenleri koruyarak ödemesi gereken vergiyi ödememesini sağlıyor ya da vergi borçlarını sürekli çıkarılan aflar üzerinden sıfırlıyor. Son yıllarda vergi yükünün daha çok düşük gelirli kesimler üzerinde yoğunlaşması sonucunda, kaçınılmaz olarak ücretli emekçiler aleyhine dengesiz ve adaletsiz bir tablo ortaya çıkıyor.

AKP iktidarı, bugüne kadar yaptığı düzenlemelerle ve çıkardığı yasalarla sermayeyi önceleyen bir satıhta hareket etti hep. Dışarıdan akan sıcak paranın bir kısmını inşaat sektörüne kaydırarak kendi burjuvazisinin birikimini garanti altına alma tercihini hep ön planda tuttu. Üstüne üstlük Kamu-Özel İşbirliği (KOİ) kapsamında işletme ve kullanım hakkı verilen büyük/mega projelere yönelik kredi/finans, satış, talep, alım, ödeme, teşvik vb. hususların Hazine güvencesine bağlanması ve bu harcamaların merkezi yönetim bütçesine yansımaması İç tüketime dayalı büyüme modelinde ısrar edileceğini açıkça göstermektedir. Bu ısrarın altında mega projelerle kamu hizmeti üreten kalkınmacı retoriğin en etkili propaganda ve ajitasyon aracı olması yatmaktadır.

Sandık ve seçmen bazlı “iç pazara dönük popülist birikim modeli”nin çevrimi için sabit sermaye yatırımlarını sermayenin lehine kamu kaynaklarından sağlanacak teşvik ve vergi muafiyetlileriyle sağlamak için hak olan emekli ikramiyelerinin faizini ödemekten kaçınmak, damga vergisi ve harçlar kanununda sermayenin ihtiyaçlarını gözeterek değişiklikler yapmak, inşaat sektöründeki krizi aşmak için bol kepece para dağıtmak, belediyelerin ve il özel idarelerin taşınmazlarını bilabedel yandaş vakıflara dağıtmak, belediyeleri emlakçıya çevirerek yeni rant alanları oluşturmayı hedefleyen bu model artık tıkanmıştır ve bu tıkanıklık torba yasalarla açılmayacak kadar tahrip olmuş durumdadır.

Ekonominin borçlanmaya dayalı finansman yapısı ile iç tüketime dayanan harcama yapısı değişmeden mevcut yapısal sorunlar hep devam edecek ve döngüsel krizler yaşanmaya devam edecektir.

İstihdama yeterli kaynak ayırmadan, asgari ücreti tamamen vergi dışı bırakmadan, sürekli artan dolaylı vergileri azaltmadan, temel tüketim mallarından alınan KDV'yi düşürmeden, ücretli emekçilerin temel ihtiyaçlarını karşılayacak ücret politikaları uygulamadan, kayıt dışı ekonomiye ciddi bir neşter vurmadan, emeğe düşman, sermayeye dost torba yasalarla ekonominin düzelmesi mümkün değildir.

Maddelere Dair Değerlendirmeler

1. Madde:

Düzenlemede, emekli ikramiyesini alacak şahısların kendilerinin veya hak sahiplerinin bir yıl içerisinde başvuru gerçekleştirmeleri halinde 7.500 TL olan kısmı kendilerine başvurudan itibaren üç ay içerisinde, varsa kalan kısmı ise ilk ödeme tarihinden itibaren hesaplanacak kanuni faiziyle birlikte sonraki yıl ödenmesi öngörülmektedir. Hatırlanırsa, 07/01/2015 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan kararla Anayasa Mahkemesi, 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanunu md 89/4'te yer alan emeklilik ikramiyesinde “30 yılı aşan hizmet sürelerinin hesaba katılmayacağı” yönündeki hükmü iptal etmiş; böylece 30 yılı aşkın hizmeti bulunan emeklilerin hak ettiği ikramiyeleri almasının önü açılmıştı. Ancak SGK, Anayasa Mahkemesi'nin verdiği kararı; “*Bu hak, Anayasa'nın 153 maddesindeki 'Anayasa Mahkemesi'nin iptal kararları geriye doğru işlemez' şeklindeki hüküm gerekçe gösterilerek 7 Ocak 2015'den önce emekli olanlara uygulanmamaktadır*” şeklinde değerlendirmiş ve hak edilen ödemeleri yapmamıştı. Oysa ki, bu durumun Anayasa'nın eşitlik ilkesine aykırı olduğu açıktır. Anayasa Mahkemesi'nin hak doğurucu nitelikteki kararlarının geriye yürüdüğü, gerek öğretide ve gerekse yargısal kararlarda tartışmasız bir biçimde benimsenmiş bulunmaktadır. Anayasa Mahkemesinin hak doğurucu bu iptal kararında olduğu gibi, görülmekte olan bir davada taraflardan birinin (genellikle davalının) uygulanacak bir yasa hükmü hakkında Anayasaya aykırılık iddiasını ileri sürmesi veya mahkemenin bu doğrultuda kendiliğinden yapacağı başvuru üzerine, Anayasa Mahkemesince verilecek iptal kararının geriye yürümeyeceği düşünülemez. Aksi halde Anayasa'nın bu yolu taraflara tanımış olmasının bir anlamı kalmaz. SGK'nın bu tutumu üzerine; AYM'nin verdiği karar çerçevesinde, 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanunu kapsamında 30 yılı aşkın hizmet verip, sonraki yıllar için de

emekli ikramiyesi almaya hak kazanan bir kamu emekçisinin SGK'nın red yazısının iptali istemiyle açılan davada ise, Ankara 12. İdare Mahkemesi, kamu emekçisini haklı bulmuş ve 30 yıldan fazla süreler için de emekli ikramiyesi verilmesi gerektiğine karar vermişti. Danıştay 11. Dairesi de, 17/02/2016 tarihli ve 2016/223 E. 2016/583 K. Sayılı kararıyla idare mahkemesi tarafından verilen ve 30 yılı aşkın süreler için emeklilik ikramiyesi verilmesi yönündeki kararı onamıştı.

Davalar, AYM ve Danıştay'ın verdiği kararlar çerçevesinde arttıkça, SGK hak gaspı yaptığı ikramiyeleri tazmin etmeye mecbur kalmış ve bu durum AKP Hükümeti önünde zorunlu bir düzenleme yapmayı gerekli kılmıştı. Yani dolayısıyla; bugün önümüzdeki bu düzenleme, AKP'nin "Emekliye Müjde", "Emekliye İkramiye" şeklinde çeşitli propagandalarla manipüle edilmeye çalışılsa da; bu düzenleme, AKP Hükümeti'ne bağlı SGK'nın, emekliye tazminat ödemekten kaçınmasına rağmen, AYM ve Danıştay başta olmak üzere en üst yargının zorunlu kıldığı ve emekli kamu emekçilerince açılan binlerce davanın sonucunda Hükümetin büyük tazminatlar ödemesine mahkûm kılınmasının önüne geçmek için zorunlu olarak yapılmaktadır.

Anayasa Mahkemesi tarafından emekli ikramiyesine esas hizmet süresinin hesabındaki otuz yıllık üst sınırın iptal edilmesiyle getirilen bu zorunlu madde, düzenlenmiş haliyle yine de kısıtlayıcıdır. Düzenlemede, başvuru mecburiyeti getirilmiş, üstelik başvurunun ardından sadece 7.500 TL'lik kısmın ödeneceği belirtilmiştir. Oysa başvuru mecburiyeti gibi bir kısıtlama getirilmeden şahısların hepsine tutarın tamamının ödenmesi gerekmektedir.

Mahkemeler, düzenlemenin yürürlüğe girdiği tarihten önce açılmış davalarda, "davanın konusuz kalması sebebiyle karar verilmesine yer olmadığına" karar vererek, yargılama giderlerini idare üzerinde bırakacak ve vekalet ücretinin dörtte birine hükmedecektir. Bu hüküm, avukatlar nezdinde, emeklerinin ve ekonomik haklarının göz ardı edilmesi anlamına gelen kabul edilemez bir hükümdür ve Anayasa'ya aykırıdır. Yapılmış bir sözleşmeye dayalı vekalet ücretinin, sözleşmenin ardından yasayla değiştirilmesi Anayasa'nın 'Çalışma ve sözleşme hürriyeti' başlıklı 48. maddesine karşı gelmektedir.

Ayrıca, mahkemelerin "davanın konusuz kalması sebebiyle karar verilmesine yer olmadığına" karar verecek olması, hakkını arayan vatandaşların özgürlüklerine de bir kısıtlama getirmektedir. Açılan birçok davada, emekliler, güncel katsayı uygulaması üzerinden ödeme yapılmasını ve bu konuda yargılama yapılmasını talep etmektedirler. Bu talepleri yerine getirilmeyecek olan emeklilerin yargıya başvurarak haklarını arama özgürlüğü ellerinden

alınmaktadır. Oysa görülen davalarda, mahkemelerden emekliler lehine kararlar çıkmaktadır fakat bu düzenlemeyle mevcut davaların tümünün düşmesi yönünde bir hüküm verilmektedir.

Ayrıca bu, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa gelen 226. geçici maddedir. Bir kanuna bu kadar çok geçici madde getirilmesi, kanun yazımındaki özensizliğin, doğabilecek sorunların önceden hesaplanmayışının, kanun üzerinde çalışmaların gerekli şekilde yapılmadığının göstergesi olup hem yasama hem de yürütme açısından eleştiriye muhtaç bir durumdur.

Son olarak yeniden hatırlatmakta fayda vardır ki; bu düzenlemenin içinde bulunduğu başka bir tasarı, Haziran 2016'da Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu'nda görüşülmüş ve 386 sıra sayısı ile raporlaştırılarak Genel Kurul gündemine alınmıştır. Genel Kurul gündemine alındığı halde, emeklinin emeğiyle hak ettiği ikramiyelerin ödenmesi, AKP grubunun bu tasarımı gündemine almamasıyla ertelenmişti. Dolayısıyla bugün torba bir tasarı getirerek, tamamını zengini daha da zengin edecek düzenlemelerle doldurup; içerisinde "emeklilere müjde" şeklinde bir madde koyulması, AKP'nin 14 yıldır yaptığı torbaları, makyaj ile "janjanlı" gösterme taktiğinden başka bir şey değildir.

2. Madde:

Düzenlemeyle, Damga Vergisi Kanunu değiştirilmekte ve uluslararası taşımacılığa ilişkin damga vergisi istisnası, yolcu taşımacılığını da kapsayacak şekilde değiştirilmektedir.

Geçmişte verilen belgelerde yolcu taşımacılığı döviz kazandırıcı faaliyet olmak koşuluyla bu istisnadan bugüne kadar yararlanmıştır. Düzen, yıllardır tebliğle ilerleyen bir düzene dönüşünce, o düzen kanuna taşınmıştır. Yani, uygulama halihazırda sürerken, bu düzenlemeyle kanun, uygulamanın ardından yapılmaktadır. Önce uygulanması, kanunun ardından yapılması kabul edilemez bir durum olmakla beraber buradaki temel sorun, diğer birçok kanunda olduğu gibi, kanunların çok hızlı bir şekilde yapılmasıdır. Kanun yazımında gerekli çalışmaların götürülmemesi ve aceleyle kanun çıkarılmasından ötürü mevcut sorunlar giderilememekte, sonrasında ortaya çıkan sorunları çözmek adına ise sürekli yeni kanunlar yazılmaktadır.

3. Madde:

Düzenlemeyle, Harçlar Kanunu değiştirilmekte ve uluslararası taşımacılığa ilişkin harç istisnası, yolcu taşımacılığını da kapsayacak şekilde değiştirilmektedir. Bu düzenleme de 2.

maddedeki gibi döviz kazandırıcı faaliyet olarak değerlendirilerek, tebliğle ilerleyen düzene kanuna dönüştürülmektedir.

2. maddede bahsedilen sorunlar bu madde için de geçerlidir. Aceleyle çıkarılan kanunların neticesinde, bu gibi düzenlemeler yapılarak kanunlar yeniden yazılmaktadır. Önemle altını çizmek gerekir ki; iktidarın içerde ve dışarda yürüttüğü politikaların sonucu ortaya çıkan siyasal krizin ve OHAL rejiminin yarattığı ekonomik kriz sürecinin, böyle sözüm ona “döviz kazandırıcı faaliyetler” ile aşılamayacağı açıktır. Eğer ülkedeki ekonomik krizi aşmak istiyorsa iktidarın mevcut hukuksuz uygulamaları bırakarak, Anayasa değişikliği ve rejim tartışmalarıyla ülkeyi daha da büyük bir kutuplaşmaya iterek siyasal krizi derinleştirmek yerine, demokrasiyi güçlendirecek ve barış ortamını sağlayacak adımları ivedilikle atması gerekmektedir. Öbür türlü, böyle göstermelik düzenlemelerle, ülkeye dövizin kazandırılması, ekonomik krizden çıkış mümkün değildir.

4. Madde:

Bu maddeyle, bağlama kütüğüne kaydedilen gemi, deniz ve iç su araçlarının yapılacak vize işlemlerinden harç alınmayacaktır. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı'ndan, sahibi Türk olup yabancı bayraklı olan 5.600 geminin denizler ve marinalarda bulunduğu, yabancı bayraklı olduğu için herhangi bir yaptırım uygulanmadığı, bu durumun deniz güvenliği açısından da zorlukları olduğu açıklaması gelmiş ve bu düzenlemenin amacının Türk bayraklı gemilerin dezavantajını ortadan kaldırmak olduğu belirtilmiştir.

Bu düzenlemeyle, Türk bayrağına geçtiği takdirde gemi başına ortalama 1.000 TL gelir elde edilecektir fakat totalde 16 milyon TL'lik bir gelir kaybı da yaşanmaktadır. Aslen, ilgili komisyonda görüşülmesi ve uzmanlarının konu hakkında gerekli çalışmayı yapması gereken bu düzenleme, böylesi bir gelir kaybına rağmen yapılmaktadır ve her yönüyle düşünülmüş, çalışılmış bir gerekçe sunulmadığından açıklanmaya muhtaçtır.

6. Madde:

Mevcut durumda, hane içinde kişi başına düşen gelir, asgari ücretin aylık net tutarının 2/3'ünü geçtiği takdirde evdeki bakım yardımı kesilmekte ve yersiz ödemeler faizi ile geri alınmaktadır. Getirilen geçici madde ile, gelir artışının oranıyla aynı oranda yersiz ödemenin tahsil edilmesi amaçlanmaktadır. Buradaki sorunlardan biri, “yersiz ödeme” olarak adlandırılan ölüm durumu, adres değişikliği, sağlık durumu raporunun değişmesi, engellilik halinin ortadan kalkması gibi durumların Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından takip

edilmesi gereken hususlar olup, Bakanlığın bu konudaki sorumluluğunu yerine getirmemesidir. Bir diğer sorun ise, Türkiye’de yaşayan 8,5 milyon engelli arasında faydalanması gereken yardımları alamayan engellilerin de olması ve bu maddenin mağdur olan engelliler yönünde herhangi bir düzenleme getirmemesidir. 8,5 milyon engelliye ilgilendiren bir düzenleme getiren bu maddenin ilgili komisyon olan Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu’nda etraflıca görüşülmesi, sosyal politikalar çerçevesinde, ilgili sivil toplum kuruluşlarının da katkılarıyla hazırlanması gerekmektedir. Maddelerin hazırlanmasında yapılması gereken bu çalışmalar yürütülmediğinden, mevcut sorun gibi birçok sorun çıkmakta ve sosyal yardıma muhtaç insanlar mağdur edilmektedir.

8. ve 9. Madde:

Bu maddeler, belediyelerin ve il özel idarelerinin taşınmazlarının satışında KDV’den muaf tutulması ve belediyelerin farklı yollarla elde ettikleri taşınmazları elden çıkarması için 2 yıl elinde tutma şartının kaldırılması için düzenlenmiştir. Ayrıca, özel bir af getirilerek, belediyelerin KDV borcu da bu düzenlemeyle silinmektedir.

Aslında geriye yönelik işlem yapılamamasına rağmen bu düzenleme geriye yönelik yapılmıştır. Belediyelerin kamulaştırmayla veya proje karşılığı elde ettiği taşınmazlar için Hazinesin sahip olduğu KDV muafiyetinden Belediyelerin yararlanması öngörülmektedir. Belediyeler Birliği’nin talebi olarak düzenlenen bu maddeyle ilgili, Belediyeler Birliği Temsilcisi şu açıklamayı yapmıştır: *“Gelişen inşaat sektörü çerçevesinde belediyelerimiz de yap-işlet modelini uyguluyorlar şu anda ve genel olarak bu çerçevede ve bu kapsamda da vatandaşa daha uygun fiyatta, sanırım daha uygun şeylerde konut verebilmesi için genelde bunu kullanabiliyor.”*

KDV muafiyetinin neden getirildiği konusunda Bakanlığın açıklamasıyla Belediyeler Birliği’nin açıklaması ilk seferde örtüşmemiş, sonrasında söz birliği sağlanmaya çalışılmıştır. Fakat Belediyeler Birliği Temsilcisi’nin ilk yaptığı açıklamadan anlaşılacağı üzere, bu düzenleme esas itibarıyla belediyeleri birer emlakçıya çevirmeye çalışmaktadır. İmar ve kent rantlarındaki haksızlıklar da göz önünde bulundurulduğunda, henüz yaşanan haksızlıkların önüne geçilemeyen bir ortamda, böyle bir düzenleme yapılması kesinlikle doğru değildir. Ayrıca, belediyelerin TOKİ ile yaptıkları inşaatlarda, satış yapıldığı takdirde bu düzenleme TOKİ’ye de bir avantaj sağlayacaktır.

Ayrıca, suistimal edilmesi durumunda, bu düzenlemeyle kamulaştırmanın önünün açılıp açılmayacağı, askeriyeğe ait arazilerin devredilmesi ve satışa sunulması halinde buradan bir rant elde edilip edilmeyeceği soruları da akıllara gelmektedir.

Hangi belediyelerin, ne kadar borcu olduğu vergi mahremiyetinden ötürü komisyon tartışmalarında Bakan Naci Ağbal tarafından paylaşılmadığından, bu soru da halen ortada durmaktadır.

Bu düzenlemede referans gösterilen merkezi bütçe olan Hazinesinin KDV'den muaf olma durumu ise, yerel yönetimler olan belediyelere aynen uyarlandığında bir dengesizlik oluşmaktadır. Belediyelerin sahip oldukları taşınmazlarla beraber maddi durumu göz önünde bulundurulduğunda zaten var olan eşitsizliğin boyutu bu düzenlemeyle daha da artacak ve bölgesel eşitsizlikler giderilememekle beraber daha da çoğalacaktır. Önerimiz, bu maddelerin, büyükşehir belediyeleri ve diğer belediyeler olarak birbirinden ayrılarak, eşitlikçi bir biçimde yeniden düzenlenmesidir.

10. Madde:

Yatırım teşvik belgesine bağlı olarak, inşaatlarla ilgili yüklenen katma değer vergilerinin (KDV) iadesi yapılamamaktadır. Yapılan bu düzenlemeyle, KDV'nin iadesi öngörülmektedir. Bu düzenlemenin, inşaat sektörünü canlandırmak için yapıldığı oldukça açıktır zira KDV'nin iadesi öngörülen kısım, işletmenin üzerine kalan kısımdır. Hükümet, her koşulda bu gibi işletmelere veya işverenlere katkı sunmayı hedeflemekte, her daim onların üzerindeki 'yükü' hafifletmeye çalışmaktadır. Ancak şirketlere sağlanan bu ayrıcalıkların yükünü esasen emekçiler taşımaktadır. Zira sermayeye yapılan her türlü muafiyet ve istisna, emekçiler aleyhine bir uygulamaya dönüşmekte ve şirketlerin daha fazla kârı için; işçiler, emekçiler daha fazla sömürülmekte, daha fazla yoksullaşmaktadır.

TÜİK'in Kasım 2016 verilerine bakıldığında, inşaat sektörü güven endeksi bugüne kadarki en büyük düşüşünü yaşamış, %6,9 oranında azalarak 75,75 değerine inmiştir. Bu da inşaat sektörünün yaşayabileceği krizin alametidir fakat Hükümetin bu düzenlemelerle, kontrolsüz bir şekilde genişleyen inşaat sektöründeki krizin önüne geçebileceği meçhuldür. Böylesi geçici düzenlemelerden çok, sektörün daha yapısal sorunlarının ele alınıp, işçi sağlığı ve güvenliğinden, sosyal ve mali hakların artırılmasına değin düzenlemelerin öncelenmesi ve kentsel, ekolojik tahribatı engelleyerek, üretim odaklı uzun vadeli bir yapıya oturtulması gerekmektedir.

14. ve 15. Madde:

Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu'nun (TUGSK) 12. maddesi TUGS'a kayıtlı gemiler ve yatların işletilmesi ile bu sicilde başka bir kişiye devretme sonucunda sağlanan gelir vergisi, kurumlar vergisi, fonlar ve kazançların istisna tutulduğunu belirtmiştir.

Bu istisnanın koşulları ise 2000 ve 2007 yıllarında çıkarılan genel tebliğlerle açıklanmıştır.

TUGS'a tescil edilen gemiler ve yatların işletilmesi ile sağlanan kazançlar, dar mükellefler dâhil olmak üzere, faaliyetin yürütüldüğü mükellefiyete göre gelir veya kurumlar vergisinden istisna tutulacaktır. Bu imkân, TUGS'a kayıtlı gemi ve yatların devredilmesi sonucunda sağlanacak kazançlar için de geçerli olacaktır. TUGS'a kayıtlı bir gemi yurt dışına satılması halinde bu kuralın işlemesi ile ilgili mevzuatta açık bir düzenleme yoktur. Bu durum TUGSK'ya aykırı bir vergi düzenlemesi olduğu sonucuna ulaştırmaktadır.

Bu maddeler ise 4490 sayılı Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu dolayısıyla Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı gemi ve yatlarla yönelik istisna uygulamaları yeniden düzenlemektedir.

Bu doğrultuda kapsama giren gemi ve yatların sicilden çıkarılarak bir başka sicile geçişi, ihracı veya hurdaya çıkarılmak suretiyle satışı gibi hallere de kazanç istisnası sağlandığı iddia edilmektedir.

Milyonlarca yurttaşın yoksulluk ve açlık sınırının altında yaşadığı bir ülkede, geniş halk kitleleri ağır vergi yükü altında ezilmekte, öte yandan gemicikler ya da yat sahipliği gibi bir statü sembolü olan yaşam tarzlarına yönelik böylesi düzenlemelerin iktidar partisinin temsil ettiği sınıfa açıkça ortaya koymaktadır.

16. ve 19. Madde:

Bu maddeler, 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu dolayısıyla sisteme dahil olan kişiler için ödenen devlet katkısını yeniden düzenlemektedir.

Bireysel emeklilik sistemi her ne kadar iktidar partisi tarafından Avrupa ülkeleri örnek verilerek vatandaşlara olumlu bir algı yaratılarak sunulsa da, sosyal güvenlik sistemini tasfiye konusunda yeni bir adımdır.

Bir ekonomik kriz vesilesiyle 2002 yılında iktidar olan AKP eliyle 14 yıldır piyasalaştırılan ve hiçleştirilen emek, sermayenin kâr hırsına yenik düşmüştür. Bireysel emeklilik sistemi de bu durumun sonuçlarından biridir. Sosyal devlet ilkesini göz ardı eden iktidar partisi, çalışanları

kendi emekleriyle özel emekli olmaya zorlamakta ve sistemi yürüten şirketlerin ayakta kalması için de ciddi bir meblağı sisteme dahil etmektedir. Öte yandan çalışanların zorunlu olarak bireysel emeklilik sistemine dahil edilme durumu, sosyal güvenlik ve sözleşme hürriyetini yok saymakla, en başta sosyal devlet ilkesine aykırılık teşkil etmektedir. Zira Anayasanın 60. Maddesi; *“Herkes sosyal güvenlik hakkına sahiptir ve devlet bu güvenliği sağlayıp gerekli teşkilatı kurmakla yükümlüdür”* hükmüyle sosyal güvenlik hakkını çok açık tanımlamaktadır. Sosyal devlete düşen görev, vatandaşları bireysel emeklilik sistemine zorunlu dâhil etmek değil, çalışanların mevcut durumda primini ödediği sosyal güvenlik sistemini iyileştirmek ve bunu geliştirmektir. İşçilerin, emekçilerin ihtiyacı; zorunlu bireysel emeklilik sisteminden ziyade, parasız ve nitelikli sağlık ve sosyal güvenlik hakkıdır.

Devlet katkısı ile bireysel emeklilik dayatması, devlet kesesinden özel sigortaların finansmanı demektir. Oysaki devletin vergi gelirlerinin önemli bir bölümü ücretlilerden sağlanmaktadır. Yani devlet işçilerden aldığı parayla finansal sermayeyi destekleyecektir. Bununla da yetilmeyecek; AKP'nin projeleri ve büyük sermaye kesimlerine, yandaşlara aktarılan paralar, işçi ve emekçilerden alınan bu kesintilerle sağlanacaktır. Çalışanların ödediği vergilerle, çalışanlardan kesilen paralarla sermayenin beslenmesi kabul edilemez bir yolsuzluktur. Borç içerisinde yaşamlarını sürdürebilen işçilerin tasarruf yapması için zorla ceplerine el uzatmak çözüm değildir. Ülkede tasarruf oranları artırılmak isteniyorsa, çare işçilerin gelirlerini artırmaktır. Zorla tasarruf olmaz, ücretlerin artışıyla, ücretlere zam yaparak işçilerin tasarruf etmeleri olanaklı hale gelir. Tasarruf yapılacaksa, vergide adalet sağlanır; çok kazandıktan çok, az kazandıktan daha az vergi toplanır, vergi barışı adı altında büyük sermaye kesimlerine, yandaşlara milyarlarca lira vergi affı getirilmez ve kamunun gelirleri artırılır.

Bu sistemin istismara açık olduğu herkes tarafından bilinmektedir, bu nedenledir ki yapılması gereken devlet katkısı alanının düzenlenmesi değil sosyal devlet ilkesine bağlı kalarak, zorunlu bireysel emeklilik uygulamasından ve devlet katkısından vazgeçilmesi, kamu kaynaklarının israf edilmemesidir.

21. Madde:

Bu düzenlemeyle, öğrencilere yönelik eğitim ve yurt temini faaliyeti bulunan vakıflardan Gençlik ve Spor Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Milli Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenen şartları sağlayanlara, mülkiyeti Hazineye veya kamu kurum ve kuruluşlarına ait taşınmazlar kırk dokuz yıl süreyle bilâbedel verilecektir. Bu öncelikle ucu açık, kabul edilemez bir kanun

düzenlemesidir. Şartların belirlenmesinde, taşınmazların Hazineden alınması ve vakıflara verilmesine kadar tüm yetki, belirtilen üç bakanlığa kanunsuz bir şekilde verilmektedir.

Ayrıca, şartlar kanunen belirlense dahi, taşınmazların hangi vakıflara verileceğinin yine bu üç bakanlık tarafından belirlenmesi kaygı uyandırıcıdır. Zira kamu kaynaklarını, taşınmazlarını özellikle Cumhurbaşkanı'nın çocuklarının yönetiminde olduğu TÜRGEV gibi bazı vakıflara aktarılması, toplumda adaletsizlik ve hukuksuzluk duygusunu derinleştirmektedir. Ayrıca, kaygıyı giderecek bir vakıflar düzenlemesinin yanı sıra eğitim ve yurt faaliyetlerinde bulunan vakıfların denetimsizliği tartışmasını da beraberinde getirmelidir. Mart 2016'da ortaya çıkan Karaman'da, Ensar Vakfı'na ve Karaman İmam Hatip Lisesi Mezunlar Derneği'ne ait evlerde kalan 45 çocuğun cinsel istismara ve tecavüze maruz kalmaları, Adana'nın Aladağ ilçesinde, - aslında yönetmeliğe aykırı bir şekilde, ortaokul öğrencilerinin kaldığı kız yurdunda çıkan yangında 11'i öğrenci 12 kişinin hayatını kaybetmesi özellikle de eğitim ve yurt temini faaliyetlerinde bulunan vakıfların ne kadar denetimsiz olduklarının yakın tarihteki en somut örnekleridir. Son dönemde toplum vicdanını derinden yaralayan bu gelişmeler de göstermiştir ki, eğitim, barınma hakkı gibi kavramlar sosyal devlet olmanın en temel ilkeleridir. Bu faciaları engelleyecek, bir daha yaşanmamasının önüne geçecek düzenlemeler yapılmadan, yetki verilen üç bakanlığın belirleyeceği kriterlerle seçecekleri vakıflara verilecek olan yeni yurtların başka felaketlere mesken olma olasılığı bir hayli yüksektir.

22. Madde:

Bu madde ile 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi Ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanununa geçici madde getirerek devlet arazilerinin, bu arazileri kullananlara bedelsiz olarak kırk dokuz yıllığına kiralanmasını düzenlemektedir.

Adalet ve Kalkınma Partisi, iktidara geldiği 2002 yılından bu yana kendi ideolojik yapısına uygun bir sınıfsal kesim yaratma gayreti içinde olmuştur. Bu konuda en büyük yardımcısı ise sivil toplum örgütlenmesi olarak sayılabilecek olan dernek ve vakıflardır. Yatılı İlköğretim Bölge Okullarındaki sorunları iyileştirmek yerine bu sistemi kaldıran iktidar partisi, ortaya çıkan barınma açığını kendine yakın cemaatlerin yurtlarıyla gidermeye çalışmıştır.

Bir taraftan çocuğun yüksek yararı ilkesini gözeten dernek ve vakıflar OHAL KHK'leri ile kapatılırken öte yandan iktidara yakın vakıfların yurtları gözetilmekte, korunmakta, güçlendirilmektedir.

Bu düzenleme de TÜRGEV'in de aralarında bulunduğu Bakanlar Kurulu'nca vergi muafiyeti tanınan ve öğrencilere yönelik eğitim ve yurt temini faaliyeti bulunan vakıflardan Gençlik ve Spor Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Milli Eğitim Bakanlığı tarafından müştereken belirlenen şartları sağlayanlar lehine, kuruluş amaçlarına uygun olarak kullanılmak üzere mülkiyeti Hazineye veya kamu kurum ve kuruluşlarına ait taşınmazlar üzerinde 49 yıl süre ile bedelsiz irtifak hakkı tesis edilebilmesini sağlamaktadır.

Düzenlemeyle devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerler üzerinde ise bunlar adına bedelsiz kullanma izni verilebilecek, bunlardan ayrıca hasılat payı alınmayacaktır. Bu şekilde irtifak hakkı tesis edilen veya kullanım izni verilen taşınmazlardan elde edilen gelirin tamamı, münhasıran öğrencilere yönelik eğitim kurumlarının veya yurtların yapım, bakım, onarım, işletim ve benzeri giderlerinin karşılanmasında kullanılacaktır.

Kamu arazilerini insan yaşamı için uzun bir zaman dilimi boyunca belirli yapılara kiralamanın kamu maliyesiyle bir ilgisi bulunmamaktadır. Devletin asli görevlerinden olan eğitim ve sağlık alanını özel olarak tamamen piyasaya bırakması ve birtakım sivil toplum örgütlerine, birtakım cemaatlere, derneklere bırakılmasının kabul edilebilir bir yanı bulunmamaktadır.

23. Madde:

Bu maddede ciddi bir hazine kaynağından söz edilmekte, Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunda yer alan "2 milyar Türk Lirası" ibaresi "25 milyar Türk Lirası" olarak değiştirilmektedir. 25 milyar TL'lik bir düzenlemeden bahsedilirken bu meblağın denetimi için de mutlaka bir mekanizma oluşturulması gerekmektedir. Önerimiz, böylesi bir kaynağa hazineden başka bir birimin de onay veriyor olması, çifte onay mekanizmasının kurulmasıdır.

25. Madde:

Bu düzenlemeyle Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda değişiklik yapılarak işverenin sigorta yükü azaltılmaya çalışılmaktadır. İstihdama teşvik amacıyla, işverene her türlü katkı sağlanırken, işçiler için herhangi bir düzenleme yapılmamaktadır. İşçinin üzerinde %19,5 oranında sigorta primi yükü vardır ve işverenden önce azaltılması gereken işçilerin üzerindeki bu yüküdür. AKP Hükümetleri boyunca birçok yasal düzenlemeyle hazineden işverene verilen destek sürekli olarak artmış ve şirketler, sermaye kesimleri kârına kâr katmış, çok daha fazla zenginleşmiştir. Ancak AKP iktidarının yaptığı hiçbir düzenlemede işçi ve emekçinin en temel hakları bile yargıdan çıkan kararlarla zorunlu şekilde yapılmış ya da

göstermelik popülist düzenlemelerle, temel haklar bir lütf gibi sunulmuştur. Bu tasarının asıl konusunu oluşturan şirketlere muafiyet, istisna veya desteklerle, ekonominin düzeleceği düşüncesi, iktidarın boş bir hayalinden öte değildir. Zira gelir dağılımındaki adaletsizlik benzer düzenlemelerle yıllarca AKP eliyle daha da derinleşmiş ve sağlıklı bir ekonomik büyümenin temel dinamiği olan işçi ve emekçilerin üretim gücünü artıran düzenlemeler es geçilmiş, neo-liberal sömürü çarkı, yeni krizlerin her zaman sebebi olmaya devam etmiştir. Esas çözüm şirketlere destek ile değil, işçi ve emekçilerin sosyal ve mali hakları ile çalışma koşullarını iyileştirerek, üretimi arttırmak ve sağlıklı, adaletli bir ekonomik büyüme ile mümkündür.

27. Madde:

Bu düzenlemeyle Kurumlar Vergisi Kanunu değiştirilmekte, şirketlerin birleşmesi durumunda, bu şirketler 3 yıl boyunca Kurumlar Vergisinden müstesna edilmektedir. Bu düzenlemenin, büyük şirketlere küçük işletmeleri (KOBİ'leri) yutması için bir sömürü mekanizması yaratacağı aşikardır. Ayrıca bu düzenleme, küçük şirketlerin büyük şirketler tarafından alınıp, kontrol edilmesine sebep olmanın yanı sıra tekelleşmenin de önünü açacaktır.

28. Madde:

Bu madde ile 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununa geçici madde eklenmekte ve 2017 yılında gerçekleştirilecek yatırımlar bakımından firmaların Kurumlar Vergisi'nden mahsup tutulmalarına ilişkin yüzde oranları yükseltilmektedir.

Yapılmak istenen düzenleme Türkiye'nin ciddi bir ekonomik kriz içerisinde olduğunu göstermektedir. Türkiye'yi uçuruma sürükleyen ekonomik krizin tek müsebbibi, iktidarın artan otoriterliği, demokrasiyi ve hukuku hiçe sayan politikalarıdır.

Araştırmalar da göstermektedir ki, Türkiye toplumunun geneli hukuk sistemine güvenmemektedir. Böylesi bir güvensizlik ortamında yerli ya da yabancı yatırımcılar şirket kurmak, yatırım ya da inovasyon yapmaktan da kaçınmaktadır.

Bu sorun alanlarıyla birlikte Türkiye'nin 2016 yılında 38 milyar lira Kurumlar Vergisi toplaması ve 2017 yılı için bu meblağdan da vazgeçilmiş olması Türkiye toplumunu zor günlerin beklediğini göstermektedir.

30. Madde:

Bu madde ile 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu'nun 11. Maddesine ekleme yapılmaktadır.

Hasarlı araç kazalarında eşdeğerliği belgelendirilmiş parçaların kullanılmasının önünün açılması hususu farklı açılardan çok sayıda üretim kolunu etkileyebilecek bir gelişmedir. Bu bakımdan düzenlemenin komisyona getirilmesi sırasında konunun tarafı tüm aktörlerin dinlenmesi, sorunlarının öğrenilmesi elzendir. Kaldı ki söz konusu düzenleme Danıştay 15. Dairesi'nin kesinleşmiş kararına karşı farklı yöntemler denenerek yapılması ise yargıya olan güvenin ve saygının nasıl yok edildiğini göstermektedir. Yasaların toplumun yararına olması beklenirken bu düzenlemede de görüldüğü üzere güçlü sınıfsal kesimlerin lobi çalışmaları sonucu mevzuat değişiklikleri yapılagelmektedir.

31. Madde:

Bu düzenlemeyle, “Karşılıksız Çek ve Protestolu Senetler ile Kredi ve Kredi Kartları Borçlarına İlişkin Kayıtların Dikkate Alınması Hakkında Kanuna” geçici madde eklenerek, Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezi'nde tutulan çek, senet, kredi kartı gibi borçlara ilişkin kayıtların, tamamının ödenmesi veya yeniden yapılandırılması halinde kredi kuruluşları ve finansal kuruluşlar tarafından dikkate ‘alınmayabileceği’ söylenmektedir. Oysaki, bu düzenlemeyle vaad edilen borç sicilinin temizlenmesi ve vatandaşların ‘kara liste’den çıkabileceğiydi. Düzenlemede yer aldığı şekliyle “kredi kuruluşları ve finansal kuruluşlar tarafından dikkate alınmayabilir” ifadesi kanunu ucu açık bırakmakta ve verilen vaadi yerine getirmemektedir. Borcu olan kişinin borçlarını ödeyerek veya yeniden yapılandırarak sicilini temizlemesi veya ‘kara liste’den çıkması söz konusu değildir, bu durum sadece kredi kuruluşları ve finansal kuruluşların tasarrufuna bırakılmaktadır.

32. Madde:

Düzenleme ile 13/2/2011 tarihli ve 6111 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve Diğer Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun geçici 12 nci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "1/1/2017" ibaresi "1/1/2019" şeklinde değiştirilmesi öngörülmektedir.

6111 sayılı Kanun'da yer alan su ürünleri üretim yerlerinde Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığına verilen 1/1/2017 tarihine kadar kiralama yetki ve görev süresinin 1/1/2019

tarihine kadar uzatılmasını sağlayan bu düzenleme ile esasında su ürünleri üretim yerlerine ilişkin yasal boşluk bir kez daha ortaya çıkmıştır.

Kontrolsüzce verilen ruhsatlar ve denetim eksikliğine bağlı olarak su ürünleri üretim yerleri büyük bir deniz ve çevre kirliliğine neden olmaktadır. Bakanlık yetkisinin uzatılması yoluyla bu sorun alanının çözülmesi beklenirdi. Lakin geçmiş deneyimler bu firmaların canlı yaşamına saygı duymadan gelişim gösterdiklerini göstermektedir. Bu bakımdan sorunun çözümü bir an önce söz konusu yasal boşluğun doldurulması ve bu yerlerin uluslararası standartlar ölçüsünde denetiminin sağlanmasıdır.

35. Madde:

Bu madde ile 78 sayılı Yükseköğretim Kurumları Öğretim Elemanlarının Kadroları Hakkında Kanun Hükmünde Kararıya eklemeye yapılmakta ve Rize’de bulunan Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi’ne kadro ihdas edilmektedir.

15 Temmuz darbe girişiminin ardından kapatılan vakıf üniversiteleri nedeniyle işsiz kalan ve haklarında herhangi bir 'FETÖ' soruşturması yürütülmeyen ve sadece “barış” çağrısı yapan binlerce akademisyenin durumu ortada iken bu düzenlemenin yeni bir sürecin habercisi olduğuna ve üniversitelerde iktidar partisine yakın kişilerin kadrolaşacağına dair ciddi kaygılar bulunmaktadır. Bilimsel, demokratik, özerk bir yapıda olması beklenen üniversitelerin adlarının dahi siyaset mekanizmasına dahil edilmesi Türkiye’nin üniversite eğitimi açısından endişe vericidir.

Yukarıda ifade edilen usûl ve maddelere ilişkin değerlendirmelerden yola çıkılarak, komisyonumuzda kabul edilen torba tasarının son metnine karşı oy kullanacağımızı belirtmek isteriz.

Garı Paylan
İstanbul

Nimetullah Erdoğan
Diyarbakır

MUHALEFET ŞERHİ

1/796 Esas numaralı “Emekli Sandığı Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı”na ilişkin muhalefet şerhimiz aşağıdaki gibidir.

1) TASARININ GENELİ ÜZERİNE DEĞERLENDİRME

Kanun tasarısı birbirinden farklı konulardan oluşmaktadır. Başlangıçta 30 madde olarak gelen tasarı yapılan ekleme ve çıkarmalar sonucu 38 madde olmuştur.

Birden fazla komisyonda görüşülmesi gereken teknik hususları barındıran maddelerin bir torba kanunda toplanarak komisyonumuzda görüşülmesi, konunun tüm boyutlarıyla incelenmesini sekteye uğratmakta ve sağlıklı bir değerlendirme ve kanaat oluşturulmasına mani olmaktadır. Bu nedenle esasen tasarı içeriğinin ilgili komisyonlarında görüşüldükten sonra komisyonumuza gelmesi gerekirdi.

Bu çerçevede daha önce TBMM gündemine gelen torba kanunlarla ilgili olarak da ifade ettiğimiz gerekçelerle her düzenlemenin ilgisine göre görüşülmesi, torba kanun yaklaşımından vazgeçilmesi gerekmektedir.

Son yıllarda yasama faaliyetleri baştan sona düzensiz, eksik ve özensiz bir şekilde yürütülmekte olup yasama kalitesi iyice düşmüştür. Tasarı hazırlanırken mevzuat hükümlerine yine riayet edilmemiştir.

3056 sayılı Başbakanlık Teşkilatı Hakkında Kanununun 2, 8 ve 33 üncü maddelerine dayanılarak hazırlanan ve Bakanlar Kurulunun 19/12/2005 tarihli ve 2005/9986 sayılı Kararı ile uygulamaya konulan Mevzuat Hazırlama Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 17 nci maddesinde; “konu itibarıyla aralarında bağlantı bulunması sebebiyle birden fazla mevzuatta düzenleme yapılmasını gerektiren haller dışında, bir çerçeve taslak ile birden fazla düzenlemenin hükümlerinde değişiklik yapılamaz. Yapılacak değişiklikler her düzenleme için ayrı ayrı çerçeve taslaklar ile yapılır.” denilmektedir. Ancak, bu Tasarıda konu itibarıyla aralarında hiçbir bağlantı bulunmayan, konu ve amaç bütünlüğü olmayan birden fazla mevzuatta değişiklik içeren hükümler yer almaktadır. “Torba Kanun” olarak nitelenen bu türlü uygulamalar sonucu, kanunlar için aranan öngörülebilir, anlaşılabilir ve ulaşılabilir olma özellikleri tamamen yok edilmektedir. Hukuki güvenlik ilkesi, yürürlükte bulunan ve herkes için bağlayıcı olan kuralların açık, ulaşılabilir ve öngörülebilir olmasını gerekli kılar. Ülkemizde son yıllarda yaygınlaşan bu şekildeki yasa yapım tarzı, hukukun bu genel ilkesini, dahası hukukun kendisini altüst etmiş bulunmaktadır.

Aynı Yönetmeliğin 10 ve 24 üncü maddelerine göre, Hükümet tarafından hazırlanan düzenlemelerin düzenleyici etki analizinin bulunması zorunludur. Düzenleyici etki analizinde, düzenlemenin muhtemel fayda ve maliyetlerinin analizi,

düzenlemenin sosyal, ekonomik ve ticarî hayata, çevreye ve ilgili kesimlere etkileri ile izlenen danışma ve görüş alma süreçlerine ilişkin ayrıntılı bilgi ve değerlendirmelere yer verilmesi öngörülmüştür. Ancak Tasarının düzenleyici etki analizi yoktur.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 14 üncü maddesinde "Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idareleri; kamu gelirlerinin azalmasına veya kamu giderlerinin artmasına neden olacak ve kamu idarelerini yükümlülük altına sokacak kanun tasarılarının getireceği malî yükü, orta vadeli program ve malî plan çerçevesinde, en az üç yıllık dönem için hesaplar ve tasarılar eklerler. Sosyal güvenliğe yönelik kanun tasarılarında ise en az yirmi yıllık aktüeryal hesaplara yer verilir. Ayrıca, bu kanun tasarılarına Maliye Bakanlığı ile ilgisine göre Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı veya Hazine Müsteşarlığının görüşleri eklenir." hükmü yer almaktadır. Buna karşın, bu Tasarının mali yüküne ilişkin hiçbir hesaplama yapılmamıştır. Ayrıca; sosyal güvenlikle ilgili düzenlemelere ilişkin en az yirmi yıllık aktüeryal hesaplara Tasarı ekinde yer verilmemiştir. Yine, Maliye Bakanlığı ile Kalkınma Bakanlığı veya Hazine Müsteşarlığının görüşleri Tasarıya eklenmemiştir.

Tasarı ile;

-Uluslararası taşımacılığa ilişkin damga vergisi ve harç istisnasının kapsamına, yolcu taşımacılığının alınması,

-Kamu kurum ve kuruluşlarının uluslararası ihale konusu yolcu taşıma işlerine damga vergisi ve harç istisnası getirilmesi,

-2017 takvim yılında imalat sanayiinde yapılacak yatırım harcamalarında uygulanmak üzere mevcut destek unsurlarının güçlendirilmesi,

-İmalat sanayii yatırımları üzerindeki katma değer vergisi yükünü gidermek amacıyla bu yatırımlar nedeniyle 2017 yılında yapılacak inşaat harcamaları dolayısıyla yüklenilecek katma değer vergisinin hızlı bir biçimde iade edilmesine imkân sağlanması,

-İşletmelere kredi garanti kurumları tarafından verilebilecek Hazine destekli kefalet tutarının 25 milyar Türk Lirasına çıkarılması,

-Türk Uluslararası gemi siciline kayıtlı gemi ve yatlardan elde edilen kazançlar ile bu sicile kaydedilecek gemi ve yatlarla ilişkin işlemlere yönelik vergi, resim, harç istisnası getirilmesi,

-Bağlama kütüğüne kaydedilen gemi, deniz ve iç su araçlarından yıllık vize harçlarının kaldırılması,

-Yurtdışında bulunan yat, kotra, tekne ve gezinti gemilerinin Türkiye'deki gerçek veya tüzel kişilere bedelsiz intikali, yurda ithali, kayıt ve tescili iş ve işlemlerine vergi, resim, harç istisnası tanınması,

-Emekli ikramiyesine esas hizmet süresinin hesabındaki otuz yıllık üst sınırın Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmesi üzerine, Anayasa Mahkemesinin iptal kararının yürürlüğe girdiği tarihten önce aylık bağlananlar ile emekli ikramiyesini almadan vefat edenlerin dul ve yetimlerine, otuz fiili hizmet yılından fazla süreler için emekli ikramiyesi ödemesi yapılmaması nedeniyle ortaya çıkan yargısal ihtilafların yasal düzenlemeyle çözüme kavuşturulması,

-Belediye ve il özel idarelerinin mülkiyeti iki yılın altında bulunan taşınmaz teslimlerine de geçmişe şamil olarak katma değer vergisi istisnası getirilmesi,

- Gümrük Kanunu hükümlerine göre el koyma suretiyle mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararı verilen kara, deniz ve hava taşıtlarının el koyma işlemlerinin siciline işlenmek suretiyle de uygulanabilmesine imkân sağlanması,

-Para Politikası Kurulu toplantılarının ayda bir kez yapılması zorunluluğunun yılda en az sekiz kez şeklinde değiştirilmesi,

-Bireysel emeklilik sistemi kapsamında Hazine tarafından sigorta şirketlerine ödenen katkı payının süresinin netleştirilmesi,

- 31/12/2000 ile 19/7/2003 tarihleri arasındaki dönemde Hazine taşınmazları üzerinde ev, işyeri gibi yapı yapan vatandaşlarımızın 4706 Sayılı Kanun hükmünden yararlanması,

-Bütçenin gelir ve gider hesaplarıyla ilişkilendirilmeksizin, Tasfiye Halinde Türkiye Emlak Bankası A.Ş.'nin TOKİ'den olan alacaklarından, Hazineye olan borcu mahsup edilmek suretiyle, mevcut borç ve alacakların tasfiyesi,

-Hane içinde kişi başına düşen gelir, net asgari ücretin 2/3'ünü geçtiği halde, evde bakım yardımlarından faydalananlara yapılan sahteciliğe bağlı olanlar dışında kalan yersiz ödemelerin tahsilinden vazgeçilmesi,

-Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan ve öğrencilere yönelik eğitim ve yurt temini faaliyetinde bulunan vakıflardan; Gençlik ve Spor Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ile Milli Eğitim Bakanlığı tarafından müştereken belirlenen şartları sağlayanlara Hazineye ve diğer kamu idarelerine ait taşınmazlar üzerinde kırk dokuz yıl süreli bedelsiz irtifak hakkı tesisi veya kullanım izni verilmesi, mevcut irtifak hakkı ve kullanım izinlerinin bu kapsamda dönüştürülmesi,

-Mali sorumluluk sigortası kapsamında, riskin gerçekleşmesine bağlı olarak hasar tedvir sürecinde orijinal olmayan belgeli eşdeğer parçaların da kullanılabilmesi,

-İşverenlere 2016 yılında uygulaması başlatılan asgari ücret desteğinin 2017 yılında da devam ettirilmesi,

-İşverenlerin 2017 yılının ilk üç ayına dair ödemek zorunda oldukları sigorta primlerinin yılın son üç ayına ertelenmesi suretiyle işverenlere katkı sağlanması,

-Karşılıksız çek, protestolu senet, kredi kartı ve diğer kredi borçlarını zamanında ödeyemedikleri için Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezine bildirilen kişilerin ve kredi müşterilerinin maddede belirtilen yükümlülükleri yerine getirmesi halinde geçmiş ödeme performanslarına ilişkin olumsuz kayıtların dikkate alınmaması,

-Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine öğretim elemanı kadrosu ihdas edilmesi, Öngörülmektedir.

Tasarıda yer alan sosyal destek ve yatırım ortamının iyileştirilmesi, yatırım, üretim ve istihdam artırılmasına ilişkin düzenlemeleri olumlu değerlendirmekteyiz.

Bugüne kadar yatırımın, üretimin, istihdamın artırılması amacıyla yatırım ortamının iyileştirilmesi, işlem maliyetlerinin düşürülmesi, işletmelerin büyümelerinin teşvik edilmesi yönünde pek çok düzenleme yapılmıştır. Ancak bunların çıktıklarına ilişkin bir değerlendirme, bir etki analizi yapılmamıştır. Milliyetçi Hareket Partisi olarak yatırımın ve üretimin artırılması; ilave istihdam yaratılması için getirilen bütün önerilere destek verdik. Ancak bu düzenlemeler neticesinde beklenen fayda elde edilememişse farklı yöntemlerin denenmesi farklı teşvik sistemlerinin devreye konulması gerekecektir. Türkiye'nin; bir yandan sağlıklı bir yatırım, üretim ve istihdam zinciri oluştururken bir yandan da terörle mücadele, öngörülebilir hukuk ve iyi bir kamu yönetimi reformunu hayata geçirmesi gerekmektedir. Entegre düzenlemelerin yapılmaması halinde torba yasalar sağlıklı ve kalıcı çözümler ortaya koyamayacaktır.

2) TASARININ MADDELERİNE İLİŞKİN DEĞERLENDİRME

Tasarının birinci maddesinde, Anayasa Mahkemesinin 7/1/2015 tarihli kararı öncesinde emekli olanlara ödenmemiş olan otuz yıl üstündeki hizmet sürelerinin her tam yılına karşılık ikramiye ödenmesine yönelik usul ve esaslar düzenlenmektedir.

5434 sayılı Kanunun 89 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının birinci cümlesindeki "... verilecek emekli ikramiyesinin hesabında 30 fiili hizmet yılından fazla süreler ile ..." ibaresi Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmişti. İptal Kararı, 07.01.2015 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmişti. İptal Kararının yürürlüğe girmesiyle, 7 Ocak 2015 ve sonrasında emekli olanlara, hizmet sürelerinin 30 yıldan fazla olan süreleri için de emekli ikramiyesi ödenmesi mümkün hale gelmişti.

Ancak 7 Ocak 2015 tarihinden önce emekli olup da 30 yıldan fazla olan hizmet süreleri için emekli ikramiyesi alamamış olanların, Anayasa Mahkemesinin söz konusu Kararı sonrasında ikramiye farklarının ödenmesi konusunda yaptıkları başvurular, Anayasa Mahkemesi kararlarının geriye yürümediği gerekçesinden hareketle Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından reddedilmiştir.

Anayasa Mahkemesinin, emekli ikramiyesinde 30 yıl sınırlaması konusundaki düzenlemeye ilişkin kararı karşısında yaşanan mağduriyetler, bu konunun çözüme kavuşturulmasını zorunlu hale getirmiştir.

Bu doğrultuda Milliyetçi Hareket Partisi olarak konuyu denetim yolları kullanılarak Meclis gündemine taşıdık, kanun teklifleri vererek emeklilerimizin mağduriyetlerinin giderilmesi için çaba sarfettik.

Anayasa Mahkemesinin iptal kararına uygun bir düzenleme çok daha önceki bir tarihte Türkiye Büyük Millet Meclisi gündemine getirilmiş olsa, hem hak sahibi kimselerin yargıya başvurmaları önlenebilir, hem de tamamına yakını SGK aleyhine sonuçlandığı anlaşılan bu davalar nedeniyle, SGK'nın ödediği yargılama giderlerinin önüne geçilirdi.

Ayrıca yapılan düzenlemede insan hakları, hak, hukuk, adalet ve sosyal güvenlik hakkı ilkelerine gerekli özen gösterilmemiştir.

Emekli olunan tarihte alınan ikramiyenin güncellenmemesi sebebiyle ortaya çok küçük miktarlar çıkacak, bu da beklenti içinde olan geniş emekli kitlelerini hayal kırıklığına uğratacaktır.

Her yıl için 50 TL'den az olmamak ve toplamda 100 TL'nin altında olmamak üzere hesap yapılması yönündeki önerge bu anlamda yeterli olmamıştır.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak ikramiye ödemelerinin güncellenerek bu günkü katsayılar esas alınarak ödenmesi yönündeki önergemiz reddedilmiştir.

Yapılan düzenleme, hem emekliler arasında eşitsiz uygulamalara sebep olacak, hem de katsayının güncellenmesi suretiyle ikramiye farkı ödemelerinin yapılması gereğini ortadan kaldırmayacaktır.

Hakkaniyetli bir yaklaşım emekli olunan tarihte alınan ikramiye tutarını, o tarihteki satın alma gücüyle ilişkilendiren bir hesaplama yapılmasını gerektirmektedir.

Tasarıda öngörüldüğü haliyle yapılacak ikramiye hesabı neticesinde 7500 TL'den fazla ödeme yapılabilecek kişi sayısı çok az sayıda olacağından, bu tutarın altındaki ödemeler için herhangi bir faiz de işletilmeyecek olması, bu düzenlemenin ilgililere faydasının yok denecek seviyede olacağı anlamına gelmektedir.

Konuya ilişkin olarak dava açmış olanlara, dava öncesi yapılan idari başvuru tarihinden itibaren kanuni faiz işletilerek ikramiye ödenecek olması, dava açanlar ile açmayanlar bakımından (faiz nedeniyle) farklı ikramiye rakamlarının görülmesine ve eşitsizliğe neden olacaktır.

Bu sebeple, geçmiş yıllarda emekli olanlar bakımından güncelleme yapılarak bir ödeme yapılması; akıl, hukuk ve adalet anlayışının bir gereğidir. Getirilen düzenleme maalesef bundan yoksundur ve bu yönüyle emeklilerimizin aldatılmasına dönük bir düzenlemedir.

2 ve 3 üncü maddelerle döviz kazandıran uluslararası yük taşımacılığı ile kamu idareleri tarafından uluslararası ihaleye çıkarılmış yük taşımacılığı için uygulanan damga vergisi ve harç istisnasının yolcu taşımacılığı için de yapılması

öngörülmektedir. Bununla birlikte yurtiçi karayolu taşımacılığında da benzer uygulamaların yapılması; kamyon, otobüs ve taksici esnafının özellikle kullandıkları yakıtı ucuzlatacak vergi indirimine ilişkin düzenlemelerin de yapılmasını gerekli görmekteyiz.

6 ncı madde ile engellilere yönelik evde bakım yardımı uygulamasında gerçeğe aykırı belge ve sağlık kurulu raporu kullanımı nedeniyle yapılan ödemeler hariç olmak üzere fazla ve yersiz ödenen ve geri alınması gereken tutarlar ile bunlardan doğan faizlerin terkin edilmesi öngörülmektedir. Tasarıda engellilere yönelik olarak yapılan düzenleme olumlu bulunmakla birlikte, esasen problemi ortadan kaldırmamaktadır. Bu düzenleme bir mağduriyeti gideriyor olmakla birlikte esas problemi çözmekte ve benzer yeni sorunları barındırmaktadır. Sorun teşkil eden husus aylık verilmesinde aile gelirinin esas alınması uygulamasıdır. Bize göre engellinin kendi geliri üzerinden bir değerlendirme yapılarak aylık bağlanması gerekmektedir. Aksi takdirde uygulamada benzer problemler devam edecektir.

Ayrıca, maddede yer alan "Açılmış olan davalarda yargılama gideri ile vekâlet ücretine hükmolunmaz, hükmolunanlar tahsil edilmez." cümlesi yargıya müdahale niteliğinde olup Anayasa'ya aykırıdır.

8 ve 9 uncu maddeler ile belediyelere ait arsa ve arazilerin satışında KDV alınmaması öngörülmekle birlikte mevcut yasa hükmüne göre iki yıllık arsa ve araziler için zaten KDV'siz satış mümkündür. Bu durum karşısında bu sürenin neden kaldırıldığı, iki yıldan önce edinilen ve behemehâl satılması gereken hangi arsa ve arazinin olabileceği anlaşılamamıştır. Belediyeleri arsa ve arazi alım-satım işlemine dönüştürecek bu düzenlemenin devamında da bu yönde yapılmış geçmişe dönük satışlara ilişkin bir af da getirilmektedir. Bu düzenlemeler kamu taşınmazlarının, kamu yararı gözetilmeksizin keyfi olarak tasarruf edilmesine de zemin hazırlayacaktır.

14 ve 15 inci maddeler ile uluslararası gemi siciline kayıtlı gemi ve yatlara yönelik istisna uygulamaları genişletilmektedir. Buna göre gemi ve yatların işletilmesinden, devrinden, başka sicile geçirilmesinden ve hurdaya ayrılmasından doğan kazançlara ilişkin istisna getirilmekte, istisnalar nedeniyle geçmişe dönük herhangi bir tarhiyat yapılmaması, varsa açılmış davalardan feragat edilmesi, tahakkuk eden tutarların da terkin edilmesi düzenlenmektedir.

Tasarıda "Türk Uluslararası Gemi Siciline kaydedilen gemilerin, bu sicilden terkin edilerek başka bir sicile kaydedilmek üzere veya sair suretlerle devri halinde, bunların en az altı ay süreyle Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı olarak işletilmiş olması şartı aranır" ibaresinin sicilin kötü niyetli kişiler tarafından alım satım için kullanılmasını önlemek için konulduğu belirtilmesine rağmen bir gayrimenkulün bile ticarete konu olmaması için beş yıl süreyle satılmaması gerekirken gemi sicilinde bu sürenin altı ay olarak belirlenmesinin ticareti önlemesi mümkün gözükmemektedir. Bu hükümle Türkiye'nin şu an ki deniz ticareti açısından ne gibi bir fayda sağlayacağı, ekonomiye ne gibi faydası olacağı belli değildir.

Gemi taşımacılığına ilişkin teşvik edici düzenlemeler hem bu tasarıda hem de mevcut yasalarda yapılmış bulunmaktadır. Varlık Fonu kurulmasına ilişkin torba kanunda da bu hüküm düzenlenmek istenmiş ve itiraz üzerine tasarıdan çıkarılmıştı. Bu defa tekrar getirilen bu hüküm ile neyin amaçlandığı Türkiye ekonomisine ve taşımacılık sektörüne katkısının ne olacağı belli değildir. Düzenleme ile elinde gemi bulunan bazı kişilerin gemilerinin sisteme avantajlı bir şekilde sokulmasının hem haksız rekabete hem de vergi kaybına sebep olacağı değerlendirilmektedir. Ayrıca bu gemilerin niteliğine ilişkin bir sınırlamada bulunmamaktadır.

21 inci madde ile Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan ve öğrencilere yönelik eğitim ve yurt temini faaliyetinde bulunan vakıflardan, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Milli Eğitim Bakanlığı tarafından müştereken belirlenen şartları sağlayanlar lehine mülkiyeti hazineye ve kamu kurumlarına ait taşınmazlar üzerinde kırk dokuz yıl süre ile bedelsiz irtifak hakkı tesis edilmesi öngörülmektedir.

Türkiye vakıf ve derneklere ait izinsiz veya denetimsiz öğrenci yurtlarında yaşanan olumsuz olaylar ve gelişmeler nedeniyle öğrencilerin barınmasının nasıl olması gerektiği konusunu tartışmaktadır. Özellikle yoksul ailelerin çocuklarının barınmasının cemaat, tarikat vb.nin eline bırakılmaması amacıyla devlet tarafından temin edilmesi gerekmektedir.

Bize göre isteyen her öğrencinin barındırılabilceği bir kapasitenin devlet tarafından temini şarttır.

Diğer taraftan halen hazineye ait yerlerin bu tür vakıflara düşük bedelle devri mümkün iken bedelsiz hale getirilmesi ve kapsama diğer kamu kurumlarının da alınması belli vakıflara bir aktarım mı yapılacağı kaygısını akla getirmektedir. Zira yasa tasarısı tercihe yönelik düzenlemeyi üç bakanlığa bırakmaktadır. Bu yapı içerisinde ilgili sivil toplum kuruluşlarının katılımını da sağlayacak bir açıklık da bulunmamaktadır.

22 nci madde ile de halen bedelli olarak kullanılan arazilerin bedelsiz irtifak hakkına ve kullanma iznine dönüştürülmesi öngörülmektedir. Bu düzenleme de yukarıda ifade edilen endişeleri barındırmaktadır.

30 uncu maddede araçlarda hasarın giderilmesi ve tazminatın ödenmesine yönelik ilgili mevzuat çerçevesinde orijinale eşdeğerliği belgelendirilmiş parçaların kullanılabilmesi imkânı getirilmektedir. Bu düzenleme özellikle yerli üretimin desteklenmesine katkı sunacaksa da kullanmaya ilişkin tercihin ilgiliye bırakılması gerekmektedir ve sigorta sistemindeki iç düzenleme yerine farklı uygulamalara ve tüketicinin mağduriyetine yol açmamak için kanunda bu hususun düzenlenmesi gerekmektedir.

33 üncü madde ile çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde (A) sınıfı belge yerine (B) sınıfı belgeye sahip iş güvenliği uzmanı görevlendirilmesine; tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde ise (B) sınıfı belge yerine (C) sınıfı belgeye sahip iş güvenliği uzmanı görevlendirilmesine imkan veren süreler 2 yıl daha uzatılmaktadır. İş Sağlığı

ve Güvenliği Kanununa göre iş güvenliği uzmanlarının; çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde (A) sınıfı, tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde en az (B) sınıfı, az tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde ise en az (C) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı belgesine sahip olmaları şartı aranmakla birlikte, gerekli altyapı 5 yıldır oluşturulmadığından bu şart yerine getirilmemektedir. İş sağlığı ve güvenliği gereği ve sürenin 2 yıl uzatılmasının rehavete de yol açacağı dikkate alınarak, daha kısa zamanda uygulamaya geçilmesi uygun görülmektedir.

36 ncı madde ile yapılan düzenleme limanlarda yabancı bayraklı demirleyen gemi ve yatların kaçakçılık ve benzeri işlerin takibi bakımından Türk bayraklı hale getirilmesine yönelik bir düzenleme olarak takdim edilse de ilgililer bakımından yabancı bayraklı olmayı gerekli kılan nedenlerin ortadan kaldırılması bu tasarıyla mümkün bulunmadığından yapılan düzenlemeyle beklenen faydanın sağlanamayacağı anlaşılmaktadır. Öte yandan yabancı bayraklı yat, kotra, tekne ve benzerinin Türk bayraklı hale getirilmesi için farklı düzenlemelerin yapılması, müeyyidelerin tatbiki gerekmektedir.

3) SONUÇ;

1/796 Esas numaralı Emekli Sandığı Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın sosyal destekleme ve yatırım ortamını iyileştirme yönündeki düzenlemelerini olumlu değerlendirmekle birlikte emekli ikramiyesi ile ilgili düzenlemeyi eksik ve yukarıda ifade ettiğimiz bazı maddelerini de yersiz bulduğumuzu ve bu nedenle tasarının bu haline muhalif olduğumuzu arz ederiz.

İsmail Faruk Aksu
İstanbul

Mustafa Kalaycı
Konya

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ EMEKLİ
SANDIĞI KANUNU İLE BAZI KANUN VE
KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN
TASARISI**

MADDE 1- 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 226- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce otuz yıldan fazla emekli ikramiyesine müstahak hizmet süreleri bulunmasına rağmen, otuz tam hizmet yılı üzerinden emekli ikramiyesi ödenenlere, otuz yılı aşan her tam hizmet yılı için, görevlerinden ayrıldıkları tarihteki emekli keseneğine esas aylık unsurları üzerinden aylıklarının başlangıç tarihindeki katsayılar ve emekli ikramiyesi ödenmesine esas hükümler dikkate alınarak tahakkuk ettirilecek emekli ikramiyesinin, kendilerinin veya hak sahiplerinin bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden bir yıl içerisinde başvuruda bulunmaları şartıyla, 7.500 Türk Lirasına kadar olan kısmı başvuru tarihinden itibaren üç ay içerisinde, varsa kalan kısmı ise ilk ödeme tarihinden itibaren hesaplanacak kanuni faiziyle birlikte takip eden yılın aynı ayı içerisinde ödenir. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce başvuru yapıp dava açmamış olanların başvuruları, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte yapılmış sayılır.

Görülmekte olan davalarda ayrıca bir başvuru şartı aranmaksızın bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içerisinde, dava öncesi yapılan idari başvuru tarihinden itibaren işleyecek kanuni faiziyle birlikte hesaplanacak tutar birinci fıkra hükümlerine göre ödenir. Mahkemelerde, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce açılmış davalarda davanın konusuz kalması sebebiyle karar verilmesine yer olmadığına karar verilir. Yargılama giderleri idare üzerinde bırakılır ve vekalet ücretinin dörtte birine hükmedilir. Ayrıca, ilk derece mahkemelerince verilen kararlar

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ EMEKLİ
SANDIĞI KANUNU İLE BAZI KANUN VE
KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN
TASARISI**

MADDE 1- 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 226- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce otuz yıldan fazla emekli ikramiyesine müstahak hizmet süreleri bulunmasına rağmen, otuz tam hizmet yılı üzerinden emekli ikramiyesi ödenenlere, otuz yılı aşan her tam hizmet yılı için 50 Türk Lirasının altında olmamak üzere, görevlerinden ayrıldıkları tarihteki emekli keseneğine esas aylık unsurları üzerinden aylıklarının başlangıç tarihindeki katsayılar ve emekli ikramiyesi ödenmesine esas hükümler dikkate alınarak tahakkuk ettirilecek emekli ikramiyesinin, kendilerinin veya hak sahiplerinin bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden bir yıl içerisinde başvuruda bulunmaları şartıyla, 7.500 Türk Lirasına kadar olan kısmı başvuru tarihinden itibaren üç ay içerisinde, varsa kalan kısmı ise ilk ödeme tarihinden itibaren hesaplanacak kanuni faiziyle birlikte takip eden yılın aynı ayı içerisinde ödenir. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce başvuru yapıp dava açmamış olanların başvuruları, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte yapılmış sayılır. Bu fıkra kapsamında ödenecek toplam ikramiye tutarı hiçbir şekilde 100 Türk Lirasının altında olamaz.

Görülmekte olan davalarda ayrıca bir başvuru şartı aranmaksızın bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içerisinde, dava öncesi yapılan idari başvuru tarihinden itibaren işleyecek kanuni faiziyle birlikte hesaplanacak tutar birinci fıkra hükümlerine göre ödenir. Mahkemelerde, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce açılmış davalarda davanın konusuz kalması sebebiyle karar verilmesine yer olmadığına karar verilir. Yargılama giderleri idare üzerinde bırakılır ve

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

hakkında Sosyal Güvenlik Kurumunca kanun yollarına başvurulmaz ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce yapılan itiraz veya temyiz başvurularından vazgeçilmiş sayılır.”

MADDE 2- 13/7/1956 tarihli ve 6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun 29 uncu maddesinin birinci fıkrasının (p) bendinde yer alan “Türkiye’de kurulu borsalarda gerçekleştirilen” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 3- 1/7/1964 tarihli ve 488 sayılı Damga Vergisi Kanununun ek 2 nci maddesinin (2) numaralı fıkrasının (e) bendinde yer alan “münhasıran yük” ibaresi yürürlükten kaldırılmış ve (f) bendinde yer alan “yük taşımacılığında döviz olarak kazanılan navlun bedellerinin” ibaresi “yük ve yolcu taşımacılığında döviz olarak kazanılan bedellerin” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 4- 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununun ek 1 inci maddesinin (2) numaralı fıkrasının (e) bendinde yer alan “münhasıran yük” ibaresi yürürlükten kaldırılmış ve (f) bendinde yer alan “yük taşımacılığında döviz olarak kazanılan navlun bedellerinin” ibaresi “yük ve yolcu taşımacılığında döviz olarak kazanılan bedellerin” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 5- 492 sayılı Kanuna bağlı (8) sayılı tarifenin “XIII- Bağlama kütüğü ruhsatnamelerinden ve bunların vizelerinden alınacak harçlar:” başlıklı bölümünün başlığında ve birinci cümlesinde yer alan “ve bunların vizelerinden” ibareleri ile üçüncü cümlesinde yer alan “ve yapılacak vize” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 6- 14/1/1970 tarihli ve 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 22/A maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

vekalet ücretinin dörtte birine hükmedilir. Ayrıca, ilk derece mahkemelerince verilen kararlar hakkında Sosyal Güvenlik Kurumunca kanun yollarına başvurulmaz ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce yapılan itiraz veya temyiz başvurularından vazgeçilmiş sayılır.”

MADDE 2- 1/7/1964 tarihli ve 488 sayılı Damga Vergisi Kanununun ek 2 nci maddesinin (2) numaralı fıkrasının (e) bendinde yer alan “münhasıran yük” ibaresi yürürlükten kaldırılmış ve (f) bendinde yer alan “yük taşımacılığında döviz olarak kazanılan navlun bedellerinin” ibaresi “yük ve yolcu taşımacılığında döviz olarak kazanılan bedellerin” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 3- 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununun ek 1 inci maddesinin (2) numaralı fıkrasının (e) bendinde yer alan “münhasıran yük” ibaresi yürürlükten kaldırılmış ve (f) bendinde yer alan “yük taşımacılığında döviz olarak kazanılan navlun bedellerinin” ibaresi “yük ve yolcu taşımacılığında döviz olarak kazanılan bedellerin” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 4- 492 sayılı Kanuna bağlı (8) sayılı tarifenin “XIII- Bağlama kütüğü ruhsatnamelerinden ve bunların vizelerinden alınacak harçlar:” başlıklı bölümünün başlığında ve birinci cümlesinde yer alan “ve bunların vizelerinden” ibareleri ile üçüncü cümlesinde yer alan “ve yapılacak vize” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 5- 14/1/1970 tarihli ve 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 22/A maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

“Para Politikası Kurulu toplantıları, Başkan (Guvernör)’ın çağrısı üzerine yılda en az sekiz defa yapılır. 21 inci maddenin ikinci fıkrasının diğer hükümleri ile üçüncü fıkrası, Para Politikası Kurulu toplantıları için de uygulanır.”

MADDE 7- 24/5/1983 tarihli ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 15- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce bu Kanunun ek 7 nci maddesine istinaden kendilerine ödeme yapılmış olanlara, anılan maddenin birinci fıkrasında belirtilen gelir ölçütünün aşılması nedeniyle yersiz olarak ödenen tutarlar birinci fıkrada belirtilen gelir ölçütünün geçildiği oranda yasal faizi ile birlikte takip ve tahsil edilir. Söz konusu gelir ölçütünün bir kat veya daha fazla aşılması halinde yapılan yersiz ödemelerin tamamı yasal faizi ile birlikte tahsil edilir. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce bu kapsamda tahsil edilmiş olan tutarlar bakımından ilgili kişiler lehine hiçbir şekilde alacak hakkı doğmaz.”

MADDE 8- 25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendine “teçhizat teslimleri” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile belge kapsamındaki yazılım ve gayri maddi hak satış ve kiralamaları” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 9- 3065 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin (4) numaralı fıkrasının (r) bendinin birinci paragrafına “taşınmazların satışı” ibaresinden sonra gelmek üzere “(belediye ve il özel idaresinin taşınmaz satışlarında iki tam yıl şartı aranmaz)” ibaresi eklenmiş ve ikinci paragrafında yer alan “İstisna kapsamındaki” ibaresi “Belediyeler ve il özel idarelerinin taşınmaz teslimleri hariç, istisna kapsamındaki” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 10- 3065 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 36- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce belediyeler ve

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

“Para Politikası Kurulu toplantıları, Başkan (Guvernör)’ın çağrısı üzerine yılda en az sekiz defa yapılır. 21 inci maddenin ikinci fıkrasının diğer hükümleri ile üçüncü fıkrası, Para Politikası Kurulu toplantıları için de uygulanır.”

MADDE 6- 24/5/1983 tarihli ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 15- Gerçeğe uygun olmayan belge ve sağlık kurulu raporu kullanımı nedeniyle yapılan ödemeler hariç olmak üzere, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar bu Kanunun ek 7 nci maddesi kapsamında fazla ve yersiz ödenen ve geri alınması gereken tutarlar ile bunlardan doğan faizler terkin olunur. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce bu kapsamda tahsil edilmiş olan tutarlar bakımından ilgili kişiler lehine hiçbir şekilde alacak hakkı doğmaz ve yapılmış olan tahsilatlar iade edilmez. Açılmış olan davalarda yargılama gideri ile vekâlet ücretine hükmolunmaz, hükmolunanlar tahsil edilmez.”

MADDE 7- 25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendine “teçhizat teslimleri” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile belge kapsamındaki yazılım ve gayri maddi hak satış ve kiralamaları” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 8- 3065 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin (4) numaralı fıkrasının (p) bendinde yer alan “arsa ve arazi teslimleri,” ibaresinden sonra gelmek üzere “belediyeler ve il özel idarelerinin mülkiyetindeki taşınmazların satışı suretiyle gerçekleşen devir ve teslimler,” ibaresi eklenmiş; (r) bendinde yer alan “veya belediyeler ile il özel idarelerinin mülkiyetinde,” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 9- 3065 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 36- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce belediyeler

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

il özel idareleri tarafından yapılan taşınmaz teslimlerinde katma değer vergisi aranmaz, bu nedenle geçmişe dönük herhangi bir tarhiyat yapılmaz, daha önce yapılmış olan tarhiyatlardan varsa açılmış davalardan feragat edilmesi kaydıyla vazgeçilir, tahakkuk eden tutarlar terkin edilir, tahsil edilen tutarlar red ve iade edilmez.

Taşınmaz satışlarına ilişkin olarak belediyeler ve il özel idarelerince beyan edilen ancak Hazineye ödenmeyen katma değer vergisi, bu idarelerden taşınmaz satın alanlara da iade edilmez.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.

GEÇİCİ MADDE 37- İmalat sanayiine yönelik yatırım teşvik belgesi kapsamında;

a) Asgari 50 milyon Türk Lirası tutarında sabit yatırım öngörülen yatırımlara ilişkin inşaat işleri nedeniyle 2017 yılında yüklenilen ve 2017 yılının altı aylık dönemleri itibarıyla indirim yoluyla telafi edilemeyen katma değer vergisi altı aylık dönemleri izleyen bir yıl içerisinde,

b) 50 milyon Türk Lirası tutarına kadar sabit yatırım öngörülen yatırımlara ilişkin inşaat işleri nedeniyle 2017 yılında yüklenilen ve 2017 yılı sonuna kadar indirim yoluyla telafi edilemeyen katma değer vergisi izleyen yıl içerisinde,

talep edilmesi halinde belge sahibi mükellefe iade olunur. Teşvik belgesine konu yatırımın tamamlanmaması halinde, iade edilen vergiler, vergi ziyai cezası uygulanarak iade tarihinden itibaren gecikme faizi ile birlikte tahsil edilir. Bu vergiler ve cezalarında zamanaşımı, verginin tarhını veya cezanın kesilmesini gerektiren durumun meydana geldiği tarihi takip eden takvim yılı başında başlar.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.”

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

ve il özel idareleri tarafından iktisadi işletme oluşturmaksızın yapılan taşınmaz teslimlerinde katma değer vergisi aranmaz, bu nedenle geçmişe dönük herhangi bir tarhiyat yapılmaz, daha önce yapılmış olan tarhiyatlardan varsa açılmış davalardan feragat edilmesi kaydıyla vazgeçilir, tahakkuk eden tutarlar terkin edilir, tahsil edilen tutarlar red ve iade edilmez.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.”

MADDE 10- 3065 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“**GEÇİCİ MADDE 37-** İmalat sanayiine yönelik yatırım teşvik belgesi kapsamında;

a) Asgari 50 milyon Türk Lirası tutarında sabit yatırım öngörülen yatırımlara ilişkin inşaat işleri nedeniyle 2017 yılında yüklenilen ve 2017 yılının altı aylık dönemleri itibarıyla indirim yoluyla telafi edilemeyen katma değer vergisi altı aylık dönemleri izleyen bir yıl içerisinde,

b) 50 milyon Türk Lirası tutarına kadar sabit yatırım öngörülen yatırımlara ilişkin inşaat işleri nedeniyle 2017 yılında yüklenilen ve 2017 yılı sonuna kadar indirim yoluyla telafi edilemeyen katma değer vergisi izleyen yıl içerisinde,

talep edilmesi halinde belge sahibi mükellefe iade olunur. Teşvik belgesine konu yatırımın tamamlanmaması halinde, iade edilen vergiler, vergi ziyai cezası uygulanarak iade tarihinden itibaren gecikme faizi ile birlikte tahsil edilir. Bu vergiler ve cezalarda zamanaşımı, verginin tarhını veya cezanın kesilmesini gerektiren durumun meydana geldiği tarihi takip eden takvim yılı başında başlar.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.”

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 11- 4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanununun geçici 29 uncu maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bu Kanun kapsamında yer altındaki maden işlerinde faaliyet gösteren kamu kurum ve kuruluşlarının yer altındaki maden işlerine ilişkin 11/9/2014 tarihi ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla, 5/1/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu kapsamında devam eden sözleşmeler ile bu Kanun kapsamındaki rüdvans sözleşmelerinde, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununun 41, 53 ve 63 üncü maddelerinde 10/9/2014 tarihli ve 6552 sayılı Kanunla yapılan değişiklikler ile bu Kanunun ek 9 uncu maddesiyle sınırlı olmak kaydıyla meydana gelen maliyet artışları fiyat farkı olarak ödenir. Fiyat farkı ödenmesine ilişkin esas ve usuller; 4735 sayılı Kanun kapsamında imzalanan sözleşmeler için Kamu İhale Kurumunun teklifi, rüdvans sözleşmeleri için ise Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca belirlenir.”

MADDE 11- 27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanununun 235 inci maddesinin (4) numaralı fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Kara, deniz ve hava ulaşım araçları hakkında verilen el konularak mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararlarının uygulanmasında elkoyma işlemi bu araçların kayıtlı bulunduğu sicile şerh verilmek suretiyle de icra olunabilir.”

MADDE 12- 4458 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 9- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce bu Kanunun 235 inci maddesi uyarınca el konularak mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararı verilen kara, deniz ve hava ulaşım araçları ile ilgili olarak bu maddenin yürürlüğe girdiği ayı takip eden altıncı ayın sonuna kadar ilgili gümrük idaresine başvurulması ve taşıtın ilk iktisabında ödenen özel tüketim vergisinin %25’ine tekabül eden

MADDE 12- 27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanununun 235 inci maddesinin (4) numaralı fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Kara, deniz ve hava ulaşım araçları hakkında verilen el koyma kararları, bu araçların siciline şerh verilmek suretiyle icra olunarak el koyma ve mülkiyetin kamuya geçirilmesi işlemlerine devam edilir.”

MADDE 13- 4458 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 9- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce bu Kanunun 235 inci maddesi uyarınca el konularak mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararı verilen kara ulaşım araçları ile ilgili olarak bu maddenin yürürlüğe girdiği ayı takip eden altıncı ayın sonuna kadar ilgili gümrük idaresine başvurulması ve taşıtın ilk iktisabında ödenen özel tüketim vergisinin %25’ine tekabül eden tutarın, başvuru tarihinden itibaren bir ay

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

tutarın, özel tüketim vergisinin ödendiği tarihten bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar geçen süre için hesaplanacak gecikme zammıyla birlikte, başvuru tarihinden itibaren bir ay içinde ilgili tahsil dairesine ödenmesi halinde, el konularak mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararı kaldırılır ve el konulan araç, sahibine iade edilir. Bu karar gümrük idaresi tarafından ilgili mahkemeye bildirilir. Tasfiyesi tamamlanmış ulaşım araçları için bu fıkra kapsamında başvurular kabul edilmez.

Birinci fıkrada belirtilen oran bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutularak ilk iktisabı gerçekleşmiş kara, deniz ve hava ulaşım araçları ile ilgili olarak, bu Kanunun 235 inci maddesi kapsamında el konularak mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararı verilmesi gereken fiilin gümrük idaresince tespit edilmesinden önce ve birinci fıkrada belirtilen süre içinde kendiliğinden bildirilmesi durumunda %15 olarak uygulanır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları tespit etmeye Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Maliye Bakanlığı müştereken yetkilidir.”

MADDE 13- 16/12/1999 tarihli ve 4490 sayılı Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu ile 491 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 12 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddeye bu fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Türk Uluslararası Gemi Siciline kaydedilecek gemilere ve yatlara ilişkin alım, satım, ipotek, tescil, kredi, gemi kira, zaman charteri ve tüm navlun sözleşmeleri damga vergisine ve harçlara; bu işlemler nedeniyle alınacak paralar banka ve sigorta muameleleri vergisine ve fonlara tabi tutulmaz.

Birinci ve ikinci fıkra hükümleri, gemi ve yatların, Türk Uluslararası Gemi Sicilinden terkin edilerek bir başka sicile kaydedilmek üzere veya

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

İNİNDE İLGİLİ TAHSİL DAİRESİNE ÖDENMESİ HALİNDE, el konularak mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararı kaldırılır ve el konulan araç, sahibine iade edilir. Bu karar gümrük idaresi tarafından ilgili mahkemeye bildirilir. Tasfiyesi tamamlanmış ulaşım araçları için bu fıkra kapsamında başvurular kabul edilmez.

Birinci fıkrada belirtilen oran bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutularak ilk iktisabı gerçekleşmiş kara ulaşım araçları ile ilgili olarak, bu Kanunun 235 inci maddesi kapsamında el konularak mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararı verilmesi gereken fiilin gümrük idaresince tespit edilmesinden önce ve birinci fıkrada belirtilen süre içinde kendiliğinden bildirilmesi durumunda %15 olarak uygulanır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları tespit etmeye Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Maliye Bakanlığı müştereken yetkilidir.”

MADDE 14- 16/12/1999 tarihli ve 4490 sayılı Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu ile 491 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 12 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddeye bu fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Türk Uluslararası Gemi Siciline kaydedilecek gemilere ve yatlara ilişkin alım, satım, ipotek, tescil, kredi, gemi kira, zaman charteri ve tüm navlun sözleşmeleri damga vergisine ve harçlara; bu işlemler nedeniyle alınacak paralar banka ve sigorta muameleleri vergisine ve fonlara tabi tutulmaz.

Birinci ve ikinci fıkra hükümleri, gemi ve yatların, Türk Uluslararası Gemi Sicilinden terkin edilerek bir başka sicile kaydedilmek üzere veya

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

sair suretlerle devri aşamasında da uygulanır. Ancak, bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi uyarınca Türk Uluslararası Gemi Siciline kaydedilen gemilerin, bu sicilden terkin edilerek başka bir sicile kaydedilmek üzere veya sair suretlerle devri halinde, bunların en az altı ay süreyle Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı olarak işletilmiş olması şartı aranır.”

MADDE 14- 4490 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 3- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce, bu Kanun kapsamında tescile tabi deniz araçları arasında bulunan gemi ve yatların Türk Uluslararası Gemi Sicilinden terkin edilerek bir başka sicile kaydedilmek üzere veya sair suretlerle devrine ilişkin olarak bu Kanunun 12 nci maddesi kapsamında istisnalardan yararlananlar hakkında, yararlandıkları bu istisna dolayısıyla geçmişe dönük herhangi bir tarhiyat yapılmaz, daha önce yapılmış olan tarhiyatlardan varsa açılmış davalardan feragat edilmesi kaydıyla vazgeçilir, tahakkuk eden tutarlar terkin edilir, tahsil edilen tutarlar red ve iade edilmez.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.”

MADDE 15- 28/3/2001 tarihli ve 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanununun ek 1 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Katkı payının şirket hesaplarına nakden intikal ettiği tarihten önceki bir tarihte Devlet katkısı hesaplamasına konu edilmesi nedeniyle erken ödenen Devlet katkısı tutarlarına, Devlet katkısının Müsteşarlıkça fiilen ödendiği tarih ile ödenmesi gereken tarih arasındaki süre için, emeklilik gözetim merkezi tarafından 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesinde belirtilen gecikme zammı oranı esas alınarak gecikme bedeli hesaplanır. Hesaplanan bedelin, Devlet katkısının Müsteşarlıkça ödenmesi gereken tarihten şirketin ödeme yaptığı tarihe kadar 6183 sayılı

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

sair suretlerle devri aşamasında da uygulanır. Ancak, bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi uyarınca Türk Uluslararası Gemi Siciline kaydedilen gemilerin, bu sicilden terkin edilerek başka bir sicile kaydedilmek üzere veya sair suretlerle devri halinde, bunların en az altı ay süreyle Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı olarak işletilmiş olması şartı aranır.”

MADDE 15- 4490 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 3- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce, bu Kanun kapsamında tescile tabi deniz araçları arasında bulunan gemi ve yatların Türk Uluslararası Gemi Sicilinden terkin edilerek bir başka sicile kaydedilmek üzere veya sair suretlerle devrine ilişkin olarak bu Kanunun 12 nci maddesi kapsamında istisnalardan yararlananlar hakkında, yararlandıkları bu istisna dolayısıyla geçmişe dönük herhangi bir tarhiyat yapılmaz, daha önce yapılmış olan tarhiyatlardan varsa açılmış davalardan feragat edilmesi kaydıyla vazgeçilir, tahakkuk eden tutarlar terkin edilir, tahsil edilen tutarlar red ve iade edilmez.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.”

MADDE 16- 28/3/2001 tarihli ve 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanununun ek 1 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Katkı payının şirket hesaplarına nakden intikal ettiği tarihten önceki bir tarihte Devlet katkısı hesaplamasına konu edilmesi nedeniyle erken ödenen Devlet katkısı tutarlarına, Devlet katkısının Müsteşarlıkça fiilen ödendiği tarih ile ödenmesi gereken tarih arasındaki süre için, emeklilik gözetim merkezi tarafından 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesinde belirtilen gecikme zammı oranı esas alınarak gecikme bedeli hesaplanır. Hesaplanan bedelin, Devlet katkısının Müsteşarlıkça ödenmesi gereken tarihten şirketin ödeme yaptığı tarihe kadar 6183 sayılı

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Kanunun 51 inci maddesinde belirtilen gecikme zammı oranına göre hesaplanan faiziyle birlikte ilgili vergi dairesine ödenmesi gerektiği hususu emeklilik gözetim merkezi tarafından şirkete ve 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre gerekli takibatın yapılması amacıyla durum şirketin bağlı olduğu vergi dairesine bildirilir.”

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Kanunun 51 inci maddesinde belirtilen gecikme zammı oranına göre hesaplanan faiziyle birlikte ilgili vergi dairesine ödenmesi gerektiği hususu emeklilik gözetim merkezi tarafından şirkete ve 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre gerekli takibatın yapılması amacıyla durum şirketin bağlı olduğu vergi dairesine bildirilir.”

MADDE 17- 4632 sayılı Kanunun ek 2 nci maddesinin birinci fıkrasının ilk cümlesi “Türk vatandaşı veya 29/5/2009 tarihli ve 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 28 inci maddesi kapsamında olup kırk beş yaşını doldurmamış olanlardan; 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (c) bentlerine göre çalışmaya başlayanlar ile 17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 20 nci maddesi kapsamında kurulmuş olan sandıkların iştirakçisi olarak çalışmaya başlayanlar, işverenin bu Kanun hükümlerine göre düzenlediği bir emeklilik sözleşmesiyle emeklilik planına dâhil edilir.” şeklinde değiştirilmiş, aynı maddenin ikinci fıkrasının ilk cümlesinden sonra gelmek üzere “506 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesi kapsamında kurulmuş olan sandıkların iştirakçisi olan çalışanlar için bu çalışanların bağlı bulunduğu sandığa, katılım payı, kesenek veya diğer adlar altında ödediği tutarların hesaplanmasına esas kazancının yüzde üçüne karşılık gelen tutardır.” cümlesi eklenmiş ve aynı maddenin beşinci fıkrasında yer alan “Bankalar, Sosyal Güvenlik Kurumu” ifadesinden sonra gelmek üzere “, 506 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesi kapsamındaki sandıklar ile bunların ilgili buldukları kuruluşlar” ifadesi eklenmiştir.

MADDE 18- 4632 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesine “kırk beş yaşını doldurmamış olan çalışanlar” ifadesinden sonra gelmek üzere “ile 506 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesi kapsamında kurulmuş olan sandıkların iştirakçisi olarak çalışanlardan Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte kırk beş yaşını doldurmamış olanlar” ifadesi eklenmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 16- 4632 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 3- 1/1/2013 ila bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih arasındaki sürede, katkı payının şirket hesaplarına nakden intikal ettiği tarihten önceki bir tarihte Devlet katkısı hesaplamasına konu edilmesi nedeniyle, erken ödenen Devlet katkısı tutarlarına Devlet katkısının Müsteşarlıkça fiilen ödendiği tarih ile ödenmesi gereken tarih arasındaki süre için, emeklilik gözetim merkezi tarafından 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesinde belirtilen gecikme zammı oranı esas alınarak gecikme bedeli hesaplanır. Hesaplanan bedelin, Devlet katkısının Müsteşarlıkça ödenmesi gereken tarihten şirketin ödeme yaptığı tarihe kadar 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesinde belirtilen gecikme zammı oranına göre hesaplanan faiziyle birlikte ilgili vergi dairesine ödenmesi gerektiği hususu emeklilik gözetim merkezi tarafından şirkete ve 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre gerekli takibatın yapılması amacıyla durum ilgili şirketin bağlı olduğu vergi dairesine bildirilir.

1/1/2013 ila bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih arasındaki sürede, erken ödenen Devlet katkısı tutarları kapsamında, ilgili dönemde gerçekleştirilmiş olan iade işlemleri geçerliliğini korur.”

MADDE 17- 29/6/2001 tarihli ve 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 5 inci maddesinin altıncı fıkrasında yer alan “31.12.2000” ibaresi “19/7/2003” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 18- 4706 sayılı Kanunun ek 4 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan ve öğrencilere yönelik eğitim ve yurt temini faaliyeti bulunan vakıflardan Gençlik ve Spor Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Millî Eğitim Bakanlığı tarafından müştereken belirlenen

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 19- 4632 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 3- 1/1/2013 ila bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih arasındaki sürede, katkı payının şirket hesaplarına nakden intikal ettiği tarihten önceki bir tarihte Devlet katkısı hesaplamasına konu edilmesi nedeniyle, erken ödenen Devlet katkısı tutarlarına Devlet katkısının Müsteşarlıkça fiilen ödendiği tarih ile ödenmesi gereken tarih arasındaki süre için, emeklilik gözetim merkezi tarafından 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesinde belirtilen gecikme zammı oranı esas alınarak gecikme bedeli hesaplanır. Hesaplanan bedelin, Devlet katkısının Müsteşarlıkça ödenmesi gereken tarihten şirketin ödeme yaptığı tarihe kadar 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesinde belirtilen gecikme zammı oranına göre hesaplanan faiziyle birlikte ilgili vergi dairesine ödenmesi gerektiği hususu emeklilik gözetim merkezi tarafından şirkete ve 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre gerekli takibatın yapılması amacıyla durum ilgili şirketin bağlı olduğu vergi dairesine bildirilir.

1/1/2013 ila bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih arasındaki sürede, erken ödenen Devlet katkısı tutarları kapsamında, ilgili dönemde gerçekleştirilmiş olan iade işlemleri geçerliliğini korur.”

MADDE 20- 29/6/2001 tarihli ve 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 5 inci maddesinin altıncı fıkrasında yer alan “31.12.2000” ibaresi “19/7/2003” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 21- 4706 sayılı Kanunun ek 4 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan ve öğrencilere yönelik eğitim ve yurt temini faaliyeti bulunan vakıflardan Gençlik ve Spor Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Millî Eğitim Bakanlığı tarafından müştereken belirlenen

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

şartları sağlayanlar lehine, kuruluş amaçlarına uygun olarak kullanılmak üzere mülkiyeti Hazineye veya kamu kurum ve kuruluşlarına ait taşınmazlar üzerinde kırkdokuz yıl süre ile bedelsiz irtifak hakkı tesis edilebilir. Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerler üzerinde ise bunlar adına bedelsiz kullanma izni verilebilir. Bunlardan ayrıca hasılat payı alınmaz. Bu şekilde irtifak hakkı tesis edilen veya kullanım izni verilen taşınmazlardan elde edilen gelirin tamamı, münhasıran öğrencilere yönelik eğitim kurumlarının veya yurtların yapım, bakım, onarım, işletim ve benzeri giderlerinin karşılanmasında kullanılır. İrtifak hakkı tesis edilen taşınmazların tapu kütüğüne, taşınmazların verilmiş amacı dışında kullanılmayacağına ilişkin serh konulur.”

MADDE 19- 4706 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 21- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler ile mülkiyeti Hazineye veya kamu kurum ve kuruluşlarına ait taşınmazlar üzerinde bu Kanunun ek 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasında öngörülen şartları taşıyanlar lehine bedelli olarak tesis edilen irtifak hakları veya kullanma izinleri, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde talep edilmesi halinde, hasılat payı alınmaksızın kırkdokuz yıl süreli bedelsiz irtifak hakkına veya kullanma iznine dönüştürülür. Bu madde kapsamında kalan taşınmazların kullanımlarıyla ilgili olarak tebliğ edilen veya tahakkuk ettirilen kullanma izni ve irtifak hakkı bedelleri tahsil edilmez, tahsil edilenler iade edilmez.”

MADDE 20- 28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun geçici 20 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “2 milyar Türk Lirasına” ibareleri “25 milyar Türk Lirasına” şeklinde değiştirilmiş ve aynı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

şartları sağlayanlar lehine, kuruluş amaçlarına uygun olarak kullanılmak üzere mülkiyeti Hazineye veya kamu kurum ve kuruluşlarına ait taşınmazlar üzerinde kırkdokuz yıl süre ile bedelsiz irtifak hakkı tesis edilebilir. Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerler üzerinde ise bunlar adına bedelsiz kullanma izni verilebilir. Bunlardan ayrıca hasılat payı alınmaz. Bu şekilde irtifak hakkı tesis edilen veya kullanım izni verilen taşınmazlardan elde edilen gelirin tamamı, münhasıran öğrencilere yönelik eğitim kurumlarının veya yurtların yapım, bakım, onarım, işletim ve benzeri giderlerinin karşılanmasında kullanılır. İrtifak hakkı tesis edilen taşınmazların tapu kütüğüne, taşınmazların verilmiş amacı dışında kullanılmayacağına ilişkin serh konulur.”

MADDE 22- 4706 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 21- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler ile mülkiyeti Hazineye veya kamu kurum ve kuruluşlarına ait taşınmazlar üzerinde bu Kanunun ek 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasında öngörülen şartları taşıyanlar lehine bedelli olarak tesis edilen irtifak hakları veya kullanma izinleri, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde talep edilmesi halinde, hasılat payı alınmaksızın kırkdokuz yıl süreli bedelsiz irtifak hakkına veya kullanma iznine dönüştürülür. Bu madde kapsamında kalan taşınmazların kullanımlarıyla ilgili olarak tebliğ edilen veya tahakkuk ettirilen kullanma izni ve irtifak hakkı bedelleri tahsil edilmez, tahsil edilenler iade edilmez.”

MADDE 23- 28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun geçici 20 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “2 milyar Türk Lirasına” ibareleri “25 milyar Türk Lirasına” şeklinde değiştirilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

“GEÇİCİ MADDE 28- Toplu Konut İdaresi Başkanlığının 28/3/2001 tarihli ve 2001/2202 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca Yüksek Planlama Kurulu Kararı kapsamında ihraç ettiği borçlanma senetlerinden kaynaklı Tasfiye Halinde Türkiye Emlak Bankası A.Ş.’ye olan borçları bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih esas alınarak belirlenen tutar üzerinden Müsteşarlığa nakledilir.

Müsteşarlık, Tasfiye Halinde Türkiye Emlak Bankası A.Ş.’nin 15/11/2000 tarihli ve 4603 sayılı Kanunun geçici 3 üncü maddesi kapsamında Müsteşarlığa olan ve diğer Hazine alacağı kapsamında izlenen borçlarını birinci fıkra çerçevesinde nakledilen tutardan takas ederek mahsup işlemini gerçekleştirir.

Yukarıdaki fıkralar kapsamında yapılacak nakil, takas ve mahsup işlemleri sonrasında oluşan bakiye tutarın ödenmesine ilişkin usul ve esaslar Bakan tarafından belirlenir ve bu tutar Müsteşarlık bütçesine konulacak ödenekten karşılanır.

Tasfiye Halinde Türkiye Emlak Bankası A.Ş. ve Toplu Konut İdaresi Başkanlığı, bu madde kapsamında gerçekleştirilen nakil, takas ve mahsup işlemlerinden sonra bilançolarında gerekli düzeltmeleri yapar.

Bu madde kapsamında gerçekleştirilecek nakil, takas ve mahsup işlemlerini Bakanın teklifi üzerine bütçenin gelir ve gider hesaplarıyla ilişkilendirilmeksizin mahiyetlerine göre ilgili Devlet hesaplarına kaydettirmeye Maliye Bakanı yetkilidir.”

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 24- 4749 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 28- Toplu Konut İdaresi Başkanlığının 28/3/2001 tarihli ve 2001/2202 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca Yüksek Planlama Kurulu Kararı kapsamında ihraç ettiği borçlanma senetlerinden kaynaklı Tasfiye Halinde Türkiye Emlak Bankası A.Ş.’ye olan borçları bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih esas alınarak belirlenen tutar üzerinden Müsteşarlığa nakledilir.

Müsteşarlık, Tasfiye Halinde Türkiye Emlak Bankası A.Ş.’nin 15/11/2000 tarihli ve 4603 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi ve Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanunun geçici 3 üncü maddesi kapsamında Müsteşarlığa olan ve diğer Hazine alacağı kapsamında izlenen borçlarını birinci fıkra çerçevesinde nakledilen tutardan takas ederek mahsup işlemini gerçekleştirir.

Yukarıdaki fıkralar kapsamında yapılacak nakil, takas ve mahsup işlemleri sonrasında oluşan bakiye tutarın ödenmesine ilişkin usul ve esaslar Bakan tarafından belirlenir ve bu tutar Müsteşarlık bütçesine konulacak ödenekten karşılanır.

Tasfiye Halinde Türkiye Emlak Bankası A.Ş. ve Toplu Konut İdaresi Başkanlığı, bu madde kapsamında gerçekleştirilen nakil, takas ve mahsup işlemlerinden sonra bilançolarında gerekli düzeltmeleri yapar.

Bu madde kapsamında gerçekleştirilecek nakil, takas ve mahsup işlemlerini Bakanın teklifi üzerine bütçenin gelir ve gider hesaplarıyla ilişkilendirilmeksizin mahiyetlerine göre ilgili Devlet hesaplarına kaydettirmeye Maliye Bakanı yetkilidir.”

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 21- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 71- Bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında haklarında uzun vadeli sigorta kolları hükümleri uygulanan sigortalıları çalıştıran işverenlerce;

a) 2016 yılının aynı ayına ilişkin Kuruma verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde prime esas günlük kazancı Bakanlar Kurulunca belirlenen tutar ve altında bildirilen sigortalıların toplam prim ödeme gün sayısını geçmemek üzere, 2017 yılında cari aya ilişkin verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme gün sayısının,

b) 2017 yılı içinde ilk defa bu Kanun kapsamına alınan işyerlerinden bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme gün sayısının,

2017 yılı Ocak ila Aralık ayları/dönemleri için Bakanlar Kurulunca tespit edilen günlük tutar ile çarpımı sonucu bulunacak tutar, bu işverenlerin Kuruma ödeyecekleri sigorta primlerinden mahsup edilir ve bu tutar Hazinece karşılanır.

Mevcut bir işletmenin kapatılarak değişik bir ad, unvan ya da bir iş birimi olarak açılması veya yönetim ve kontrolü elinde bulunduracak şekilde doğrudan veya dolaylı ortaklık ilişkisi bulunan şirketler arasında istihdamın kaydırılması, şahıs işletmelerinde işletme sahipliğinin değiştirilmesi gibi Hazine katkısından yararlanmak amacıyla muvazaalı işlem tesis ettiği anlaşılan veya sigortalıların prime esas kazançlarını 2017 yılı için eksik bildirdiği tespit edilen işyerlerinden Hazinece karşılanan tutar gecikme cezası ve gecikme zammıyla birlikte geri alınır ve bu işyerleri hakkında bu madde hükümleri uygulanmaz.

İşverenlerin çalıştırdıkları sigortalılarla ilgili 2017 yılına ilişkin olarak, aylık prim

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 25- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 71- Bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında haklarında uzun vadeli sigorta kolları hükümleri uygulanan sigortalıları çalıştıran işverenlerce;

a) 2016 yılının aynı ayına ilişkin Kuruma verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde prime esas günlük kazancı Bakanlar Kurulunca belirlenen tutar ve altında bildirilen sigortalıların toplam prim ödeme gün sayısını geçmemek üzere, 2017 yılında cari aya ilişkin verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme gün sayısının,

b) 2017 yılı içinde ilk defa bu Kanun kapsamına alınan işyerlerinden bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme gün sayısının,

2017 yılı Ocak ila Aralık ayları/dönemleri için Bakanlar Kurulunca tespit edilen günlük tutar ile çarpımı sonucu bulunacak tutar, bu işverenlerin Kuruma ödeyecekleri sigorta primlerinden mahsup edilir ve bu tutar Hazinece karşılanır.

Mevcut bir işletmenin kapatılarak değişik bir ad, unvan ya da bir iş birimi olarak açılması veya yönetim ve kontrolü elinde bulunduracak şekilde doğrudan veya dolaylı ortaklık ilişkisi bulunan şirketler arasında istihdamın kaydırılması, şahıs işletmelerinde işletme sahipliğinin değiştirilmesi gibi Hazine katkısından yararlanmak amacıyla muvazaalı işlem tesis ettiği anlaşılan veya sigortalıların prime esas kazançlarını 2017 yılı için eksik bildirdiği tespit edilen işyerlerinden Hazinece karşılanan tutar gecikme cezası ve gecikme zammıyla birlikte geri alınır ve bu işyerleri hakkında bu madde hükümleri uygulanmaz.

İşverenlerin çalıştırdıkları sigortalılarla ilgili 2017 yılına ilişkin olarak, aylık prim

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

ve hizmet belgelerini veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerini yasal süresi içerisinde vermediği, sigorta primlerini yasal süresinde ödemediği, denetim ve kontrolle görevli memurlarca yapılan soruşturma ve incelemelerde çalıştırdığı kişileri sigortalı olarak bildirmedeği veya bildirilen sigortalının fiilen çalışmadığı durumlarının tespit edilmesi, Kuruma prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borcu bulunması hâllerinde bu maddenin birinci fıkrasının (b) bendine ilişkin hükümler uygulanmaz. Ancak Kuruma olan prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borçlarını 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 48 inci maddesine göre tecil ve taksitlendiren işverenler bu tecil ve taksitlendirme devam ettiği sürece anılan fıkra hükmünden yararlandırılır.

Birinci fıkranın (a) bendinin uygulanmasında, bir önceki yılın aynı ayına ilişkin aylık prim ve hizmet belgesi verilmemiş olması hâlinde bildirim yapılmış takip eden ilk aya ilişkin aylık prim ve hizmet belgesindeki bildirimler esas alınır. 2016 yılından önce bu Kanun kapsamına alınmış ancak 2016 yılında sigortalı çalıştırmamış işyerleri hakkında birinci fıkranın (b) bendi hükümleri uygulanır.

Sigortalı ve işveren hisselerine ait sigorta primlerinin Devlet tarafından karşılandığı durumlarda işverenin ödeyeceği sigorta priminin Hazinece karşılanacak tutardan az olması hâlinde sadece sigorta prim borcu kadar mahsup işlemi yapılır.

4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanununun ek 9 uncu maddesi uyarınca ücretleri asgari ücretin iki katından az olamayacağı hükme bağlanan “Linyit” ve “Taşkömürü” çıkarılan işyerlerinde yer altında çalışan sigortalılar için birinci fıkranın uygulanmasında (a) bendi uyarınca belirlenecek günlük kazanç iki kat olarak ve 2016 yılının aynı ayına ilişkin Kuruma

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

ve hizmet belgelerini veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerini yasal süresi içerisinde vermediği, sigorta primlerini yasal süresinde ödemediği, denetim ve kontrolle görevli memurlarca yapılan soruşturma ve incelemelerde çalıştırdığı kişileri sigortalı olarak bildirmedeği veya bildirilen sigortalının fiilen çalışmadığı durumlarının tespit edilmesi, Kuruma prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borcu bulunması hâllerinde bu maddenin birinci fıkrasının (b) bendine ilişkin hükümler uygulanmaz. Ancak Kuruma olan prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borçlarını 6183 sayılı Kanunun 48 inci maddesine göre tecil ve taksitlendiren işverenler bu tecil ve taksitlendirme devam ettiği sürece anılan fıkra hükmünden yararlandırılır.

Birinci fıkranın (a) bendinin uygulanmasında, bir önceki yılın aynı ayına ilişkin aylık prim ve hizmet belgesi verilmemiş olması hâlinde bildirim yapılmış takip eden ilk aya ilişkin aylık prim ve hizmet belgesindeki bildirimler esas alınır. 2016 yılından önce bu Kanun kapsamına alınmış ancak 2016 yılında sigortalı çalıştırmamış işyerleri hakkında birinci fıkranın (b) bendi hükümleri uygulanır.

Sigortalı ve işveren hisselerine ait sigorta primlerinin Devlet tarafından karşılandığı durumlarda işverenin ödeyeceği sigorta priminin Hazinece karşılanacak tutardan az olması hâlinde sadece sigorta prim borcu kadar mahsup işlemi yapılır.

3213 sayılı Kanunun ek 9 uncu maddesi uyarınca ücretleri asgari ücretin iki katından az olamayacağı hükme bağlanan “Linyit” ve “Taşkömürü” çıkarılan işyerlerinde yer altında çalışan sigortalılar için birinci fıkranın uygulanmasında (a) bendi uyarınca belirlenecek günlük kazanç iki kat olarak ve 2016 yılının aynı ayına ilişkin Kuruma verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde bildirilen prim ödeme gün sayısının yüzde 50’sini geçmemek üzere, 2017 yılında

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde bildirilen prim ödeme gün sayısının yüzde 50'sini geçmemek üzere, 2017 yılında cari aya ilişkin verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme gün sayısı dikkate alınır.

Bu madde hükümleri, 5018 sayılı Kanuna ekli (I) sayılı cetvelde sayılan kamu idarelerine ait kadro ve pozisyonlarda 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında çalışan sigortalılar için uygulanmaz.

4734 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c) ve (d) bentlerinde sayılan idareler tarafından ilgili mevzuatı uyarınca yapılan ve sözleşmesinde fiyat farkı ödeneceği öngörülen hizmet alımlarında, ihale dokümanında personel sayısının belirlendiği ve haftalık çalışma saatinin tamamının idarede kullanılmasının öngörüldüğü işçilikler için birinci fıkra uyarınca Hazine tarafından karşılanacak tutarlar bu idarelerce işverenlerin hak edişinden kesilir.

2017 yılı Ocak ile Aralık aylarına/dönemlerine ilişkin yasal süresi dışında Kuruma verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya Maliye Bakanlığına verilecek muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde kayıtlı sigortalılar için bu madde hükümleri uygulanmaz.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığının görüşleri alınmak suretiyle Kurum tarafından belirlenir.

GEÇİCİ MADDE 72- Bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen sigortalıları çalıştıran özel sektör işverenlerinden, 2016 yılı Aralık ayı için geçici 68 inci, 2017 yılı Ocak ve Şubat ayları için geçici 71 inci madde kapsamında Hazine katkısına

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

cari aya ilişkin verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme gün sayısı dikkate alınır.

Bu madde hükümleri, 5018 sayılı Kanuna ekli (I) sayılı cetvelde sayılan kamu idarelerine ait kadro ve pozisyonlarda 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında çalışan sigortalılar için uygulanmaz.

4734 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c) ve (d) bentlerinde sayılan idareler tarafından ilgili mevzuatı uyarınca yapılan ve sözleşmesinde fiyat farkı ödeneceği öngörülen hizmet alımlarında, ihale dokümanında personel sayısının belirlendiği ve haftalık çalışma saatinin tamamının idarede kullanılmasının öngörüldüğü işçilikler için birinci fıkra uyarınca Hazine tarafından karşılanacak tutarlar bu idarelerce işverenlerin hak edişinden kesilir.

2017 yılı Ocak ile Aralık aylarına/dönemlerine ilişkin yasal süresi dışında Kuruma verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya Maliye Bakanlığına verilecek muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde kayıtlı sigortalılar için bu madde hükümleri uygulanmaz.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığının görüşleri alınmak suretiyle Kurum tarafından belirlenir.”

MADDE 26- 5510 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 72- Bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen sigortalıları çalıştıran özel sektör işverenlerinden, 2016 yılı Aralık ayı için geçici 68 inci, 2017 yılı Ocak ve Şubat ayları için geçici 71 inci madde kapsamında Hazine katkısına müstahak olanların,

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

müstahak olanların, anılan maddeler uyarınca Hazine katkısı hesabında ilgili aylarda dikkate alınacak prim ödeme gün sayısının günlük 60 TL ile çarpımı sonucu bulunacak sigorta primine esas kazanç tutarı üzerinden hesaplanacak 2016 yılı Aralık, 2017 yılı Ocak ve Şubat aylarına ait sigorta prim tutarlarını, sırasıyla 2017 yılı Ekim, Kasım ve Aralık ayları içerisinde Kurumca belirlenecek tarihe kadar ödemeleri halinde bu aylara ilişkin primler süresinde ödenmiş sayılır. Bu maddenin uygulanmasında, 2016 ve 2017 yılı içerisinde ilk defa bu Kanun kapsamına alınan işyerleri için sigorta primlerini yasal süresinde ödeme şartı aranmaz.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurumca belirlenir.”

MADDE 22- 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 32 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(5) 19 uncu maddenin birinci fıkrası kapsamında birleşen sanayi sicil belgesini haiz ve fiilen üretim faaliyetiyle iştigal eden küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin, birleşme tarihinde sona eren hesap döneminde elde ettiği kazançları ile bu kapsamda birleşilen kurumun birleşme işleminin gerçekleştiği hesap dönemi dahil olmak üzere üç hesap döneminde elde ettiği kazançlarına uygulanmak üzere kurumlar vergisi oranını %75’e kadar indirimli uygulamaya, bu indirim oranını, sektörler, iş kolları, üretim alanları, bölgeler, hesap dönemleri itibarıyla ya da orta ve yüksek teknolojlili ürün üreten veya imalatçı ihracatçı kurumlar için ayrı veya birlikte farklılaştırmaya Bakanlar Kurulu; bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.”

MADDE 23- 5520 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 9- (1) Mükelleflerin 2017 takvim yılında gerçekleştirdikleri imalat sanayiine yönelik yatırım teşvik belgesi kapsamındaki

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

anılan maddeler uyarınca Hazine katkısı hesabında ilgili aylarda dikkate alınacak prim ödeme gün sayısının günlük 60 TL ile çarpımı sonucu bulunacak sigorta primine esas kazanç tutarı üzerinden hesaplanacak 2016 yılı Aralık, 2017 yılı Ocak ve Şubat aylarına ait sigorta prim tutarlarını, sırasıyla 2017 yılı Ekim, Kasım ve Aralık ayları içerisinde Kurumca belirlenecek tarihe kadar ödemeleri halinde bu aylara ilişkin primler süresinde ödenmiş sayılır. Bu maddenin uygulanmasında, 2016 ve 2017 yılı içerisinde ilk defa bu Kanun kapsamına alınan işyerleri için sigorta primlerini yasal süresinde ödeme şartı aranmaz.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurumca belirlenir.”

MADDE 27- 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 32 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(5) 19 uncu maddenin birinci fıkrası kapsamında birleşen sanayi sicil belgesini haiz ve fiilen üretim faaliyetiyle iştigal eden küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin, birleşme tarihinde sona eren hesap döneminde münhasıran üretim faaliyetinden elde ettiği kazançları ile bu kapsamda birleşilen kurumun birleşme işleminin gerçekleştiği hesap dönemi dahil olmak üzere üç hesap döneminde münhasıran üretim faaliyetinden elde ettiği kazançlarına uygulanmak üzere kurumlar vergisi oranını %75’e kadar indirimli uygulamaya, bu indirim oranını, sektörler, iş kolları, üretim alanları, bölgeler, hesap dönemleri itibarıyla ya da orta ve yüksek teknolojlili ürün üreten veya imalatçı ihracatçı kurumlar için ayrı ayrı veya birlikte farklılaştırmaya Bakanlar Kurulu; bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.”

MADDE 28- 5520 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 9- (1) Mükelleflerin 2017 takvim yılında gerçekleştirdikleri imalat sanayiine yönelik yatırım teşvik belgesi kapsamındaki

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

yatırım harcamaları için, bu Kanunun 32/A maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendinde “%55”, “%65” ve “%90” şeklinde yer alan kanuni oranlar sırasıyla “%70”, “%80” ve “%100” şeklinde ve (c) bendinde “%50” şeklinde yer alan kanuni oran ise “%100” şeklinde uygulanır.”

MADDE 24- 3/6/2007 tarihli ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanununun 11 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(6) Hasarın giderilmesine ve tazminatın ödenmesine yönelik olarak ilgili mevzuat çerçevesinde belgelendirilmiş parçaların kullanılmasına ilişkin usul ve esaslar ilgili sigorta genel şartlarında belirlenir.”

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

yatırım harcamaları için, bu Kanunun 32/A maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendinde “%55”, “%65” ve “%90” şeklinde yer alan kanuni oranlar sırasıyla “%70”, “%80” ve “%100” şeklinde ve (c) bendinde “%50” şeklinde yer alan kanuni oran ise “%100” şeklinde uygulanır.”

MADDE 29- 21/3/2007 tarihli ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 10- (1) Bu Kanunun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrası uyarınca gümrük vergilerinin kısmen eksik ödenmesi nedeniyle açılan kamu davalarında, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce el konulan ve müsadere kararı verilmemiş kara taşıtları ile ilgili olarak;

a) Taşıtın tasfiyesinin tamamlanmamış olması,

b) Bu maddenin yürürlüğe girdiği ayı takip eden altıncı ayın sonuna kadar ilgili gümrük idaresine başvurulması ve taşıtın ilk iktisabında ödenmesi gereken özel tüketim vergisinin %25’ine tekabül eden tutarın başvuru tarihinden itibaren bir ay içinde ilgili tahsil dairesine ödenmesi,

şartlarının birlikte gerçekleşmesi halinde el koyma kararı kaldırılır ve el konulan aracın sahibine iade edilmesine karar verilir.

(2) Birinci fıkrada belirtilen kamu davalarında, eşyanın müsaderesi yerine eşyanın gümrüklenmiş değerinin ödenmesine karar verilir.

(3) Birinci fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esasları tespit etmeye Adalet Bakanlığı ve Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Maliye Bakanlığı müştereken yetkilidir.”

MADDE 30- 3/6/2007 tarihli ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanununun 11 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(6) Hasarın giderilmesine ve tazminatın ödenmesine yönelik olarak ilgili mevzuat çerçevesinde orijinale eşdeğerliği belgelendirilmiş parçaların kullanılmasına ilişkin usul ve esaslar ilgili sigorta genel şartlarında belirlenir.”

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 25- 22/1/2009 tarihli ve 5834 sayılı Karşılıksız Çek ve Protestolu Senetler ile Kredi ve Kredi Kartları Borçlarına İlişkin Kayıtların Dikkate Alınmaması Hakkında Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 1- (1) Ödeme tarihi bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce olup da kullandığı nakdî ve gayrî nakdî kredinin ödemelerini aksatan gerçek ve tüzel kişilerin, ticari faaliyette bulunan ve bulunmayan gerçek kişilerin ve kredi müşterilerinin karşılıksız çıkan çek, protesto edilmiş senet, kredi kartı ve diğer kredi borçlarına ilişkin kayıtları, söz konusu borçların bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde tamamının ödenmesi veya yeniden yapılandırılması halinde 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun ek 1 inci maddesi hükmü uyarınca kurulan Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezi nezdinde tutulan kayıtlar, bu kişilerle yapılan finansal işlemlerde kredi kuruluşları ve finansal kuruluşlar tarafından dikkate alınmayabilir.

(2) Kredi kuruluşları ve finansal kuruluşların bu maddenin kapsamına giren gerçek ve tüzel kişilere kullandırdıkları kredilerden dolayı herhangi hukuki ve cezai sorumlulukları söz konusu olmaz.”

MADDE 26- 13/2/2011 tarihli ve 6111 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve Diğer Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun geçici 12 nci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “1/1/2017” ibaresi “1/1/2019” şeklinde değiştirilmiştir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 31- 22/1/2009 tarihli ve 5834 sayılı Karşılıksız Çek ve Protestolu Senetler ile Kredi ve Kredi Kartları Borçlarına İlişkin Kayıtların Dikkate Alınmaması Hakkında Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 1- (1) Anapara ve/veya taksit ödeme tarihi bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce olup da; kullandığı nakdî ve gayri nakdî kredilerinin anapara, faiz ve/veya ferilerine ilişkin ödemelerini aksatan gerçek ve tüzel kişilerin, ticari faaliyette bulunan ve bulunmayan gerçek kişilerin ve kredi müşterilerinin karşılıksız çıkan çek, protesto edilmiş senet, kredi kartı ve diğer kredi borçlarına ilişkin 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun ek 1 inci maddesi hükmü uyarınca kurulan Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezi nezdinde tutulan kayıtları, söz konusu borçların ödenmesi geciken kısmının bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde tamamının ödenmesi veya yeniden yapılandırılması halinde, bu kişilerle yapılan finansal işlemlerde kredi kuruluşları ve finansal kuruluşlar tarafından dikkate alınmayabilir.

(2) Kredi kuruluşları ve finansal kuruluşların birinci fıkraya hükmü uyarınca mevcut kredileri yeniden yapılandırması veya yeni kredi kullandırması, bu kuruluşlara hukuki ve cezai sorumluluk doğurmaz.”

MADDE 32- 13/2/2011 tarihli ve 6111 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve Diğer Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun geçici 12 nci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “1/1/2017” ibaresi “1/1/2019” şeklinde değiştirilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 27- 2/9/1983 tarihli ve 78 sayılı Yükseköğretim Kurumları Öğretim Elemanlarının Kadroları Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 23- Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesinde kullanılmak üzere ekli (1) sayılı listede yer alan öğretim elemanlarına ait kadrolar ihdas edilerek bu Kanun Hükmünde Kararnameye bağlı cetvellerin anılan Üniversiteye ait bölümüne eklenmiştir.”

MADDE 28- 26/9/2011 tarihli ve 655 sayılı Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“Yabancı bayrak çekilmiş olan yat, kotra, tekne ve gezinti gemilerinin Türk bayrağına geçişine ilişkin istisnalar

GEÇİCİ MADDE 9- (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla yurtdışında bulunan veya yabancı bayrak çekilmiş olan Türk Gümrük Tarife Cetvelinin 8901.10.10.00.11 ve 8901.10.90.00.11 numaralarında yer alan mallar ile 89.03 tarife pozisyonunda yer alan mallardan yat, kotra, tekne ve gezinti gemilerinin, Türkiye’deki gerçek veya tüzel kişilere bedelsiz olarak intikali veraset ve intikal vergisinden; bunların Türkiye’ye ithali ile kayıt ve tesciline

MADDE 33- 20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun geçici 4 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “1/1/2017” ibaresi “1/1/2019” ve “1/1/2018” ibaresi “1/1/2020” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 34- 18/10/2012 tarihli ve 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanununun 54 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Yüksek Hakem Kurulu, Yargıtayın bu Kanundan doğan uyumsuzluklara bakmakla görevli dairelerinin başkanları arasından başkanlık süresi en fazla olanın başkanlığında;”

MADDE 35- 2/9/1983 tarihli ve 78 sayılı Yükseköğretim Kurumları Öğretim Elemanlarının Kadroları Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 23- Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesinde kullanılmak üzere ekli (1) sayılı listede yer alan öğretim elemanlarına ait kadrolar ihdas edilerek bu Kanun Hükmünde Kararnameye bağlı cetvellerin anılan Üniversiteye ait bölümüne eklenmiştir.”

MADDE 36- 26/9/2011 tarihli ve 655 sayılı Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“Yabancı bayrak çekilmiş olan yat, kotra, tekne ve gezinti gemilerinin Türk bayrağına geçişine ilişkin istisnalar

GEÇİCİ MADDE 9- (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla yurtdışında bulunan veya yabancı bayrak çekilmiş olan Türk Gümrük Tarife Cetvelinin 8901.10.10.00.11 ve 8901.10.90.00.11 numaralarında yer alan mallar ile 89.03 tarife pozisyonunda yer alan mallardan yat, kotra, tekne ve gezinti gemilerinin, Türkiye’deki gerçek veya tüzel kişilere bedelsiz olarak intikali veraset ve intikal vergisinden; bunların Türkiye’ye ithali ile kayıt ve tesciline

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

ilişkin iş ve işlemler, 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununa bağlı (8) sayılı tarifede yer alan bağlama kütüğü ruhsatnamelerinden alınacak harçlar hariç olmak üzere, gümrük vergisi dahil her türlü vergi, resim, harç, fon ve paylardan müstesnadır.

(2) Birinci fıkraya kapsamına giren gemi, yat, kotra, tekne ve gezinti gemilerinin, Türkiye'ye ithali veya kayıt ve tescili öncesi dönemlere ilişkin olarak, bunları Türkiye'ye ithal edenler veya adlarına kayıt ve tescil ettirenler hakkında bunların ediniminden kaynaklı vergi incelemesi veya tarhiyat yapılmaz, daha önce yapılmış olan tarhiyatlardan varsa açılmış davalardan feragat edilmesi kaydıyla vazgeçilir, tahakkuk eden tutarlar terkin edilir, tahsil edilen tutarlar red ve iade edilmez. Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.”

MADDE 29- Bu Kanunun;

a) 10 uncu maddesiyle 3065 sayılı Kanuna eklenen geçici 37 nci madde, 23 üncü maddesiyle 5520 sayılı Kanuna eklenen geçici 9 uncu madde ve 26 ncı maddesi 1/1/2017 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,

b) Diğer hükümleri yayımı tarihinde, yürürlüğe girer.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

ilişkin iş ve işlemler, 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununa bağlı (8) sayılı tarifede yer alan bağlama kütüğü ruhsatnamelerinden alınacak harçlar hariç olmak üzere, gümrük vergisi dahil her türlü vergi, resim, harç, fon ve paylardan müstesnadır.

(2) Birinci fıkraya kapsamına giren gemi, yat, kotra, tekne ve gezinti gemilerinin, Türkiye'ye ithali veya kayıt ve tescili öncesi dönemlere ilişkin olarak, bunları Türkiye'ye ithal edenler veya adlarına kayıt ve tescil ettirenler hakkında bunların ediniminden kaynaklı vergi incelemesi veya tarhiyat yapılmaz, daha önce yapılmış olan tarhiyatlardan varsa açılmış davalardan feragat edilmesi kaydıyla vazgeçilir, tahakkuk eden tutarlar terkin edilir, tahsil edilen tutarlar red ve iade edilmez. Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.”

MADDE 37- (1) Bu Kanunun;

a) 10 uncu, 17 nci, 18 inci, 28 inci ve 32 nci maddesi 1/1/2017 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,

b) Diğer maddeleri yayımı tarihinde, yürürlüğe girer.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 30- Bu Kanun hükümlerini
Bakanlar Kurulu yürütür.

MADDE 38- Bu Kanun hükümlerini
Bakanlar Kurulu yürütür.

Binali Yıldırım

Başbakan

Başbakan Yardımcısı

N. Canikli

Başbakan Yardımcısı

Y. T. Türkes

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı

F. B. Sayan Kaya

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

M. Müezzinoğlu

Ekonomi Bakanı

N. Zeybekci

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı

F. Çelik

Kalkınma Bakanı

L. Elvan

Millî Eğitim Bakanı

İ. Yılmaz

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Başbakan Yardımcısı

M. Şimşek

Başbakan Yardımcısı

V. Kaynak

Avrupa Birliği Bakanı

Ö. Çelik

Çevre ve Şehircilik Bakanı

M. Özhaseki

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

B. Albayrak

Gümrük ve Ticaret Bakanı

B. Tüfenkci

Kültür ve Turizm Bakanı

N. Avcı

Millî Savunma Bakanı

F. Işık

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı V.

V. Eroğlu

Başbakan Yardımcısı

N. Kurtulmuş

Adalet Bakanı

B. Bozdağ

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı

F. Özlü

Dışişleri Bakanı

M. Çavuşoğlu

Gençlik ve Spor Bakanı

A. Ç. Kılıç

İçişleri Bakanı

S. Soylu

Maliye Bakanı

N. Ağbal

Orman ve Su İşleri Bakanı

V. Eroğlu

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METNE EKLİ LİSTE

(1) SAYILI LİSTE

KURUMU : RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ

TEŞKİLATI : MERKEZ

İHDASI UYGUN GÖRÜLEN KADROLARIN

UNVANI	DERECESİ	I SAYILI	II SAYILI
Profesör	1	10	
Doçent	1	10	
Yardımcı Doçent	1	20	
Yardımcı Doçent	2	20	
Yardımcı Doçent	3	20	
Araştırma Görevlisi	4	40	
Araştırma Görevlisi	5	40	
Araştırma Görevlisi	6	70	
TOPLAM		230	

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METNE EKLİ LİSTE

(1) SAYILI LİSTE

KURUMU : RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ
TEŞKİLATI : MERKEZ

İHDASI UYGUN GÖRÜLEN KADROLARIN

UNVANI	DERECESİ	I SAYILI	II SAYILI
Profesör	1	10	
Doçent	1	10	
Yardımcı Doçent	1	20	
Yardımcı Doçent	2	20	
Yardımcı Doçent	3	20	
Araştırma Görevlisi	4	40	
Araştırma Görevlisi	5	40	
Araştırma Görevlisi	6	70	
TOPLAM		230	

TBMM Basımevi - 2016